

CREACIÓ LITERÀRIA

Centre: IES Sa Palomera (Blanes)
Departament: Llengua i literatura catalana

Data d'inici del treball: Divendres 1 de maig de 2011
Data d'acabament del treball: dissabte 26 de desembre de 2011
Data de lliurament del treball: Dilluns 11 de gener de 2012

ÍNDEX

PLANTEJAMENT

1. PRESENTACIÓ.....	2
2. LABORATORI TEÒRIC.....	4
2.1 Introducció a la literatura	5
2.2 La narrativa.....	13
2.3 L'Alzheimer com a demència	19

NUS

1. PORTADA DE LA NOVEL·LA	37
2. PRÒLEG.....	38
3. <i>LA TERCERA ESTRELLA A LA DRETA DE LA LLUNA</i>	39
4. EPÍLEG.....	139
5. AGRAÏMENTS	140
6. CONTRAPORTADA DE LA NOVEL·LA	141

DESENLLAÇ

1. CAMINS PER A LA PUBLICACIÓ D'UNA NOVEL·LA	143
2. INFLUÈNCIES I REFERÈNCIES.....	154
3. ANÈCDOTES I EXTRAVAGÀNCIES.....	165
4. EVOLUCIÓ DEL PROJECTE	167
5. CONCLUSIONS FINALS.....	170
5. AGRAÏMENTS	172
6. ÍNDEX BIBLIOGRÀFIC	173
7. ÍNDEX WEBGRÀFIC.....	175
8. ÍNDEX FILMOGRÀFIC.....	177

ANNEXOS

1. COMENTARI DE TEXT	179
----------------------------	-----

1.1 ANÀLISI DEL CONTINGUT	180
1.1.1 Argument	181
1.1.2 Temes i subtemes	191
1.1.3 Espais i temps.....	194
1.1.4 Personatges.....	197
1.2 ANÀLISI DE LA FORMA	204
1.2.1 Estructura de l'obra	205
1.2.2 Punt de vista narratiu	207
1.2.3 Estudi del pla fonètic	208
1.2.4 Estudi del pla morfosintàctic.....	211
1.2.1 Estudi del pla lèxic-semàntic.....	213
2. ASSAJOS LITERARIS.....	215
3. MATERIAL COMPLEMENTARI.....	224
3.1 CREACIÓ D'UN SLOGAN CONTRA L'ALZHEIMER	225
3.2 CREACIÓ D'UN ANUNCI CONTRA L'ALZHEIMER.....	226
3.3 PERFILS DELS PERSONATGES	227
3.4 DISSENY DELS ACABATS DE LA NOVEL·LA.....	228

La claredat en la ciència és necessària, però en la literatura, no. Veure amb claredat és filosofia. Veure-hi clar en el misteri és literatura. Això, varen fer Shakespeare, Cervantes, Dickens, Dostoiewski...

Pío Baroja

PLANTEJAMENT

1. PRESENTACIÓ

Temps enrere, aprofitant les últimes vacances d'estiu prèvies al batxillerat, no deixava de plantejar-me contínuament la mateixa pregunta: quina és la millor opció a escollir? No ho tenia gens clar; les lletres m'apassionaven, però les ciències tenien un ventall de possibilitats més ampli. Finalment, em vaig decantar pel batxillerat de ciències de la salut i del medi ambient, aparquant a un racó els meus anhels i enfocant la meva vida a un futur més estable. Això sí, a l'hora de triar un tema pel Projecte de Recerca ho vaig tindre molt clar: estaria fortament lligat a la literatura i l'escriptura. Els experiments deixarien pas a la imaginació i jo seria immensament feliç; aquest era el meu pensament, i no em vaig equivocar.

Al cap d'uns mesos de començar el curs, el professorat va fer oficial la llista de temes a seleccionar. N'hi havia de tota classe: des de treballs històrics, passant per la pura investigació científica i arribant a les atraients produccions lingüístiques. Em vaig prendre el meu temps, a l'hora de llegir les propostes – era una decisió massa important com per decidir-ho a corre-cuita –, però, quan vaig arribar al treball de *Creació literària*, no vaig tenir cap dubte que tenia que agafar-lo i fer-lo meu. Citant textualment l'al·legat que defensava aquest projecte per ser escollit, deia així: *Treball de creació literària dirigit a aquells alumnes que desitgin explorar el món de la literatura vist de dins. Es tracta d'escriure una novel·la, un recull de contes, una obra de teatre o un poemari amb certa qualitat literària.*

No m'ho podia creure; era un somni fet realitat. Tot i això, no tot podia ser perfecte. Passada l'eufòria inicial, el temor es va apoderar de mi i un munt de dubtes em van vindre al cap. Realment, era un Projecte de Recerca? Quin tipus d'investigació hauria de portar a terme? Ho entendria la resta? I, el més important: seria capaç d'aconseguir-ho?

Ara sé que sí, però no ha estat gens fàcil. Vaig escriure diverses iniciatives en un full de paper, però cap d'elles m'acabava de fer el pes: redactar un apartat teòric on tractar la història de la literatura, explicar les característiques principals del gènere novel·líctic, entre d'altres. Van anar passant els dies, fins que se'm va acudir

una idea: fusionar lletres i ciències. A partir d'aquest punt, tot va anar sobre rodes. Em vaig decantar per la redacció d'una novel·la, atès que sempre ha estat el meu desig des de que tinc ús de raó. Les temàtiques eren riques i variades, però la decisió ja estava presa: tractaria l'evolució d'una malaltia en una persona i els conseqüents efectes de la mateixa en el seu entorn. Vaig sospesar els trastorns alimentaris, la drogoaddicció, l'esquizofrènia, entre molts altres, però, finalment, aprofitant que és el seu any, em vaig decidir per una malaltia tant comuna com desconeguda: l'Alzheimer. D'aquesta manera, vaig assolir la connexió ideal: la ciència constituiria el nucli argumental per donar lloc a una modelatge literari per part de les lletres.

Així doncs, aquest Projecte de Recerca ha constat de dues parts molt diferents, però igual d'importants. Els primers passos d'aquesta aventura s'han centrat en la recerca d'informació sobre l'Alzheimer, obligant-me a conèixer cada detall d'aquesta malaltia per no cometre cap error després, a l'hora d'escriure la història. A continuació, he contrastat el material descobert i he mantingut llargues conversacions amb persones que han viscut el tema de prop. Finalment, he procedit a la pròpia creació literària, plasmant tots els coneixements adquirits al paper.

El resultat és aquest. Efectivament, el treball sobrepasa els límits establerts – trenta pàgines –, però està totalment justificat: és impossible redactar una novel·la en condicions amb tant poques pàgines.

A Creació literària. Plantejament, nus i desenllaç trobareu més que uns quants folis omplerts amb milions d'informacions, ja que és més que això. No és un treball corrent; es tracta d'una ambició feta realitat. Tampoc hi trobareu una novel·la escrita en quatre dies. El procés ha estat llarg i la feina realitzada, encara més. El projecte inclou una obra recent sortida del forn, teoria sobre l'elaboració de la mateixa, informació sobre l'Alzheimer, un reportatge fotogràfic i il·lustració, molta il·lustració.

Sense més preàmbuls, us deixo sols perquè pugueu continuar endavant amb la lectura. Només espero que devoreu les pàgines, gaudint igual que ho vaig fer jo quan el vaig escriure. Endavant, no tingueu por!

2. LABORATORI TEÒRIC

2.1 INTRODUCCIÓ A LA LITERATURA

LLENGUA ORAL I LLENGUA ESCRITA

Els humans disposem d'una facultat per comunicar-nos: el **llenguatge**. Ara bé, abans de saber parlar els humans ens comuniquem amb els plors, amb la veu, amb els gestos i amb la mirada les necessitats bàsiques, com la gana, el malestar, l'alegria, etc. Però aquests mecanismes no ens permeten comunicar conceptes més complexos.

Els conceptes que expressem els humans comencen essent molt simples ('tinc gana', 'no vull anar a l'escola'...), però aviat es converteixen en idees molt més complexes que no es podrien expressar sense el llenguatge (per exemple, manifestar la bellesa d'una posta de sol, dir a algú que l'estimes o expressar amb paraules que enyores la terra teva...).

L'escriptura mai no arriba a substituir l'ús de la llengua oral, però s'enriqueix amb els anys, es torna més complexa i pot arribar a tenir un valor afegit diferent: el de convertir-se en **literatura**.

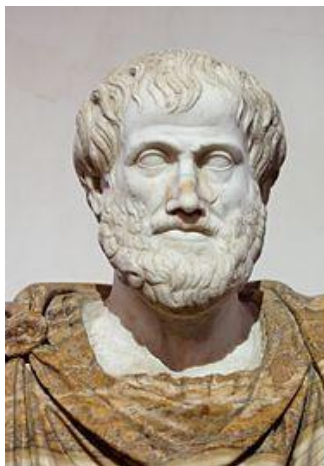

La literatura com a vehicle emocional

Per tant, mentre que la llengua oral és molt més simple, menys treballada, i té elements de suport que fan que la comunicació entre les persones sigui més immediata (l'entonació, els gestos de mans i braços, l'expressió de la cara...), la llengua escrita és molt més complexa i pot generar moltes classes de textos per comunicar missatges ben diferents.

LES REGLES DE LA LLENGUA ESCRITA: LA RETÒRICA I LA GRAMÀTICA

Les diferències que hi ha entre llengua oral i llengua escrita no volen pas dir que la distància que les separa sigui insalvable; si ho fos, es convertirien en llengües diferents.

Bust d'Aristòtil

Una de les diferències entre les dues és que la segona té unes regles més estrictes que la primera, no sols per fer-la més intel·ligible, sinó també perquè així serveix d'instrument artístic.

Aquestes regles que regeixen l'ús de la llengua ja es van començar a establir en temps de la Grècia clàssica del segle V a.C. i es van reunir en el que avui coneixem com la retòrica, que tenia un fonament polític pràctic:

aprendre a parlar bé per persuadir la gent.

Aristòtil va distingir dues arts en l'ús de la parla: la **retòrica**, que és l'art del discurs oratori, i la **poètica**, que és l'art de la creació literària. A Roma també va tenir una gran importància l'**oratòria política** i Ciceró mateix va escriure un tractat sobre l'estil oratori (*De oratore*, sobre l'orador).

Però la retòrica aviat va ampliar el camp d'acció i es va aplicar en altres àmbits diferents de la política: els epistolaris, la predicació i, finalment, en les obres de creació literària.

Bust de Ciceró

Va ser Quintilià, al segle d.C., qui va posar per escrit les normes no sols de l'oratòria, sinó també de la **gramàtica** i de les regles que cal seguir per escriure correctament.

D'altra banda, uns quants autors antics, com ara Horaci, Ovidi, Dionís i Plutarc presenten ja una concepció unitària de la retòrica i la poètica en els seus escrits i són, doncs, els que hi expressen amb claredat la noció moderna del que és la literatura.

LA LITERATURA

Si volguéssim explicar què és la literatura partint de l'etimologia d'aquesta paraula arribaríem a la conclusió que la literatura és tot allò que es pot escriure amb lletres.

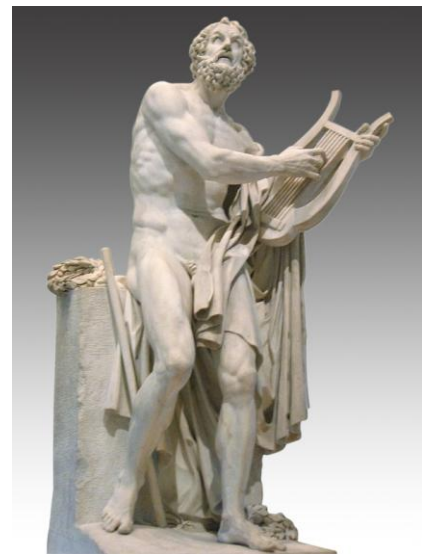
El plaer de la lectura

Però, com sabem, l'origen de qualsevol literatura sempre és oral, o sigui que l'etimologia de la paraula és inservible a l'hora d'explicar el sentit del que entenem per literatura.

Així doncs, la literatura és **comunicació** i és **art**, però a partir d'aquí podríem trobar tantes definicions d'aquest concepte com persones n'han parlat, i triar-ne una altra seria limitar-ne el sentit, encasellar-la, empresonar-la.

GÈNERES LITERARIS CLÀSSICS

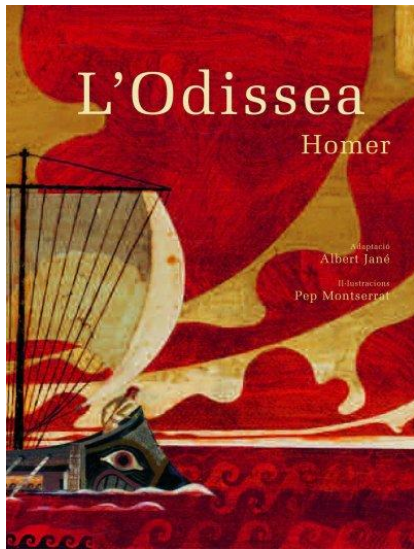
Els **gèneres clàssics** són les categories que serveixen per classificar les obres literàries segons la forma i el contingut que presenten. Aquesta divisió la van fer els grecs a l'època clàssica (segle V a.C.) a partir de les grans obres del passat per tal que els escriptors tinguessin un model en què es poguessin inspirar. Va ser Aristòtil qui va definir els tres grans gèneres que expliquem en aquest apartat i dels quals deriven els principals gèneres literaris acceptats actualment; la **poesia èpica**, la **poesia lírica** i la **poesia dramàtica**, seguint la cronologia e què es van anar creant.

Escultura d'un aede grec

Poesia i música

És important destacar que la poesia no ha nascut per ser llegida, sinó per ser

L'Odissea (S.IX a.C.), Homer

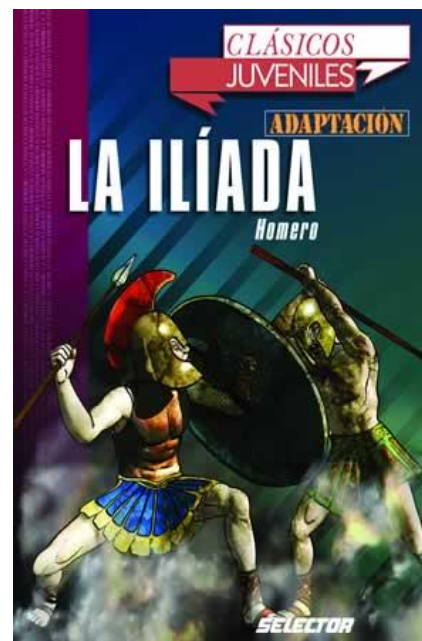
recitada o cantada, sobretot a l'època del naixement de les literatures. Aquest fet és especialment destacable en la poesia grega: recordem un personatge mític, el cantor Orfeu, que encantava els animals amb les seves melodies. Doncs bé, la música i el cant alegraven els moments de repòs dels herois, com podem llegir a la *Ilíada* i a l'*Odissea*.

La música va unida íntimament amb totes les formes de la poesia clàssica. Els aedes – poetes i cantors cortesans professionals de l'època heroica grega – componien i recitaven els cants èpics amb acompanyament de la cítara; la poesia lírica, individual i coral, és obra de poetes músics, igual que les parts líriques de la tragèdia i la comèdia. I, en algunes formes poètiques, música i cant van acompanyats de la dansa, una expressió corporal connectada amb moltes cerimònies rituals.

La poesia èpica

A part els cants de culte en honor de les forces de la natura o de les divinitats, la poesia èpica és la primera manifestació literària de totes les cultures, si més no de les cultures de les quals som hereus. Aquest gènere poètic explica gestes heroiques, que poden ser històriques o llegendàries, tot i que generalment estan inspirades en fets reals.

L'èpica de la qual som més hereus és l'homèrica, la *Ilíada* i l'*Odissea*, que els aedes grecs van anar gestant entre els segles IX i VII a.C., recollint una incursió amb molts elements llegendaris que els

La Ilíada (S.IX a.C.), Homer

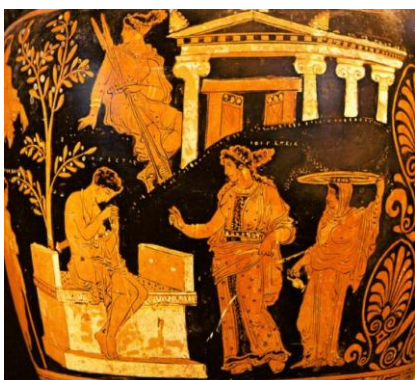
grecs van fer a Troia i la tornada d'un dels herois principals, Ulisses, a la seva pàtria.

La poesia lírica

La poesia lírica, anomenada així perquè s'acompanyava amb el so d'una lira, va néixer a Grècia després de l'edat heroica, quan es formaren les diverses polis on florí una classe social nova. Més recent que l'èpica, representa la descoberta i la conquesta de la personalitat humana, de l'home com a individu que ja no contempla i descriu un món que li és extern, sinó el seu esperit: el cant expressa les passions, els sentiments i els pensaments del poeta.

La poesia dramàtica

Cap al final del segle VI a.C. prenen dignitat literària al món grec les formes de la poesia dramàtica, que els antics van classificar en **tragèdia**, **comèdia**, **drama satíric** i **mim**.

Ceràmica sobre un drama satíric

Una característica comuna d'aquestes formes és justament l'acció (*drama*), és a dir, el pas del pla de la narració-descripció al pla de la imitació-representació (*mimesis*) per mitjà d'uns personatges que participen de la mateixa vivència.

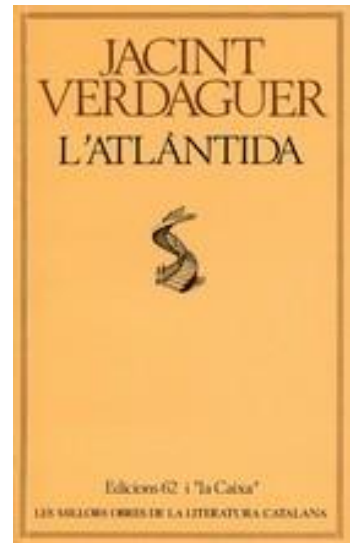
La poesia dramàtica era ja pels contemporanis una innovació rica de possibilitats com cap més forma poètica. Gràcies a les obres dels grans autors (Èsquil, Sòfocles, Eurípides i Aristòfanes) tragèdia i comèdia van assolir una grandesa que no ha estat encara superada.

ELS GÈNERES LITERÀRIES AVUI

Des que Aristòtil va fixar els grans gèneres literaris, la literatura ha evolucionat molt i, com és lògic, la doctrina sobre la classificació de les diverses obres literàries ha anat canviant, perquè també ho han fet les obres. Per exemple, la poesia èpica que Aristòtil va definir és diferent de la poesia èpica culta romana, com ara

L'Eneida, i encara ho és més tota la poesia que es va produir posteriorment, com ara *l'Atlàntida* de Verdaguer.

Els gèneres literaris clàssics eren preceptius; en canvi, avui hem de considerar-los com un principi d'ordre o d'organització de les obres literàries a partir de l'estructura que presenten. Per exemple, la poesia es continua considerant escrita en vers, encara que els versos no segueixin cap esquema rítmic ni formal.

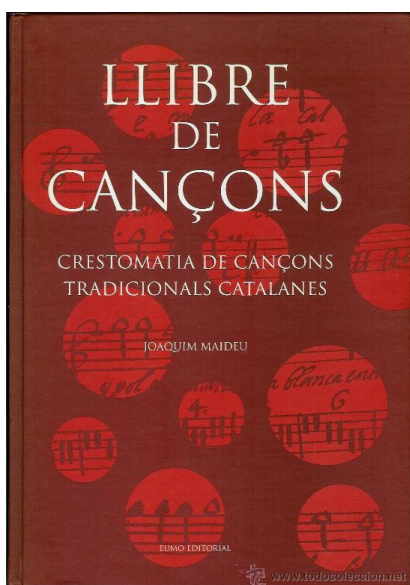

L'Atlàntida (1877), Jacint Verdaguer

Com a conclusió, actualment s'utilitza el terme de **gènere literari** per analitzar i classificar qualsevol obra literària respecte a la norma codificada. Per

això, anomenem novel·la tota una gamma variadíssima de narracions de ficció i de fets històrics, una narració policíaca, una de fantàstica, una de terror, etc. A més, formalment pot presentar tècniques molt diverses: en forma de diàleg, epistolar, diàleg interior, etc.

Els principals gèneres literaris actuals responen als tres gèneres clàssics, però presenten moltes variacions:

Llibre de... (1995), Joaquim Maideu

❖ **La poesia:** es considera poesia qualsevol composició escrita en vers. Inclou una gran diversitat de gèneres: èpica, religiosa, culta, popular...

❖ **La narrativa:** té com a finalitat explicar coses reals o fictícies, defensar una idea, ensenyar. Aquest gènere es divideix en dos grans gèneres: la narrativa de ficció i la didàctica.

❖ **La novel·la:** narra una història de ficció o basada en fets reals. La història sol girar entorn d'un personatge, el protagonista, i la trama

presenta tres graus: la presentació del conflicte, el nus, en què la trama es complica i fa augmentar l'interès del lector, i el desenllaç, en què es resol el conflicte i pot tenir un final feliç, trist o obert.

- ❖ **El conte:** és una narració força més breu que la novel·la i sol explicar una anècdota. Normalment, la trama sol ser molt simple i el nombre de personatges sol ser poc nombrós.
- ❖ **La narrativa didàctica:** té com a finalitat exposar coneixements o defensar una tesi sobre algun tema d'interès social. Els principals gèneres són el **periodisme** i l'**assaig**.
- ❖ **El teatre:** és la representació que uns personatges fan d'una història de ficció o basada en fets reals. Aquesta, consta de molts factors, com ara els decorats, els vestits, la il·luminació, entre d'altres. Un altre membre imprescindible és que ha de ser representada davant d'un públic espectador. Els principals gèneres són la **tragèdia**, la **comèdia**, el **drama**, la **tragicomèdia**, el **sainet**, els **entremesos**, etc.

ELS LLOCS COMUNS

Els 'llocs comuns' són els temes més utilitzats pels escriptors, ja que és molt difícil trobar un tema sobre el qual no hagi escrit mai ningú. Allò que varia d'un autor a un altre és la manera com tracta un tema – per exemple, l'amor –, no pas el tema, perquè de l'amor en duen haver parlat tots els escriptors.

El nom de 'lloc' fa referència a l'indret on es pot trobar, atès que, sabent on és, és més fàcil recordar-se'n gràcies a l'associació d'idees, que és com funciona la nostra memòria.

Els tòpics més coneguts

Pels estudiants de la Grècia clàssica i pels de Rom, els tòpics venien a ser com un inventari de fórmules per aprendre a escriure. Per això, molts d'ells són coneguts amb el nom llatí i, a més, els exemples típics són extrets dels grans escriptors llatins.

Si ens guiem per la cronologia de les grans obres literàries, hem de dir que el tòpic més generalitzat és el de la **mort**, la certesa que tots hem de morir. Aquest fet és corroborat per les honres i els discursos fúnebres.

La meditació sobre la mort comporta un altre tòpic intemporal: **el pas del temps**, la fugacitat de la vida, que ens mena irremeiablement cap a la mort.

Tòpic del *tempus fugit*

L'**amor**, segons el concepte que tenim ara, no es va convertir en un tòpic fins que van aparèixer els trobadors i van convertir la seva dama en objecte d'amor. És dels trobadors que ens ha arribat el concepte d'enamorament i un dels tòpics amorosos més utilitzats: la mort per amor.

Un tema relacionat amb l'amor és el de l'amistat, potser més apreciat i tractat pels autors clàssics. Ciceró va escriure un tractat *Sobre l'amistat*.

El judici de París (1485), Botticelli, representa el tòpic del *locus amoenus*.

Els clàssics admiraven la bellesa del paisatge i dels elements que en formen part. Per això, van inventar llocs perfectes o paradisiacs, com els Camps Elisis (on sempre es primavera). Aquest tòpic literari es coneix com a **locus amoenus**. A l'Edat Mitjana i al Renaixement el caracteritzaven com un prat ple de flors, amb arbres, una font, un rierol, on hi bufa un ventijol suau i uns quants ocells piulen.

Per últim, un tòpic romàntic per excel·lència és el que es coneix amb l'expressió ***Ubi Sunt?*** (on són?), que s'emparella amb el del pas del temps. Els romàntics, que sentien nostàlgia davant les ruïnes, s'interrogaven sobre què se n'havia fet d'uns llocs, d'unes persones.

2.2 LA NARRATIVA

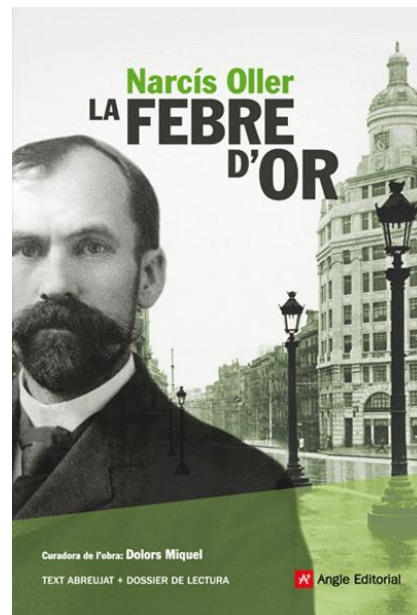
Els gèneres en prosa van des de l'assaig fins al conte, passant pels articles d'opinió, els biografies, el gènere epistolar, la crònica periodística, el dietari, la rondalla, la llegenda...i **la novel·la**.

En aquest article, analitzaré aquells elements que ens ajuden a entendre millor la construcció d'una novel·la, un gènere literari en què un **narrador** explica (normalment, en prosa) uns **fets reals o imaginaris** que transcorren en un **espai** concret, durant un **temps** determinat, i que són viscuts per un **personatge** o per més d'un. I tots aquests elements són presentats seguint un ordre concret, una **estructura**.

L'ACCIÓ

Una novel·la és **literatura**. I la literatura és **ficció**. Aquesta, però, pot estar basada en fets de tipologies diferents:

- a) Es pot basar en uns **fets reals**, personals o històrics (els diaris personals, com *El diari d'Anna Frank*, les cròniques, com el *Llibre dels feyts*, de Jaume I, etc.).
- b) Es pot basar en uns fets **ficcionals realistes**, versemblants, creïbles (*El carrer Estret*, de Josep Pla; *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda), fins i tot en uns **fets ficcionals realistes en un marc històric real** (tota la novel·la històrica i les novel·les el rerefons de les quals també és històric, com *Ramona, adéu*, de Montserrat Roig; *Incerta glòria*, de Joan Sales; *La febre d'Or*, de Narcís Oller).

La febre d'or (1890-1892), Narcís Oller

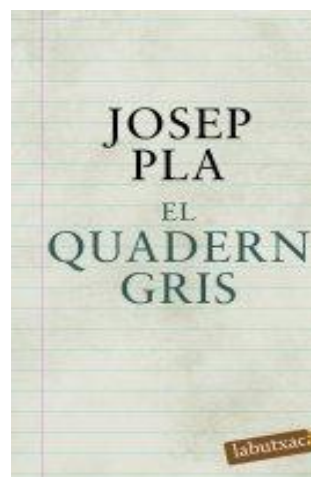
- c) I es pot basar en **fets absolutament ficticis i no realistes** (*El mecanoscrit del segon origen*, de Manuel de Pedrolo, o *La mort i la primavera*, de Mercè Rodoreda, i tota la literatura fantàstica i de ciència-ficció).

L'ESTRUCTURA: L'ORDRE DE PRESENTACIÓ DE LA HISTÒRIA

Aquests fets, però, es narren seguint un ordre predeterminat per l'autor, i es presenten estructurats de maneres diferents.

- a) **Estructura clàssica:** és aquella que segueix els preceptes clàssics de presentació, nus i desenllaç de la història.

- b) **Estructura causal:** es dona quan l'acció progressa perquè s'esdevenen tot un seguit de fets que provoquen unes conseqüències que van fent avançar l'acció. És el cas, sobretot de les novel·les policiaques, d'aventures i d'intrigues, com ara *De mica en mica s'omple la pica*, de Jaume Fuster.

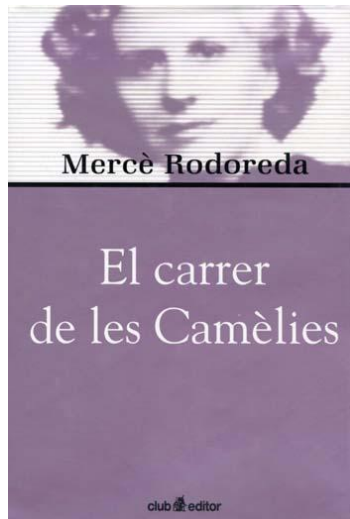
El quadern Gris, Josep Pla

- c) **Estructura cronològica:** és la progressió temporal dels fets, i sovint s'indica amb els dies (*El quadern gris*, de Josep Pla) o amb els anys que transcorren, o fins i tot amb les hores, com és el cas d'*Enfrontament personal*, de Manuel de Pedrolo.
- d) **Alternança paral·lelisme estructural:** el narrador alterna dues històries o més independentment de la progressió de cada una, tot i que en algun punt de la història les línies argumentals es troben.

LA FOCALITZACIÓ: EL PUNT DE VISTA NARRATIU

Es tracta del punt de vista des del qual un narrador ens explica els fets que transcorren a la novel·la. Segons la tria que fa l'autor del punt de vista, la focalització presenta diverses variants:

Focalització interna

El carrer de... (1966), Mercè Rodoreda

Consisteix a narrar els fets **situant-se a l'interior del personatge**, o sigui, utilitzant una **primera persona verbal**. Permet de revelar d'una manera constant i aprofundida els pensaments i els sentiments del personatge a través del qual es narren els fets

Una mostra seria *El carrer de les camèlies*, de Mercè Rodoreda. Gràcies a aquest tipus de focalització, el personatge és més proper al lector, qui entra en complicitat amb ell i s'hi pot

identificar fàcilment.

Sovint, l'adopció d'un punt de vista narratiu basat en aquest tipus de focalització dóna lloc a **monòlegs interns**, com si el personatge parlés en veu alta o com si en poguéssim seguir els pensaments.

Focalització externa

Consisteix a explicar-ho tot **des de l'exterior dels personatges**, sempre en una **tercera persona verbal**.

Limita la informació a les accions, als diàlegs, als gestos, a tot allò que podríem veure amb una càmera; però els pensaments, els sentiments, els desitjos dels personatges, el lector no els coneix.

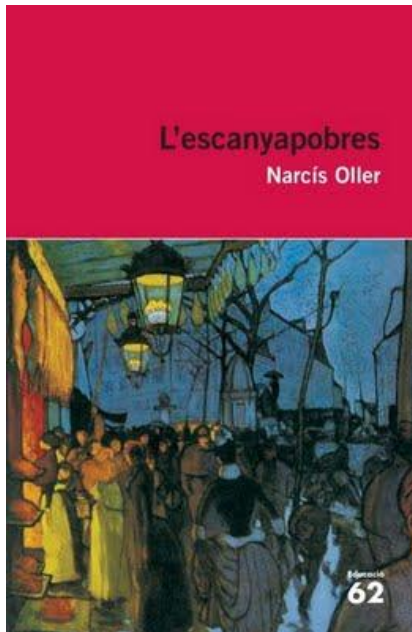
Els personatges, doncs, no estan caracteritzats directament, sinó per allò que diuen d'ells mateixos o per allò que en diuen uns altres personatges.

El falcó maltès (1930), Dashiell Hammet

Gràcies a aquest tipus de focalització, la narració dóna al lector una impressió d'**objectivitat**, d'**imparcialitat**. Un exemple clar seria el narrador d'*El falcó maltès*, de Dashiell Hammet.

Focalització zero

L'escanyapobres (1884), Narcís Oller

Consisteix a explicar la història **com si el narrador ho pogués saber tot**. Es parla, aleshores, d'un **narrador omniscient** que s'expressa en **tercera persona verbal**, és a dir, d'un narrador que ho sap tot de tothom.

Permet narrar totes les accions, saber què passa al mateix moment en llocs diferents. Llavors, els lectors poden conèixer tant l'interior com l'exterior dels personatges.

Gràcies a aquest tipus de focalització, el lector té la **màxima informació** i sap més coses que tots els personatges plegats, com és el cas del narrador omniscient de *L'Escanyapobres*, de Narcís Oller.

ELS PERSONATGES

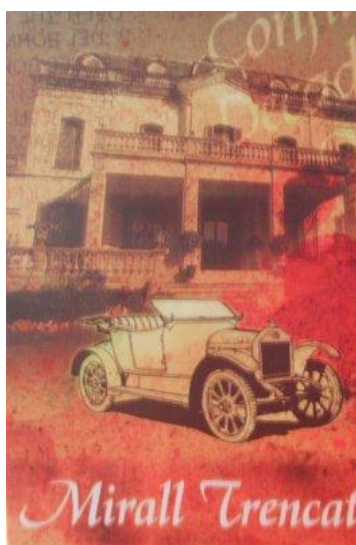
Si partim de la idea que hem expressat abans, els éssers que duen a terme les accions d'una novel·la no són persones: són **personatges de ficció**. Però, és clar, els personatges de les novel·les sovint són presentats de manera que semblin reals. Segons la manera com el narrador ens els presenta, els lectors en rebem:

- a) Una **caracterització directa**, és a dir, el narrador ens descriu directament el personatge o ho fa a través de la veu d'un altre personatge.
- b) Una **caracterització indirecta**, que es produeix quan el narrador no ens descriu el personatge, sinó que deixa que el lector vagi coneixent a mesura que va llegint la història, sobretot a través dels seus actes i de tot allò que pensa.

Tanmateix, no tots els personatges tenen el mateix pes en una novel·la, o sigui que, segons la importància que confereix l'autor a cada un, poden ser **personatges principals (protagonistes)** i **personatges secundaris**. Cal destacar, també, sobretot en les novel·les policíaques o d'intriga, el paper d'un altre personatge també principal pel progrés de l'acció però que s'enfronta al protagonista: l'**antagonista**.

L'ESPAI

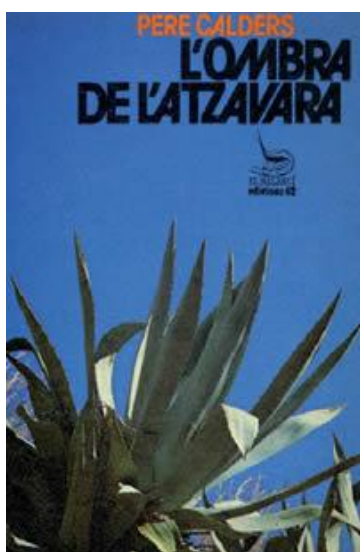
Tota història viscuda per uns personatges necessita un espai per existir. Aquest espai, a les novel·les, se'ns pot presentar com un **espai limitat** (un barri, un carrer, una habitació, etc), com és el cas de *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, que gira a l'entorn de la casa familiar de Sant Gervasi, o *L'auca del senyor Esteve*, de Santiago Rusiñol, que gairebé limita l'espai a una botiga de vetesifils, 'La Puntual'.

Mirall trencat (1974), Mercè Rodoreda

Però també se'ns pot presentar com un **espai**

il·limitat, de manera que els personatges, viatgers o aventurers, volten pel món, o almenys per molts indrets diferents del món (*Curial e Güelfa*, *Tirant lo Blanc*).

L'obra de... (1964), Pere Calders

Els espais i l'ambientació poden arribar a tenir un **pes simbòlic** molt important, i en aquest cas estaríem parlant d'espais simbòlics que afecten l'estat anímic dels personatges, i que solen ser grans espais: els jardins, el mar, una ciutat, la muntanya...

En el cas de *L'ombra de l'atzavara*, de Pere Calders, per exemple, l'espai perdut d'una Catalunya enyora des de l'exili a Mèxic

pren una importància cabdal a la novel·la, i es converteix en una obsessió pel protagonista, tant com la xafogor ambiental, que no suporta.

EL TEMPS

Una obra literària es pot veure afectada per alteracions de l'ordre cronològic que comporten salts en el temps narratiu:

- a) **El·lipsi:** es produeix quan l'autor fa avançar el temps i de cop situa l'acció uns anys o uns dies més tard, de manera que hi ha un salt en el temps, i no se'ns explica què ha passat durant aquest període.
- b) **Analepsi o *flashback*:** la narració retrocedeix en el temps per explicar uns fets del passat sovint des del record d'aquests fets (per exemple, quan Diafebus explica la victòria de Tirant a les festes d'Anglaterra).
- c) **Prolepsi o *Flashforward*:** el narrador fa que el lector intueixi que les coses aniran d'una manera determinada. A vegades, només són detalls que suggereixen què passarà (la pluja, un dia gris, un pressentiment d'un personatge...); d'altres, en canvi, el narrador omniscient, avança clarament detalls del futur d'aquell personatge.

Tirant lo Blanc (1468), Joanot Martorell

En aquests casos, parlem del desfasament que es produeix entre el temps de la història, és a dir, el temps en què se suposa que passen els fets, i el temps del discurs, és a dir, aquell en què la veu del narrador ens explica què passa.

Aquests dos temps només coincideixen en els diàlegs i en els monòlegs interiors, encara que en aquest darrer cas hem d'acceptar que la lectura és molt més lenta que el pensament del personatge. En canvi, no coincideixen quan el narrador explica i analitza sentiments i pensaments dels personatges, com en el cas d'*A la recerca del temps perdut*, de Marcel Proust.

2.3 L'ALZHEIMER COM A DEMÈNCIA

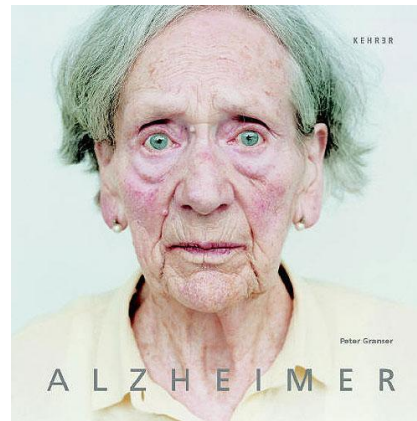
QUÈ ÉS L'ALZHEIMER?

La malaltia d'Alzheimer, origen més freqüent de demència en els ancians, és un trastorn greu degeneratiu causat per la **pèrdua gradual de neurones cerebrals**. Actualment, se'n desconeix el motiu. És una malaltia molt rara en la joventut, ocasional en la maduresa i molt present en la vellesa.

La malaltia afecta les parts del cervell que controlen el pensament, la memòria i el llenguatge. Malgrat els avenços de la ciència sobre aquesta malaltia, de moment, no es disposa d'un tractament eficaç.

És una **deficiència en la memòria** a curt

termini – s'obliden les coses que acaben d'ocórrer – i a llarg termini – s'esborren els records –. Normalment, es troba associada a problemes del pensament, del

L'alzheimer afecta, especialment, la gent gran.

judici, entre d'altres trastorns de la funció cerebral, i canvis de personalitat.

Els símptomes principals de la demència inclouen l'incapacitat per aprendre nova informació i recordar coses que se sabien del passat, problemes per parlar i expressar-se amb claredat, i dificultats per portar a terme activitats motores o reconèixer objectes. Els pacients, també,

COMO ES LA ENFERMEDAD

El volumen del cerebro se reduce por la muerte de las células nerviosas.

Las hendiduras y surcos se hacen más notorios.

Las células que subsisten pierden capacidad de reaccionar a los estímulos nerviosos.

LOS SINTOMAS

- Breves pérdidas de la memoria.
- Cambios de personalidad (apatía, desinterés en la actividad social).
- Erráticos cambios de humor.
- Irritabilidad y dificultades motrices.
- Confusión, desorientación temporal.

Fuente WWW.ALZ.ORG

A QUIENES AFECTA

- **20%** De los mayores de 70 años
- Rara vez aparece antes de los 40 años.

CLARIN

Informació general de l'Alzheimer-

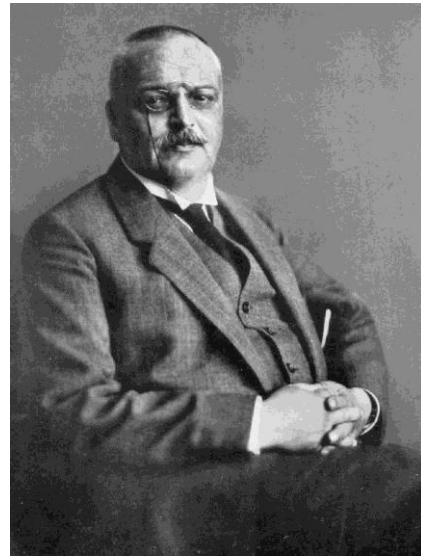
poden arribar a presentar complicacions a l'hora de treballar o realitzar activitats

quotidianes. De vegades, poden mostrar símptomes semblants a la depressió – tristesa, problemes d'adaptació – o l'ansietat.

HISTÒRIA

Aquest any, es commemora un segle, des de que aquesta greu **malaltia neurodegenerativa** fou descoberta pel metge **Alois Alzheimer**.

El 1906, descrigué una nova malaltia que produïa la pèrdua de la memòria, desorientació, al·lucinacions i, finalment, la mort. Aquesta, fou diagnosticada per primera vegada en una dona de 51 anys anomenada 'Augusta D', qui havia ingressat a l'hospital de Frankfurt a causa d'un quadre clínic caracteritzat per deliri de gelosia, seguit d'una ràpida pèrdua de la memòria, tot acompanyant-t'ho d'al·lucinacions, desorientació tempo espacial, paranoies, alteracions de la conducta i un greu trastorn de la parla. La dona morí per una infecció causada deguda a les ferides que li havien aparegut al restar immòbil molt de temps al llit.

Alois Alzheimer, descobridor de la malaltia.

El cervell d'Augusta D fou estudiat per Alzheimer, qui trobà un nombre reduït de neurones al còrtex cerebral., conjuntament amb cúmuls de proteïnes, uns cabdells o filaments neurofibrilars al citoplasma de les neurones. Aquests últims, foren descrits ,per primer cop a la història, per Alois. Es decidí anomenar a la nova patologia 'Malaltia d'Alzheimer' en honor al seu 'descobridor'. El vocable fou utilitzat per primera vegada en la vuitena edició del 'Manual de Psiquiatria', el 1910.

Augusta D, primera pacient d'Alzheimer estudiada.

En els darrers anys, personatges públics com Adolfo Suárez o Pasqual Maragall han

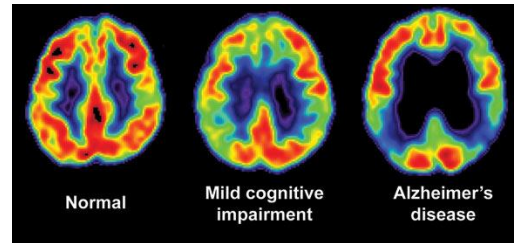
reconegut patir d'Alzheimer, causant un impacte social en la població de conscienciació i fomentació d'estudis per trobar tractaments eficaços.

EL SEU RASTRE EN EL CERVELL

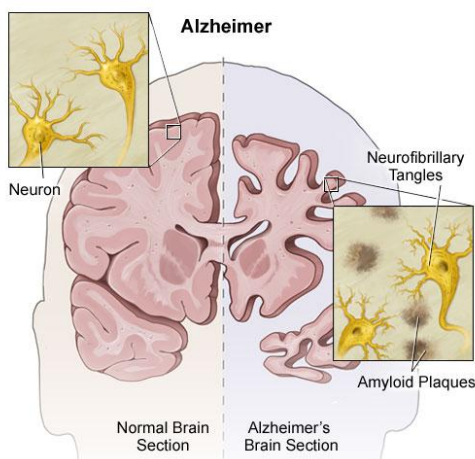
La malaltia d'Alzheimer causa una **atrofia cerebral progressiva que afecta les parts del cervell al complet.**

Quan es realitzen estudis del cervell, en pacients que han mort, s'observa clarament una disminució del mateix en

pes i volum. Gradualment, les neurones es van destruint per l'aparició de dipòsits insolubles extracel·lulars – sempre al voltant de les neurones –, essent una proteïna anomenada beta-amiloide l'element fonamental. També, participen en aquest procés uns dipòsits extracel·lulars – dins les pròpies neurones- que donen lloc a una neurodegeneració causada, principalment, per la proteïna TAU.

Comparativa de cervells.

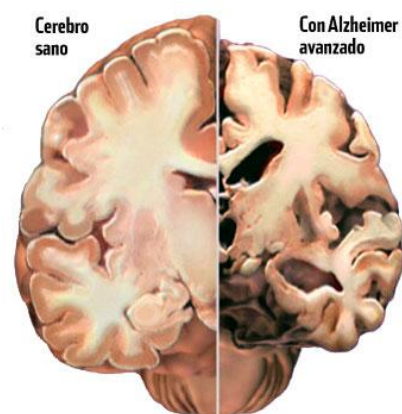

Presència de proteïnes neurodegeneratives.

estructures, a l'hora del desenvolupament de la malaltia, quina és la causa de la seva aparició i perquè alguns pacients ancians tenen neurofibril·les i no desenvolupen símptomes, mentre que d'altres sí que ho fan.

Des del punt de vista bioquímic, la malaltia d'Alzheimer s'associa a una disminució dels nivells cerebrals d'acetilcolina – una substància

La presència notable de cúmuls de proteïnes – neurofibril·les – en les neurones és la troballa anatomicopatològica més característica d'aquesta malaltia. A l'hora, es considera un marcador de la mateixa. Tot i això, es desconeix el paper exacte que tenen aquestes

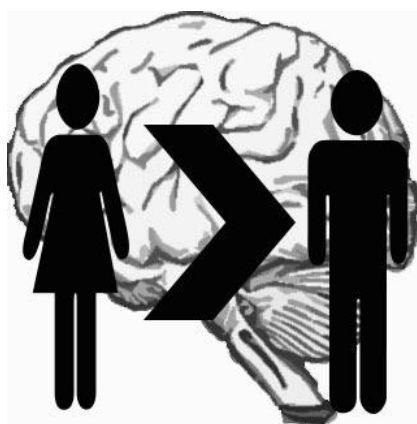

Segona comparativa de cervells.

química existent en el nostre cervell i que treballa enviant senyals d'una neurona a una altre -. Aquest neurotransmissor és essencial per aprendre i memoritzar. La falta d'acetilcolina redueix els estímuls que passen d'una cèl·lula a una altre, base del funcionament dels circuits neuronals que ens permeten fixar records, aprendre coses noves i evocar-les, així com portar a terme altres activitats intel·lectuals.

EPIDEMIOLOGIA

L'Alzheimer és la forma més comuna de demència. Actualment, es considera que,

Té una incidència major en les dones.

aproximadament, **25 milions de persones** la pateixen arreu del món i, probablement, en els pròxims 20 anys, es registrin 70 milions de casos nous. La seva **incidència és major en les dones**, atès que viuen més anys.

A Espanya, existeixen més de 4.000 afectats en edat presentil – abans dels 65 anys – i 30.000 en una edat més avançada. A més, s'estipula que, de cares al 2.025, la xifra de pacients augmentarà

un 30%. Tot i això, també cal remarcar que s'espera que ho facin de la mateixa manera el nombre de tractaments disponibles i eficaços.

FACTORS DE RISC

Ara mateix, es desconeix que causa la malaltia d'Alzheimer. L'envelliment cerebral no es produeix a la mateixa escala en tots els malalts. Existeixen certs factors **genètics, ambientals i socials** que semblen influir en el desenvolupament de la demència, però, altre cop, no actuen igualitàriament en tothom. Els dos factors de risc més importants són l'**edat** i els **antecedents familiars**.

Prevenció contra l'Alzheimer.

Els antecedents familiars són un clar factor de risc.

L'edat és un factor de risc evident. De fet, els pacients majors de 65 anys tenen un 10% de probabilitats de desenvolupar la malaltia, mentre que el risc s'eleva, gairebé, a un 50% quan les persones arriben als 85 anys.

Els antecedents familiars, també, són un factor de risc molt important. Així doncs, els individus amb parents pròxims que hagin patit d'Alzheimer tenen un risc major a tenir, en un

futur, la malaltia.

Val a dir que existeixen certs gens que s'han associat a un major risc de presentar la demència, però, de moment, encara no s'ha pogut demostrar. Tot i això, aquesta es considera hereditària en menys d'un 1% dels casos. Atenent a la resta, l'herència influeix conjuntament amb molts altres factors. Per tant, l'Alzheimer és considerada una malaltia multifactorial.

L'educació és un protector contra l'Alzheimer.

El tabaquisme afavoreix l'aparició de la demència.

El genotip de l'apolipoproteïna E – ApoE – és el més conegut i estudiat de tots. Tothom té ApoE, la qual ajuda a transportar colesterol en sang. Aquest gen presenta dues formes completament diferents: una, sembla protegir a la persona de la malaltia; l'altre, augmenta les probabilitats de desenvolupar-la. Haver heretat un gen del tipus

4 implica que el risc de patir Alzheimer és molt elevat. En canvi, els de tipus 2 exerceixen l'efecte contrari.

Tot i que un estudi genètic podria determinar el risc d'una persona a presentar la malaltia, el resultat no serien gens fiables. Actualment, no es considera ètic la realització d'aquest estudi.

De vegades, l'educació s'ha arribat a relacionar com un factor protector. A més, s'ha associat la capacitat d'expressar-se amb un llenguatge escrit complex en els primers anys d'edat adulta amb un menor risc de patir la demència.

L'exposició a fertilitzants és dolenta.

L'exposició laboral a pesticides, fertilitzants i dissolvents accelera el desenvolupament de la malaltia. Tot i això, se'n desconeixen les causes i el funcionament del seu mecanisme.

Els pacients amb factors de risc vasculars – hipertensió, tabaquisme, colesterol, diabetis mellitus, etc – tenen un risc major a presentar Alzheimer. Alhora, és possible que aquests factors actuïn augmentant les lesions vasculars en el cervell, unint-se, també, a les degeneratives.

SÍMPTOMES D'ALARMA

Les formes en què es pot presentar la malaltia són molt diverses, atès que no existeix un patró únic. De fet, en algunes ocasions, el pacient no percep res, fins que la malaltia es troba en una fase avançada. Els símptomes principals que ens poden fer pensar en un possible cas d'Alzheimer són els següents:

- **Pèrdua de la memòria.** És el símptoma més precoç. Aquest, s'inicia amb oblit freqüents de coses que acaben de passar – per exemple, no se'n recorden del que han menjat o si han tancat la porta amb clau –. El pacient sol ser conscient d'aquestes distraccions, tot i que, sovint, tracta d'ocultar-ho.
- **Dificultat a l'hora de realitzar tasques quotidianes.** Els pacients obliden guardar les coses en els armaris corresponents, tenen dificultats per la utilització d'electrodomèstics, van a comprar i s'obliden productes o adquireixen aquells que no necessiten, entre d'altres activitats.
- **Problemes amb el llenguatge.** En alguns casos, els pacients amb Alzheimer tenen dificultat a l'hora de trobar les paraules correctes per expressar-se. Tant és així, que recorren a l'ús de circumloquis – explicació amb moltes paraules d'alguna cosa que es podria haver expressat d'una

manera més breu – per dir coses habituals, com per exemple ‘lloc on es guarda la roba’ en comptes d’armari.

- **Desorientació tempo-espacial.** És normal que els malalts oblidin el dia en que viuen i no sàpiguen on es troben, arribant a perdre’s en trajectes tant simples com el d’anar de casa seva al supermercat, o inclús dins del propi habitatge familiar.
- **Disminució del judici.** Al principi de la malaltia, els pacients mostren certa incapacitat per fer judicis simples, de manera que, algun que altre cop, pren decisions incoherents sobre la roba que tenen que posar-se en funció del temps o els diners que té que pagar a un dependent.
- **Problemes amb el pensament abstracte.** Els malalts perden la capacitat de realitzar càlculs d’elevada i, amb el temps, baixa complexitat.
- **Descol·locació de les coses.** Amb freqüència, als inicis de l’Alzheimer, els pacients tendeixen a endreçar els objectes en llocs absurds, com per exemple deixar el mòbil dins una cassola.
- **Canvis d’humor o comportament.** Les persones que pateixen Alzheimer solen tenir canvis bruscos d’humor, sense motiu aparent ni un desencadenant extern.
- **Canvis de personalitat.** Encara que la personalitat de tothom varia amb el pas del temps, els pacients amb Alzheimer sofreixen canvis exagerats de la mateixa, convertint-se en persones desconfiades, dependents i/o esquerpes.
- **Pèrdua de l’iniciativa.** Això, implica que són incapaços de prendre decisions pròpies a l’hora d’organitzar la seva vida. Amb freqüència, la seva activitat diària es veu reduïda a mirar la televisió, sense conversar ni prestar atenció al seu entorn.

ETAPES DE LA MALALTIA

L’Alzheimer és una malaltia que passa per diferents etapes, caracteritzades cadascuna d’elles per un progressiu empitjorament en la sistematologia. Aquesta, es podria dividir en tres fases:

- **INICIAL.** La sistematologia és lleu, ja que el pacient és capaç de portar a terme activitats bàsiques, encara que pot necessitar certa ajuda –

ocasionalment, s'oblida de les coses, pot perdre's, etc -. La pèrdua de la memòria pot passar desapercebuda o atribuir-se a oblit benigne, però, amb el temps, acaba interferint en la vida diària del pacient. Alguns d'ells, són conscients de les seves dificultats, situació que els genera frustració i ansietat. La més mínima modificació del seu entorn habitual pot ser desastrosa en aquesta fase, accentuant símptomes que, fins ara, podrien haver passat inadvertits.

En aquest estadi, és important anar preparant als familiars i al propi pacient del que vindrà en un futur proper, per tal que puguin prendre les decisions que considerin oportunes. Algunes, poden ser la redacció d'un testament o l'acomodació de l'habitatge a les necessitats del malalt.

També, cal investigar què sap i què vol saber sobre la malaltia. Tant injust és donar 'males notícies', com privar a un individu de la possibilitat de ser-ne conscient.

El diagnòstic és un dels elements més importants d'aquesta fase, ja que permet als especialistes la realització d'un possible diagnòstic i el plantejament d'un tractament a seguir.

- **INTERMÈDIA.** Els símptomes es cataloguen dins la gravetat moderada. El pacient comença a ser més dependent i necessita ajuda a l'hora de portar a terme activitats bàsiques, com per exemple vestir-se, dutxar-se, pentinar-se, entre d'altres. Les alteracions cognitives són molt òbvies i ja no existeixen dubtes respecte al diagnòstic. El malalt és incapaç de treballar, es perd i es mostra confús amb facilitat, necessitant supervisió diària. En aquesta etapa, les formes socials o les conversacions superficials es mantenen miraculosament. Tant sols quan s'interroga a la persona de forma intencionada, claregen les dificultats de la mateixa.

El llenguatge sol alterar-se, sobretot la capacitat de comprendre el que se'ls hi diu. Igual que en l'etapa anterior, el pacient utilitza circumloquis per

expressar-se. Amb freqüència, tenen dificultats per relacionar paraules, fet que es posa de manifest amb l'ajuda d'uns tests especialment dissenyats per a detectar la demència. Per exemple, són incapaços de donar una resposta coherent a preguntes com: en què s'assemblen una poma i una taronja? També, apareix l'incapacitat per realitzar càlculs senzills o llegir l'hora.

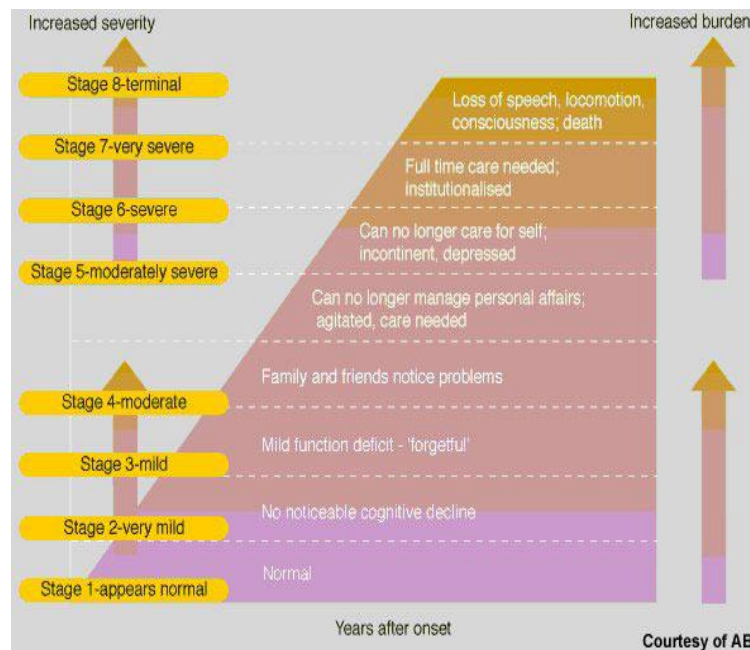
D'altra banda, comencen a ser freqüents les al·lucinacions – els pacients veuen objectes o persones que no es troben a l'habitació – i els deliris – en ocasions, acusen a la seva parella falsament d'infidelitat, pensen que les visites són lladres o s'espanten de la seva pròpia imatge reflectida en un mirall –.

- **TERMINAL.** És l'etapa final, en la qual el pacient és completament dependent per realitzar tasques vitals: precisa que el netegin, l'alimentin i el moguin. Perden el contacte amb el medi exterior i són incapaços de comunicar-se o respondre a estímuls externs. Normalment, tarden força a perdre la capacitat de caminar, però, quan ho intenten, el resultat és nefast i sense sentit. De vegades, mostren comportaments desinhibits, agressius o passius. L'alteració del patró vigília – son es dona en molts malalts, de manera que no dormen per la nit i tenen períodes d'agitació durant les hores que ho fan. La rigidesa muscular que va apareixent, els condueix a la lentitud.

Al de la malaltia, molts pacients són rígids, muts, incapaços de controlar els esfínters i resten prostrats al llit tot el dia. De vegades, presenten contraccions musculars. Augmenta considerablement el risc de patir complicacions per infeccions, deshidratació, ferides provocades per la immobilització, desnutrició, etc. De fet, la causa final de la mort sol estar relacionada amb algun dels exemples esmentats.

La malaltia d'Alzheimer, en general, té una evolució lenta que comença amb petits problemes de memòria i acaba amb un dany cerebral greu. El curs de la demència varia d'una persona a una altre. Estadísticament, es podria

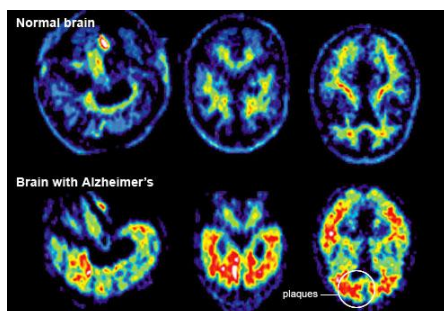
afirmar que els pacients viuen entre uns 8 i 10 anys després del diagnòstic, encara que alguns n'arriben a viure 20. Es desconeixen els motius d'aquestes diferències temporals.

Evolució dels estadis i els símptomes característics.

DIAGNÒSTIC

Actualment, l'únic mètode eficaç a l'hora de diagnosticar la malaltia d'Alzheimer és investigar sobre l'existència de plaques i cabdells en el teixit cerebral. Però, per a poder observar-lo, és necessari esperar a l'autòpsia – examen del cos que es fa després que la persona mori –. Conseqüentment, els metges, en aquests casos, es veuen obligats a fer un **diagnòstic de 'possible' o 'probable'** malaltia d'Alzheimer, quan el pacient encara viu.

Prova d'escàner en un cervell sa i un de malalt d'Alzheimer.

Tant és així, que, per a la realització de mencionat diagnòstic, es tenen en compte uns criteris mèdics específics. Aquests, es poden completar amb els resultats obtinguts de les proves d'imatge cerebral – la ressonància o escàner –. També, les proves d'imatge poden ajudar a l'hora de concretar el diagnòstic, però

no són imprescindibles.

A l'hora de fer un diagnòstic, cal tenir en compte l'historial mèdic del pacient. En resum un metge, per a poder diagnosticar a una persona la malaltia d'Alzheimer, necessita practicar-li les següents proves:

- Història mèdica completa.
- Proves diagnòstiques.
- Examen neuro-psicològic.
- Exàmens del cervell amb escàner (TAC) o amb ressonància magnètica nuclear (RMN).

Amb aquestes dades, es poden descartar altres causes de demència, algunes de les quals es poden sotmetre a tractament, com per exemple la depressió o la falta d'hormones de tiroides. A més, la forma d'aparició de la demència – si ha estat brusca o gradual – ens pot ajudar a decidir el tipus de malaltia que té el pacient d'una manera més concreta. Particularment, l'Alzheimer es caracteritza per una desmillora progressiva, sense patir canvis molt bruscos.

Una vegada es coneix el diagnòstic, és important saber comunicar-ho al malalt. La majoria dels experts coincideix en què els pacients tenen dret a conèixer que els passa, per tal que puguin reaccionar a temps. La informació sobre la salut és un dret i un deure. Tot i això, es té que tenir en compte que encaixar una mala notícia porta el seu temps i, per tant, és té que ajudar i preparar a la persona, deixant que maduri tot el que se li expliqui.

COM AJUDAR EL PACIENT

Existeixen algunes mesures no farmacològiques que poden ajudar al pacient a retardar allò que és inevitable. Tal i com ha estat demostrat científicament, algunes d'elles contribueixen a la millora de la situació vital, frenant el desmillorament progressiu, i ajuden a superar les dificultats que té que fer front el pacient diàriament. Ara bé, les solucions a portar a terme varien, segons l'etapa de la malaltia en la qual es trobi la persona:

- **INICIAL.** És molt important mantenir-se actiu. Per tant, cal fomentar les seves aficions, l'activitat física les excursions i viatges, etc. La lectura és una

altre opció viable. També, és recomanable l'estimulació de l'escriptura i els passatemps, per tal de millorar la memòria, l'atenció i la concentració. Alhora, és molt positiu per al pacient donar-li algunes responsabilitats, com per exemple fer-los anar a comprar.

- **INTERMÈDIA.** La comunicació amb els malalts és més complexa. Per tal de compensar les dificultats de comprensió dels pacients, és necessari emprar un vocabulari més senzill i concret, amb paraules d'ús col·loquial i frases curtes. També, és important tractar temes del seu interès, fomentant la seva participació en les conversacions. A més, cal mantenir un contacte visual constant amb el malalt i donar-li el temps que necessiti perquè pugui ordenar les seves idees i expressar-se. Els gestos i les expressions corporals poden ajudar. Enfadar-se o irritar-se amb el pacient no millorarà la comunicació amb ell.

En aquesta fase, és recomanable organitzar i acomodar la llar a les necessitats del malalt, de manera que es senti còmode i no tingui complicacions excessives. Tot i això, l'adaptació és té que realitzar gradualment, atès que els canvis bruscos podrien provocar-li certa sensació de desorientació. L'habilitació de rellotges i calendaris a l'habitatge és un pas necessari per a que el malalt sigui conscient del dia i l'hora en que es troba. D'altra banda, resulta força útil tenir un horari rutinari per a qualsevol activitat. La supervisió diària dels banys i impedir al pacient la realització d'activitats complexes, com pot ser les gestions econòmiques de la casa, són altres opcions a tenir en compte.

Mantenir certa rutina ajuda als malalts d'Alzheimer a adaptar-se.

Segons avança la malaltia, augmenta el grau de dependència. Així doncs, les ajudes tenen que anar dirigides a que el pacient es senti el més còmode possible. Aprendre a comunicar-se amb ell, entenent els seus gestos, és

fonamental. De vegades, es té que recórrer a la cadira de rodes i els llits articulats. Altres consells molt útils són posar un sistema de vigilància per al gas, no deixar productes tòxics a l'abast de la persona en qüestió i fer portar al pacient objectes amb els quals es senti identificat i el facin recordar moments feliços viscuts al llarg de la seva vida.

Finalment, degut a que el pacient es veu sotmès a molta pressió, algunes persones opten pel 'sistema de rotació familiar', per tal que els seus cuidadors puguin descansar. Ara bé, el principal desavantatge d'aquest mètode és la desorientació que pot provocar en el malalt.

- **TERMINAL.** El pacient és completament dependent. Generalment, deixa de comunicar-se i el deteriorament cerebral augmenta juntament amb la fragilitat física. Així doncs, un refredat o una lleu deshidratació poden empitjorar molt el seu estat de salut. Majoritàriament, les complicacions que apareixen a partir d'aquest punt, són físiques, tot i que els trastorns de conducta en forma d'agitació, crits o actitud negativa solen ser més molestos. Malgrat el pacient ha deixat de comunicar-se, és important mantenir un contacte bàsic, com per exemple les mostres d'afecte, les carícies, els somriures. També, és essencial cuidar la seva higiene, protegir la seva pell i evitar possibles restrenyiments.

Una bona alimentació és essencial en el tractament contra l'Alzheimer.

D'altra banda, és freqüent que el malalt presenti desnutrició, desconeixent-ne el seu origen. En aquests casos, és important adequar l'alimentació a les seves necessitats nutritives. No és té perquè oblidar els gustos de la persona, sempre i quan la seva salut ho permeti. Hidratar-lo és també una activitat que cal tenir en compte, sobretot quan faci molta calor. De vegades, la subministració d'aliments pot resultar un problema. Aleshores, es té que fer-lo menjar assentat o inclinant el cap perquè la ingesta sigui satisfactòria. S'aconsella

no mesclar aliments amb diferents textures, ja que el pacient no pot diferenciar-les.

Detectar complicacions serà feina del cuidador. El malalt no dirà que li passa, així que haurà d'aprendre a detectar els seus canvis d'actitud com a possibles avisos de malalties intercurrents: si el pacient es troba més agitat del normal pot ser símptoma d'una infecció.

EL PAPER DEL CUIDADOR

Dins el tractament del malalt, la figura del cuidador – aquella persona de la família que assumeix la major responsabilitat en l'atenció de l'ancià – té una importància fonamental. D'una banda, existeixen els **cuidadors tradicionals**, individus que conviuen amb el pacient i se'n fan càrrec sense donar-se'n compte. De l'altra, trobem els **cuidadors moderns**, els quals assumeixen el paper quan el malalt comença a necessitar ajuda per a la realització de les activitats de la vida diària.

Quan el cuidador és la parella del pacient, el principal problema amb el que es troba aquesta és la soledat. L'atenció al malalt, els limita el temps lliure i les relacions amb els amics. A més, moltes parelles no entenen l'oci sense l'altre, situació que els comporta a un augment de la sensació d'abandó. El risc més gran és el **síndrome del cuidador**, el qual comporta estrés laboral i afectiu, cansament constant, ansietat i incús una fase de buidesa personal que sol aparèixer quan malalt ingressa a una residència o mor i el cuidador ha d'aprendre a viure sense ell.

El síndrome del cuidador és un greu problema que afecta moltes parelles amb pacients d'Alzheimer.

TRACTAMENT

Avui dia, **no existeix cap tractament que pugui curar definitivament la malaltia**. Tot i això, en alguns pacients que es troben en fase primària, medicaments com els inhibidors de la colinesterassa poden prevenir l'empitjorament d'alguns símptomes durant un temps limitat. Els més coneguts són la tacrina (Cognex), el donepezilo (Aricept), el rivastigmine (Exelon) i el

galantamine (Reminyl). Tots ells, menys la tacrina, milloren una mica la memòria, els símptomes de caràcter psicològic i de conducta, i el compliment de les activitats

Exercitar la memòria ajuda a retardar l'evolució de la malaltia.

quotidianes. La part negativa és que poden tenir certs efectes secundaris, tals com els danys que poden causar al fetge, entre d'altres.

La medicina pal·liativa pretén donar al pacient una bona qualitat de vida o benestar, evitant, en la mesura possible, una disminució de la mateixa. La seva filosofia consisteix en curar fins on es pugui, calmar i consolar. Optar per la cura pal·liativa és afrontar la malaltia i la mort de forma natural. Aquesta, inclou exercicis per millorar la memòria, activitats que estimulin els sentits del pacient, jocs enginyosos que facin pensar, etc.

ADAPTACIÓ A L'ENTORN

Com es conegut per tots, l'adaptació de l'entorn domèstic és una possibilitat molt rentable, a curt i llarg termini, atès que facilita molt la vida del malalt.

L'adaptació del pacient evita la confusió, les caigudes i els accidents en general, permet una major independència en la primera fase de la malaltia, entre d'altres avantatges.

Els objectius principals de l'adaptació són els següents:

- Evitar accidents.
- Lluitar contra les conseqüències dels dèficits intel·lectuals.
- Pal·liar les limitacions físiques.
- Crear un clima de confort i benestar que afavoreixi el manteniment del seu contacte amb la realitat, l'entorn més pròxim i la societat.

Per a aconseguir aquests objectius, és important eliminar barreres arquitectòniques i demés obstacles diversos. En alguns casos, és suficient amb un lleuger canvi de distribució dels objectes i mobles, o amb una modificació de l'ordre i el temps de realització de determinades activitats diàries. En canvi, hi ha altres persones que necessiten recórrer a solucions tècniques existents en el mercat no molt cares.

En ocasions, les adaptacions poden afectar definitivament a l'estructura de l'habitatge i la configuració dels seus espais. En d'altres, es tractaren de mesures provisionals que es podran eliminar quan ja no siguin necessàries.

Els principals riscos als que es pot enfrontar un malalt d'Alzheimer són els següents:

- Terres relliscosos o amb desnivells.
- Cables elèctrics pel terra.
- Objectes de vidre i elements decoratius que poden caure i/o trencar-se.
- Finestres i miralls que produeixen enlluernament.
- Escales massa pronunciades.
- Il·luminació escassa.
- Electrodomèstics sense mesures de seguretat.
- Encenedors i llumins.
- Petits objectes que puguin empassar-se.
- Utensilis tallants.

És d'especial interès que l'entorn afavoreixi la mobilitat del pacient pel domicili i es doni prioritat a la seva estància en llocs tranquils on pugui passar temps amb la seva família.

A més, és preferible que el lavabo estigui accessible, es disposi d'un espai on es pugui atendre a les visites o algun altre on pugui descansar còmodament.

En quan al dormitori, sempre és recomanable posar-hi llum permanent de baixa intensitat per ajudar-lo a orientar-se, en el cas que es desperti per la nit. El llit, s'hauria d'habilitar per tal que pugui pujar i baixar amb facilitat. No és convenient que hi hagi radiadors prop del malalt, ja que es podria cremar en tocar-los. Els llits articulats, matalassos especials i cadires de rodes també poden ajudar en l'atenció del pacient.

Dins el lavabo, és té que tenir major atenció en la banyera o dutxa. Resulta útil la col·locació de barres de suport o comptar amb un seient en el seu interior perquè li sigui més fàcil entrar o sortir. Les dutxes a ras de terra són les que eviten majors accidents.

Finalment, cal tenir en compte que la majoria d'objectes de la casa poden constituir un perill pel malalt. Viure amb una persona que pateixi Alzheimer condiona, tard o d'hora, alguns aspectes de la nostra vida, incloent l'aspecte estètic de l'habitatge familiar.

CONSELLS PER MANEJAR EL PACIENT

Els principals consells a l'hora de manejar una persona amb Alzheimer són els següents:

- És molt important que el pacient reconegui el seu entorn. També, cal evitar canvis freqüents en el seu entorn. Mantenir un rutina diària i envoltar al malalt d'objectes familiars pot resultar molt positiu.
- Saber on està el pacient, en tot moment. Una possibilitat viable és posar campanes a les persones exteriors de l'habitatge.
- Assegurar-se de que beuen abundantment i s'alimenten correctament, encara que ells no ho mostrin.
- Intentar fomentar la independència del malalt el màxim possible.
- Potenciar l'activitat física, com per exemple caminar o passejar.
- Afavorir les relacions socials amb els seus amics i familiars.
- Mantenir una presència constant de rellotges i calendaris a la llar. També, posar etiquetes a tots els objectes de la mateixa, per tal que el pacient els pugui identificar.
- Organitzar per avançat necessitats futures, com per exemple la compra de cadires de rodes, llits articulats, etc.
- Revisar les mesures de seguretat del domicili diàriament.
- Donar suport moral al pacient i el cuidador.
- Assegurar-se de que el malalt es pren la medicació regularment.
- Recolzar-se en associacions i grups de suport.
- Disposar d'un informe actualitzat del pacient.
- Ingressar al pacient a una residència, quan no hi hagi una altre opció.

NUS

1. PORTADA DE LA NOVEL·LA

2. PRÒLEG

Aquest serà, probablement, l'últim correu que t'enviï. Després de pensar-m'ho molt detingudament, considero que – per què no? – aquesta és una bonica manera d'acomiar-me.

Així com vàrem començar a revelar-nos secrets, vivències, emocions... Així com vàrem retrobar vells sentiments que creiem amagats al fons del calaix de la vida, entre la màgia de les paraules, i sota nits fosques enlluernades per les estrelles i les confessions de dos desconeguts...

Una manera de dir-te totes les coses que mai t'he dit, de parlar sobre el que vindrà, sobre el que passarà després. Se'm fa molt difícil imaginar-me un demà en què tu no estiguis al meu costat, però se'm fa encara més angoixós pensar que existeix un demà en el que jo no podré estar al teu costat...

I m'aterra pensar que algun dia no sabré qui sóc, però, el més important, no sabré qui ets tu o que vàrem ser tu i jo: nosaltres. Fa mal saber que arribarà un dia, no molt llunyà, en el qual oblidaré què és l'amor. Aquell sentiment que, una vegada t'atrapa, per alguna estranya raó, saps que estàs perdut. És com un oceà immens de passió, alegria, il·lusió i esperança però, sobretot, de màgia. És com tornar a ser un nen, com descobrir el món un altre cop, veure la vida i tenir la certesa que aquesta és una mica millor. Tens la sensació que, per un sol moment, per una mil·lèsima de segon, saps que mai més et tornaràs a sentir sol o desemparat. Així doncs, m'aterra pensar que tornaré a estar sol.

Vull que, quan arribi el dia en que deixem d'estar junts, recordis, cada instant, que sempre estaré amb tu: SEMPRE. Vull que tinguis la força i la valentia que sé que tens per continuar endavant. Vull que persegueixis els teus somnis, encara que creguis que és massa tard, perquè tu m'has ensenyat que mai és tard per lluitar per el que un desitja. Vull que t'enamoris, que visquis la vida, perquè és massa curta, ja ho saps. Viu-la per tu i per mi: per nosaltres. Sigues feliç, en definitiva. Potser, avui, no podràs, ni tampoc demà...però ho has de ser i creu en la màgia, com jo he cregut en ella des del primer moment que vares aparèixer a la meva vida.

Et diré una cosa que, segurament, ja sabràs, però no te n'oblidis mai, mai, mai:

T'ESTIMO, LAIA

PER CRISTINA MARTÍNEZ MARTÍN

3. LA TERCERA ESTRELLA A LA DRETA DE LA LLUNA

*Cada vegada, aniré sentint menys i recordant més,
Però què és el record, sinó l' idioma dels sentiments.*

Júlio Cortázar

Personalment, veig al cervell com un ordinador que, tard o d'hora, deixarà de funcionar quan els seus components fallin. No existeix un cel o una vida després, pels ordinadors trencats. Això, és un conte de fades dirigit a aquells qui temen l'obscuritat.

Stephen Hawking

2 de gener

Assumpte: Any nou tempestuós

Sempre he cregut que una casa amb vistes al mar mereix uns finestrals gegantins, però no podia imaginar que el meu desig superaria les pròpies expectatives. Sembla que els reis s'han avançat i, per mitjà de la tempesta d'ahir a la nit, m'han regalat un forat més gran que el meu amor per la natura i els seus paisatges. Com vostès comprendran, no m'agradaria haver de compartir, com ha passat aquest matí, una tassa de xocolata amb les meves noves amigues, les gavines. Així doncs, els agrairia que aparquessin durant unes hores les merescudes, o no, vacances nadalenques i vinguessin a arreglar els desperfectes ocasionats.

Moltes gràcies!

Lleó

4 hores després

Assumpte: Dinar 'romàntic' amb el vent

Ha estat un dinar realment atípic. Acostumo a ser cordial amb les visites, però la corrent glacial de gener no és la millor companyia, els ho puc assegurar. Segueixo esperant-los, confiant en què els semàfors passin del vermell 'faig veure que no rebo correus' a un taronja 'potser m'ho penso'.

Menys agraït que en el correu anterior,

Lleó

2 hores després

Assumpte: Por i impaciència

Podria ser que tot fos un malentès, però el pas de brisa glacial a vendaval termal em fa pensar que les seves intensions podrien sobrepassar la línia de l'amistat. He intentat explicar-li que no estic disponible, però l'amor no entén de raons, què hi farem! Jo m'afanyaria, massa feina i problemes per un sol dia!

Enviant agraïments gairebé imperceptibles,

Lleó

30 minuts després

Assumpte: Moreno fora de temporada

Qui ha dit que posar-se moreno és cosa de l'estiu? Podria ser que, quan ens trobem, les tonalitats escarlates de la meva pell els espantin. No siguin porucs! No han vist mai un *guiri* cremat?

Vermellosament insistent,

Lleó

1 hora després

Fw:

Benvolgut senyor Lleó,

Lamento informar-lo que l'Ajuntament romandrà inactiu fins al 7 de gener, un cop acabin les festes de Nadal. Fins llavors, haurà de buscar un altre allotjament.

Esperant la seva comprensió,

Laia, secretària de l'alcalde.

24 minuts després

Re:

Benvolguda Laia, secretària de l'alcalde,

Obviant tot el que podria dir-li si la resolució al meu problema no fos a les seves mans, intentaré fer un esforç i aparentar certa simpatia a l'hora d'explicar-li els motius pels quals 'no buscaré un altre allotjament mentre l'Ajuntament romangui inactiu':

1. Trobaré a faltar les meves noves amigues, les gavines.
2. No vull trencar el cor al corrent marí, no fos cas que s'enfadés de nou i decidís continuar amb les reformes.
3. Em queda molt millor el moreno exòtic que el blanc polar.
4. No em dóna la gana.

En podria escriure més, però la meva simpatia s'esgota més ràpid que les ganes de millorar el poble del seu Ajuntament.

Sense esperar la seva comprensió,

Lleó

1 hora després

Fw:

Benvolgut senyor Lleó,
Lamento informar-lo que la seva educació morí fa temps. Em recreo en el que li he intentat explicar en el correu anterior, sense èxit algun per cert. No tinc res més que afegir, així que estalviïs els seus arguments, perquè no canviaran la situació.
Esperant la seva comprensió,
Laia, secretària de l'alcalde.

8 minuts després

Assumpte: Plantilla o copiar i enganxar?

Utilitza vostè alguna plantilla a l'hora d'enviar correus electrònics? Si no és així, l'he de felicitar pel gran esforç de copiar i enganxar paraules. Em pregunto si valgué la pena estudiar psicologia quatre anys tenint al meu abast una feina tant complicada i exhaustiva com la de ser secretari de l'alcalde.

Estudiant demanar el seu lloc,
Lleó

36 minuts després

Fw:

Benvolgut senyor Lleó,
Responent a la seva pregunta, en un acte d'educació que vostè sembla que mai tindrà, li he de dir que no, no utilitzo plantilla a l'hora d'enviar correus electrònics.
Pel que fa a la resta, està tot dit.
Desitjant-li la inscripció en un curs de bons modals,
Laia, secretària de l'alcalde.

7 minuts després

Re:

Tant educada que es considera, no m'ha respòs l'altre pregunta: Em vaig equivocar a l'hora d'anar a la universitat havent-t'hi feines tant bones com la seva?

18 minuts després

Fw:

Benvolgut senyor Lleó,

La seva impertinència comença a superar horitzons inimaginables. Aquesta és una pregunta que s'hauria de fer a vostè mateix. Estic convençuda que un home de les seves característiques té un piló de respostes molt millors que la d'una simple secretària. Ara, si és gust del senyor, m'agradaria continuar gaudint de les vacances, 'merescudes o no'.

Novament, a l'espera d'una comprensió cada cop més llunyana,
Laia, secretària de l'alcalde.

PD: Jo, si fos vostè, aniria buscant un hotel on passar la nit. Qui sap si els reis es passen de generosos i també li regalen un refredat nadalenc!

6 minuts després

Re:

Educada Laia,

Perdoni'm que no em posi vermell amb les descripcions tan argumentades que em dedica; els rajos solars se li han avançat. Responent a la petició de tranquil·litat que reclama, sento dir-li que el meu semàfor de peticions també es troba en un estadi vermellosament cridaner.

Viatjant a la cerca de comprensions perdudes,
Lleó

PD: Moltes gràcies pel consell, però no era necessari. Podria plagiar la seva tècnica tan ben desenvolupada i posada en pràctica, recordant-li tots els arguments que amb molta dificultat vaig escriure. Desgraciadament, és una assignatura que no es dóna a psicologia.

14 hores després

Assumpte: El taüt dels problemes

Comprensiva Laia,

Has viscut mai la sensació de tocar les estrelles amb la punta dels dits? És realment fascinant, t'ho asseguro. Fa hores que intento redactar un text en condicions, però no acabo de trobar les paraules adients, així que t'adjunto unes fotografies per tal que puguis arribar a comprendre una mil·lèsima part d'aquest record. T'agraden? Sóc un fanàtic no declarat de la fotografia. No diuen què una imatge val més que mil paraules? Qui ho va dir, tenia tota la raó. Sempre, al revés de cadascuna d'elles, hi anoto el que vaig sentir en aquell instant i el que en penso al tornar-les a veure al cap d'uns dies, setmanes, mesos, anys; la marca temporal és

completament indiferent. És molt curiós, perquè, a dia d'avui, encara no han coincidit mai. Això ens demostra, tan a tu com a mi, que cada dia és diferent a l'anterior i ho serà del posterior, de manera que la vida neix i mor cada dia adoptant personalitats diferents. Al final d'aquesta experiència, les tanco en una caixeta i les enterro com si d'un taüt es tractés. Després d'això, només resta la calma i el pensament d'un nou dia.

Desitjant-te unes bones vacances,

Lleó

PD: No et fa res que et tutegi, oi que no? Sobreentendré la teva resposta i faré cas omís a una possible negativa.

3 hores després

Fw:

Uau!

23 minuts després

Re:

Sorpresa Laia,

M'espanta l'absència del formalisme que tant et caracteritza. Quan has decidit cometre l'estupidesa de suprimir els teus expressius i emotius punts i comes per les exclamacions i interrogacions buides de sentimentalismes que utilitza tota bestiola vivent?

Sorprès fins al punt d'arribar a l'infart,

Lleó

11 minuts després

Fw:

Benvolgut Lleó,

Desgraciadament, ja té raó aquella dita popular que afirma que tot allò que és bo, dues vegades és breu. Miri com són les coses, vostè no m'ha sorprès gens: tant àcid i malcarat com de costum. M'haurà de passar la direcció electrònica del local on imparteix el curset de saber estar, potser encara hi sóc a temps d'evitar que altres persones perdin el temps com ho fa vostè. Trobava a faltar les meves plantilles personalitzades? Aquí les té! Què més exigeix, exclamacions i interrogacions? Aquí els té!!!

Enfadada i decebuda fins al punt d'arribar a l'infart,
Laia, secretària de l'alcalde

23 minuts després

Re:

Ho sento molt, de veritat.

2 dies després

Assumpte: Disculpes + colors

Indignada Laia,

El remordiment és un instrument malèfic massa gran per ser enterrat en un fèretre prefabricat. Em veig moralment i emocionalment obligat a presentar-te mil i una disculpes, en aquest cas per escrit. Ho sento X 1001!!! No em trobo en el meu millor moment i ho vaig pagar amb la primera amiga cibernètica que vaig trobar (te'n faries creus del munt que en tinc!). Era una broma, dona, no t'enfadis!

Canviant de tema, has decidit aportar nous colors a la teva gama de respostes, o bé segueixes estancada en el carmesí rancorós? Confio en què, si no són ni els Reis Mags ni tu, el Pare Noel hagi empalmat unes quantes nits des del 25 fins avui i sigui tan amable de fer-ho en substitució teva. T'aconsello el verd 'vindrem avui mateix'; t'afavoreix més.

Penedit i conseller,

Lleó

1 hora després

Fw:

Benvolgut senyor Lleó,

Lamento informar-lo que l'Ajuntament romandrà inactiu fins al 7 de gener, un cop acabin les festes de Nadal. Fins llavors, haurà de buscar un altre allotjament.

Esperant la seva comprensió,

Laia, secretària de l'alcalde.

15 minuts després

Re:

Hostil Laia, secretària de l'alcalde,

Em plau informar-la que els seus coneixements sobre el Microsoft Word progressen adequadament; ja és capaç de calcar correus sencers!

Ple d'orgull pels seus èxits i orgull davant la freda i escassa contestació,

Lleó

10 minuts després

Fw:

.....

7 minuts després

Re:

Ets molt cruel, Laia.

3 minuts després

Fw:

Ets molt cruel, Laia, secretària de l'alcalde.

1 minut després

Re:

Em consola veure que, tot i no haver adquirit el verd, tampoc has decidit marxar de la botiga sense comprar i has triat un dubtós ataronjat. Una pregunta: quant de temps es pot viure aturat en l'àmbar?

50 segons després

Fw:

Fins el dia 7 de gener.

25 segons després

Re:

Moltes mercès per la resposta, però és insuficient, realment insuficient.

Agonitzant en dubtes i pensaments,

Lleó

5 minuts després

Assumpte: Punt i final

Benvolgut Lleó, amo i senyor de la sàtira i l'arrogància,

Fins quan pensa continuar? No m'ha llegit en els altres correus? És vostè cec, li costa captar les coses o prefereix no recordar-les? Satisfet? Ja té més preguntes

amb que passar l'estona fins el dia 7. Ho veu, no? Signes i més signes de puntuació, els té línia rere línia!!! Punts, dos punts, comes, interrogacions, exclamacions i tots els haguts i per haver! Ara, si em disculpa, tinc una família per atendre i una vida paral·lela a les seves amistats amb animals carronyers i amors amb determinats temps atmosfèrics. Maduri! O, si ho prefereix, enterri tots els correus que ens hem anat enviant i faci com si no haguessin existit mai!

Posant **punt i final** a aquesta història,

Laia, secretària de l'alcalde.

2 minuts després

Re:

Simplement, no tinc paraules. Arribant al punt i final que tantes ganes tenies d'arribar, et concediré un primer i últim regal de Reis: seré educat i respondré les preguntes plantejades. Tranquil·la, no et preocupis, seré concís i en qüestió de pocs minuts podràs continuar omplint la teva vida de punts, punts i comes, dos punts i comes (no t'enganyis, les exclamacions i les interrogacions no van amb tu).

1. Ni un segon més, el teu punt i final m'ho ha deixat molt clar.
2. Sí, els he llegit tots i cadascun d'ells. A part de la fotografia, la lectura és un altre de les meves passions.
3. Ni sóc sord, ni em costa captar les coses. A la tercera pregunta/afirmació, t'he de respondre amb un rotund sí, em costa moltíssim recordar les coses. Saps? Fa una setmana em van diagnosticar símptomes inicials de la malaltia d'Alzheimer.

Ara, si em disculpes tu a mi, Laia, secretària de l'alcalde i posseïdora d'una meravellosa vida paral·lela que tothom recordarà menys jo, poso el segell d'aprovació al teu punt i final.

Lleó

¡Què pobre aquella memòria que tant sols funciona cap enredera!

Lewis Carroll

6 de gener

Assumpte: Més enllà

Desconegut Lleó,

Has sentit mai a parlar de la *Teoria de la paraula viva* de Joan Maragall? Aquesta, defensa la llibertat creadora a partir dels afloraments emocionals més primitius del poeta. No hi ha marge per les correccions; tot és espontani, innat. Segurament, t'estaràs preguntant el sentit d'aquestes paraules; tranquil, tot té una resposta. Com pots llegir, la llengua és una eina màgica i real, alhora, capaç de condicionar la felicitat de les persones. És per això que tant pot ser una vacuna contra els problemes com una arma mortal a la pròpia vitalitat. Et dic tot això, perquè em sembla que, sense ser-ne conscients, ens hem anat endinsant en un terreny desconegut i perillós amb un marge de tolerància completament desdibuixat i, l'altre dia, el vam creuar. No hauria d'haver estat així, dos desconeguts explicant-se la seva vida per correus electrònics; quina bogeria, no? He modificat aquest text, i tot i així no acabo de trobar les paraules adequades. Suposo que el més normal seria demanar-te perdó, però no ho faré simplement per una raó: creuar horitzons i barreres et permet veure més enllà, i jo, fen-t'ho, he descobert un Lleó diferent al que tu pretens mostrar. Sóc conscient que el meu discurs pot semblar confús i poc revelador, però així és la veritable Laia: viva, molt més viva del que et penses. Per acabar, només et demanaré una cosa: respon, sisplau! Ara sóc jo qui necessita que tots els semàfors estiguin verds i agafis l'autopista cibernètica.

Explorant nous camins,

Laia

1 dia després

Assumpte: Rutina incompleta

Possiblement, hauria d'esperar a que em responguessis, però considero que és necessari, tant per tu com per mi, els següents aclariments:

- ❖ L'Ajuntament ja ha tornat de les vacances, de manera que avui mateix vindran a arreglar els desperfectes ocasionats per la tempesta. Ara bé, em permets un suggeriment? Posa-hi una cortina; no et privis de la immensitat de les estrelles per culpa de l'opacitat de quatre maons mal posats!
- ❖ Tornar al dia a dia m'ha permès centrar-me en les meves obligacions personals i professionals, però m'he donat compte que no és suficient: necessito els teus correus, Lleó, amagar-me de la realitat durant uns instants i mostrar-me tal i com sóc, sense lligadures ni aparences, i tu em permets fer-ho. T'ho torno a demanar: respon, sisplau, encara que sigui per dir que no vols saber res més de mi; t'estaria eternament agraïda.

PD: Un, un altre, un més, un de sol, un últim...

3 dies després

Assumpte: No res

Absent Lleó,

M'agrada saber que, conscient o no, has acceptat el meu consell i t'has limitat a posar unes cortines per continuar gaudint del cel, la terra i el mar que ens envolta; em fa sentir una mica més propera a tu. Canviant de tema, veig que ja has pres una decisió: el no res. Saps? Reconec que m'hauria agradat un altre final a gust dels dos; aquest és injust i clarament desfavorable cap a la meva persona. No cal que diguis res més, el teu silenci parla per si sol. Adéu-siau, Lleó, ha estat un plaer compartir algunes estones junts, no ho oblidaré mai, encara que tu, per orgull propi o per culpa de l'Alzheimer, segurament ho facis.

Acomiadant-me involuntàriament,

Laia

1 mes després

Assumpte: Oblits

Reflexiva i acusadora Laia,

Perdona'm per aquesta llarga absència, està totalment justificada, t'ho asseguro. Per posar cert ordre, m'agradaria anar pas a pas, correu a correu, i respondre't a totes les preguntes plantejades, així que perdona'm de nou si això es fa massa llarg, altre cop està totalment justificat.

CORREU 1

1 · *Has sentit mai a parlar de la Teoria de la paraula viva de Joan Maragall?*

Si et sóc sincer, no, però m'ha encantat l'explicació i coincideixo en gran part amb els seus ideals.

2 · *Dos desconeguts explicant-se la seva vida per correus electrònics; quina bogeria, no?*

Personalment, opino que t'equivoques. Com tu has afirmat al següent correu, ha estat una bonica manera de ser, en la mesura possible, més lliures i mostrar un altre Lleó i una altre Laia.

3 · *Sóc conscient que el meu discurs pot semblar confús i poc revelador.*

Ho és, però també és esplèndid; començo a veure retalls d'una Laia que m'interessa molt.

CORREU 2

1 · *L'Ajuntament ja ha tornat de les vacances.*

T'estaràs referint a les 'oficials', perquè, que jo sàpiga, sempre hi està.

2 · *Necessito els teus correus, Lleó, amagar-me de la realitat durant uns instants i mostrar-me tal i com sóc, sense lligadures ni aparences, i tu em permetes fer-ho.*

Potser no t'ho creuràs, però m'agrada saber que, amb menor o major eficàcia, sóc el teu taüt dels problemes.

CORREU 3

1 · *M'agrada saber que, conscient o no, has acceptat el meu consell i t'has limitat a posar unes cortines.*

Certament, vaig pensar en tu a l'hora de prendre la decisió.

2 · Veig que ja has pres una decisió: el no res.

Em molesta molt que la gent i una malaltia com l'Alzheimer prenguin decisions sense consultar-m'ho abans. Efectivament, he pres una decisió: el tot, si tu vols, es clar.

Buf! Ha quedat un pel llarg, no? No passa res, així compenso la meua extenuant absència!

Cansat de teclejar,

Lleó

PD: Se'm oblidava! No t'he pogut respondre abans, perquè no recordava la contrasenya del correu electrònic. Petites ximpleries que causen grans problemes, oi? No et preocupis, ja l'he apuntada en un paper per recordar-la, si és que se li pot dir així...

PD2: Veig que has sucumbit als informalismes del tu a tu i has aparcat l'irritant vostè que t'acompanyava arreu; m'agrada, m'agrada!

3 hores després

Fw:

Gràcies, gràcies, gràcies!!!

20 minuts després

Assumpte: Plantilla antiinflamatòria

Retrobat Lleó,

Lamento informar-te que no totes les plantilles moriren durant la conversió a la nova Laia. N'ha quedat una, però m'ha costat molt trobar-la; estava amagada sota el llit temerosa de patir el mateix destí que les seves companyes. Per sort seva i desgràcia teva, li he reservat una tasca especial: tancar la ronda de preguntes i respostes. No ens entretinguem més; comencem? Sí? Vinga, doncs!

CORREU 1

1 · Com tu has afirmat al següent correu, ha estat una bonica manera de ser, en la mesura possible, més lliures i mostrar un altre Lleó i una altre Laia.

M'avergonyeix llegir com ets capaç de simplificar un sentiment tant complicat en dues línies; això és el que et fa especial, Lleó.

CORREU 2

1 · *T'estaràs referint a les 'oficials', perquè, que jo sàpiga, sempre hi està.*

Matem el tema, un munt de portes més interessants s'obren als nostres sentits!

2 · *Potser no t'ho creuràs, però m'agrada saber que, amb menor o major eficàcia, sóc el teu taüt dels problemes.*

Tu ets més que una caixa de fusta on enterrar records que mai més es repetiran; si a alguna cosa se t'ha de comparar, prefereixo pensar en tu com un far que il·lumina i guia els meus pensaments i decisions.

CORREU 3

1 · *Em molesta molt que la gent i una malaltia com l'Alzheimer prenguin decisions sense consultar-m'ho abans. Efectivament, he pres una decisió: el tot, si tu vols, es clar.*

Perdona'm, per la part que em toca. Referent a la teva pregunta indirecta, accepto!!!

Acabats els interrogatoris, m'agradaria proposar-te un joc. He estat investigant una mica sobre l'Alzheimer i m'he donat compte que, en realitat, en sabem ben poc! Així doncs, si a tu et sembla bé, podries compartir la teva experiència amb mi, explicant-me com et sents cada dia, els diagnòstics dels especialistes, les reaccions que es produeixen al teu entorn, etc. Penso que aquestes coses és millor parlar-les amb algú, i qui millor que un desconegut que no entrarà mai en judicis personals. Què et sembla, t'hi animes? No et preocupis, pararem en el moment que tu no et vegis amb forces per poder continuar. Com tu dius sovint, no accepto un no per resposta!

Cercant noves informacions,

Laia

9 minuts després

Re:

Divertida Laia,

Sincerament, m'ha sorprès molt la teva proposta. Que què em sembla? M'horroritza i em tempta, a parts iguals. El Lleó racional opina que és absurd encaminar-se a la fatalitat, que aquest joc no ens portaria més que problemes. Pensa-hi una mica: series capaç de suportar tot el dolor que s'amaga rere una paraula aparentment tant inofensiva com és Alzheimer? I en el cas que poguessis, què en trauries? D'altra banda, el Lleó real desitja començar quan abans millor, pensant que potser d'aquesta manera el sofriment disminuirà i tornarà a dormir nits senceres. Què en penses tu? A qui he de donar la raó?

5 minuts després

Fw:

Desdoblant Lleó,

Fa un mes, criticaves l'antiga Laia per la seva subordinació a la societat i la falta d'empenta a l'hora de prendre decisions pròpies. A què venen aquestes preguntes? Què significa això d'un Lleó racional i un Lleó real? No et reconec, i prefereixo pensar que el correu anterior ha estat un altre de les teves bromes de mal gust. Entén-ho d'una vegada, no existeix més d'un Lleó; només n'hi ha un, i aquest controla la seva vida sense por al que puguin pensar els demés. Ara, centrant-me en les confessions del verdader Lleó, et contestaré que en penso, de tot plegat. L'Alzheimer és una malaltia degenerativa provocada per la pèrdua gradual de la memòria. Ni el pacient desapareixerà, ni dormiràs nits senceres altre cop; almenys de moment. A partir d'ara, t'espera una batalla molt dura que té un final establert: l'oblit, però només tu tens el poder de decidir com hi arribaràs i quant trigaràs a fer-ho. El pitjor que pots fer ara és rendir-te, així que deixa de pensar en els altres i comença a mirar més per tu mateix; lluita!

1 minut després

Re:

Quan comencem a jugar?

15 segons després

Fw:

Ara mateix, si et sembla bé! Començaré amb algunes preguntes bàsiques i, poc a poc, aniran augmentant gradualment la seva duresa. Et seré franca, al principi serà molt dur i és possible que pensis en abandonar, però no ho facis, sisplau. No tenim pressa, podem anar al ritme que tu necessitis, fent petits esbarjos emocionals en el moment que ho demanis. A més, tinc una sorpresa reservada: m'he emportat entrepans i aigua a la motxilla per recuperar forces al llarg del viatge; què et sembla? Potser pensaràs que sóc una llunàtica per impulsar-te a aquesta bogeria, però vull que sàpigues que no et deixaré sol en cap moment. Així doncs, si n'estàs convençut, no responguis, simplement limita't a esperar el pròxim correu. Per contra, si penses que sóc una xafardera i vols cancel·lar l'experiment, respon i exposa'n els motius; t'adverteixo que en faré cas omís i t'enviaré igualment el correu amb les preguntes.

12 minuts després

Assumpte: Què, qui, com

Pacient Lleó,

T'agraeixo molt la confiança dipositada en mi; no esperava menys de tu. A continuació, t'adjunto les primeres preguntes; potser pensaràs que són massa típiques, però d'aquesta manera intentarem aconseguir un clima de normalitat i espontaneïtat que segur ajuda a treure dramatisme a l'assumpte.

- Quan, qui i com et van dir que tenies Alzheimer?
- Què va ser el primer que vas pensar?
- Penses combatre la malaltia?

Senzilles, però complicades a la vegada, eh? Respira fons, sé que pots fer-ho.

2 hores després

Fw:

Fem una pausa?

45 segons després

Re:

Potser. Tens algun entrepà de pernil dolç i dues cerveses (no acostumo a beure aigua)?

10 minuts després

Fw:

Tip i saciat?

4 minuts després

Re:

Empatxat i borratxo, diria jo.

2 minuts després

Fw:

Em deceps, Lleó. Saps quin és el teu veritable problema? Prefereixes fugir de la realitat i amagar-te rere un món fantàstic que, amb el pas del temps, has anat construint. D'això, jo no en dic malaltia; ho classifico directament com a covardia. Pensa't una excusa millor; del contrari, no cal que responguis més.

15 minuts després

Re:

1 · *Quan, qui i com et van dir que tens Alzheimer?*

Un tempestuós i gèlid 6 de gener. / Els trons i les onades m'ho xiuxiuejaren; el metge es va limitar a confirmar-ho. / 'Senyor Himmel, pateix vostè d'una malaltia tant comuna com desconeguda anomenada Alzheimer. Li seré sincer, en aquests moments no es pot curar, però sí retardar. Poc a poc, anirà perdent la memòria fins que no serà capaç de recordar el seu nom, ni tan sols els de qui l'estimen. Restarà com un vegetal enmig d'un món ple de vitalitat, incapaç de mirar enrere i pensar en un endavant. Com a única opció, li aconsello un tractament basat en el treball de la memòria per endarrerir el màxim possible els episodis relatats. Ens veiem d'aquí un mes; sabrà trobar el camí per arribar a la consulta? És una broma, no s'ho prengui malament. Passiu bé!

2 · *Què va ser el primer què vas pensar?*

El primer que vaig pensar va ser si seria capaç de recordar, un cop arribés a casa, que havia d'enviar un correu electrònic a l'Ajuntament perquè vinguessin a arreglar

el finestral que tanta fortuna i mala sort m'ha portat. Ara, pensant-t'ho en fred, penso que n'hauria estat capaç; un forat tant gran és impossible d'oblidar.

3 · *Penses combatre la malaltia?*

Et respondré amb una altre pregunta: es pot combatre aquesta malaltia?

7 minuts després

Fw:

Encoratjat Lleó,

He de confessar-ho, esperava un altre tipus de respostes, però, si em permetes, faré un anàlisi subjectiu de les teves paraules. Atenent a la contextualització inicial, dedueixo que ja pensaves que alguna cosa no anava bé. Essent així, endevino que, realment, ets una persona molt insegura oculta sota l'ombra de la prepotència i l'humor negre. Per què t'entestes en simular una personalitat que no es correspon amb les teves vivències? Assimila-ho, les coses han canviat i no tornaran a ser com abans. Tens dues opcions: sobreposar-te a la situació o deixar-te arrossegar pels problemes. Referent a la segona qüestió, no et crec. Entenc que ara mateix no m'ho vulguis explicar, només espero que algun dia, més endavant, ho facis i només llavors serà quan podrem parlar obertament de la malaltia. Òbviament, faré cas omís a la darrera oració, perquè saps molt bé la seva resposta; t'ho he dit jo i t'ho ha suggerit aquest metge tant frívol i maliciós que tens. No em mal interpretis, puc semblar molt dura en les meves declaracions, però no és més que una burda il·lusió òptica. En realitat, m'està costant tractar aquest tema degut a l'abisme informatiu al qual m'enfronto quan intento saber-ne més coses.

Per avui és suficient, no creus? Medita i descansa, demà continuarem parlant-ne, sempre i quan et comprometis a ser sincer amb tu mateix i no desviïs les conversacions a simples enraonies sense transfons emocional.

Exhausta i evasiva a les mentides,

Laia

16 hores després

Assumpte: Acte de sinceritat

Doctora Laia,

Sempre tens el discurs perfecte per a cada ocasió? No pots arribar a imaginar-te com m'irriten, però, en el fons, sé que només et limites a descriure la realitat. És veritat, sempre he estat una persona insegura a l'hora d'afrontar els reptes que la vida em posa al davant. En aquests casos, tendeixo a aïllar-me de la societat i patir en silenci. Creu-me, és millor així; almenys d'aquesta manera no corro el risc de fer mal a ningú. La meva existència no ha estat fàcil; de fet, no recordo quan va ser l'últim cop que vaig somriure. Però aquest és un tema que, de moment, preferiria mantenir-lo enterrat. Encara no ho entens, Laia? No vull que estiguis al meu costat, ni tampoc necessito la teva ajuda. El diagnòstic és irrevocable i negar l'evidència seria la major imprudència que podria cometre. L'altre dia vaig anar al geriàtric; volia veure amb els meus propis ulls la crua realitat. Saps amb què em vaig trobar? Cossos inerts de vida, persones que s'han oblidat del que és menjar, fer les seves necessitats, inclús han esborrat de la seva memòria una necessitat tant bàsica com és la parla. No ets ningú per jutjar-me; t'has dignat alguna vegada a trepitjar alguna residència d'ancians o a parlar amb algun malalt d'Alzheimer? Permet-me que ho dubti; si ho haguessis fet, no actuaries així. Deixa-ho córrer, Laia, torna a la teva vida rutinària i deixa de preocupar-te pels problemes dels demés; només així seràs feliç.

4 hores després

Fw:

Ets un imbècil, Lleó. Si de veritat penses que t'abandonaré davant les primeres complicacions que sorgeixen, ho portes clar. No sé quina vida has tingut, ni m'interessa saber-ho; només m'importa el que em lliga a tu: el present, i aquest porta adjuntat una malaltia que tu sol no podràs vèncer. Deixa de jugar a ser un superheroï, perquè estàs fet de carn i ossos, com tothom. Em sembla molt bé que no vulguis involucrar a ningú en els teus problemes, però no és una decisió que estigui a les teves mans. Ja ho he decidit, estaré al teu costat, passi el que passi, i tu no pots fer res per evitar-ho.

5 minuts després

Re:

D'acord, doncs. Em trobo a l'ambulatori; d'aquí 7 minuts tinc cita amb el meu doctor de família per acordar els objectius principals que constituïran el tractament que seguiré a partir d'avui mateix. Satisfeta?

30 segons després

Fw:

Com dius? Avui?? Es pot saber perquè no m'ho havies dit abans?!

46 segons després

Re:

Sincerament, no ho sé, no tinc una resposta raonable a la teva pregunta.

1 minut després

Fw:

D'acord, no passa res, ho entenc. Només promet-me una cosa: tant bon punt surtis de la consulta m'enviaràs un correu i m'ho explicaràs tot detalladament. Recorda-ho, estic al teu costat. Sé que pots fer-ho, sigues fort!

20 segons després

Re:

Ho sento, Laia, estic connectat des del mòbil i m'obliguen a desconnectar-lo. Et deixo, ja parlarem.

14 segons després

Fw:

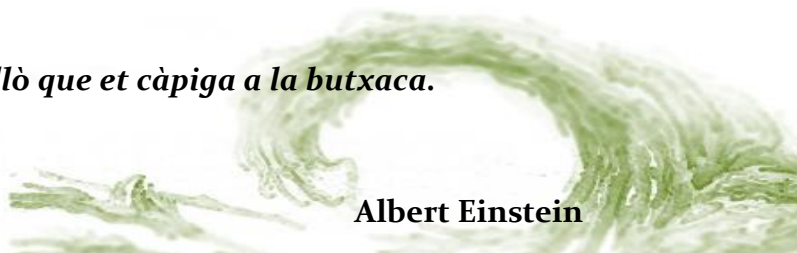
Espera, Lleó!!! Promet-m'ho, digues-me que tot això tindrà continuïtat i seràs valent; fes-ho, sisplau!!!

3 minuts després

Fw:

Lleó?????

No guardis mai al cap allò que et càpiga a la butxaca.

Albert Einstein

19 de febrer

Assumpte: Masses dies

Ja ha transcorregut més d'una setmana, des de la teva visita al metge. Hauré d'esperar gaire més?

1 hora després

Re:

Depèn de lo sincera que estiguis disposada a ser. Hi ha alguna cosa que vulguis explicar-me?

25 minuts després

Fw:

Com ho has descobert?

6 minuts després

Re:

De la mateixa manera que ho has fet tu, Laia. Sincerament, t'he de felicitar; no havia conegut mai a ningú amb tantes aptituds per l'art d'extreure informació als demás i desgranar tant lentament la pròpia. Quan pensaves dir-me que el meu doctor és, ahora, el teu marit? Tot plegat, em fa arribar a una pregunta auto conclusiva: m'esteu prenent el pèl?

8 minuts després

Fw:

Et juro que no en sabia res; tot just me'n vaig assabentar el vespre d'aquell mateix dia. Al principi, no et vaig identificar, amb el retrat psicològic que em va presentar: un home tranquil, serè i clos, sobretot això. La seva mirada era freda i despullada de sentiments, i els seus llavis restaven segellats a les paraules. Era un home de mitjana edat, rondant els cinquanta anys, de complexitat forta i robusta, compensant una alçada considerable. Gaudia d'uns trets generals poc comuns que

feien pensar en una possible procedència estrangera, potser nòrdica o germànica. Els seus cabells eren abundants, però curts, llisos i d'un color semblant al daurat metàl·lic. Aquests, revestien un rostre de pell pàl·lida i fina que donava pas a uns ulls grans aigüamarina. Posseïa un nas petit i punxegut, i uns llavis rosats i carnosos.

Segons m'ha explicat en Jaume, la cita va ser breu, però intensa. Únicament, parlareu dels dies posteriors a la primera trobada i, en vistes a la teva actitud negativa a l'hora de tractar el tema, acordareu un nou dia per pactar el tractament al que t'hauràs de sotmetre. En tot moment, vas ser educat, intentant aparentar amabilitat. T'he de dir que no ho vas aconseguir, la tensió es respirava en l'ambient. Res del que m'estava narrant em va fer pensar en tu, fins que va contar una anècdota que em va traslladar directament a les teves vivències: *una tempesta que es produí el mes passat i deixà com a resultat un enorme forat a la façana de casa meva*, en paraules teves. Sembla mentida com una mateixa història pot variar el seu contingut depenent de la persona a qui t'estiguis dirigint i el medi comunicatiu des del qual ho facis, no trobes? Després, prosseguires amb les teves queixes dirigides a l'Ajuntament i la seva falta d'organització. Aleshores, ell et va dir que la seva dona, la Laia, hi treballava. El teu semblant canvià lleugerament, de manera que passà gairebé inadvertit pel Jaume. Finalment, us acomiadareu fins la pròxima consulta.

Això és tot el que sé, Lleó; res del que hem parlat ha estat un frau. Ningú sap de l'existència de la nostra amistat; ni tan sols ell, i preferiria que continués així.

18 minuts després

Re:

Potser he estat massa brusc en les meves paraules, Laia, però has d'entendre-ho. Ara mateix, no em sento protegit parlant amb tu; saps masses coses de mi: com em dic, quants anys tinc, com sóc físicament i psicològicament, a què em dedico, la meva nacionalitat, on visc, entre moltes més. En canvi, què sé jo, de tu? Tan sols, el teu nom, la teva professió i un caràcter que varia segons les meves contestacions. Crec en tu i tot el que em dius, Laia, però necessito que hi hagi igualtat; vull saber més de tu.

4 minuts després

Assumpte: Presentació formal

Tens raó. D'acord, doncs, em presentaré com si fos el primer cop que parlem.

Em dic Laia Claret Palaus i tinc 41 anys. Faig, aproximadament, 1'70 metres i no porto al dia el meu pes, perquè és un tema que m'obsessiona i intento evitar. La meva cabellera és la més normal del món: no gaire llarga – descansant sobre el meu coll –, llisa i castanya. Els meus ulls són, també, castanys clars i no m'agrada el meu nas: és massa petit i, a trets generals, no és destacable. M'encanten els meus llavis, pel seu aspecte: ni massa gruixuts, ni massa prims. Pel que fa a la meua personalitat, no sabria descriure-la. Ja ho has vist, sóc una persona força influenciable i tradicional que es deixa guiar per les opinions dels demés. Tot i això, tinc un caràcter força fort que exterioritzo en moments puntuals i reconec que les meves actituds, de vegades, freguen el límit de la paranoia i l'escàndol.

Crec que, més o menys, m'he descrit amb força encert. Ara, podem continuar amb les nostres investigacions sobre l'Alzheimer?

2 minuts després

Re:

Desconec el perquè, Laia, però em transmetes molta pau i tranquil·litat. No obstant això, em trobo realment cansat; és com si hagués de fer esforços per aferrar-me a la poca intimitat que em queda davant teu per tal de no sentir-me tant despul·lat, sentimentalment i corpòriament parlant. Dóna'm un parell de dies de descans i tornaré amb les piles carregades; t'ho prometo!

3 dies després

Assumpte: Primeres troballes

Hola, Lleó!

Aprofitant aquests dies de descans, m'he permès el luxe d'indagar per Internet, a estones, i he trobat algunes explicacions bàsiques sobre l'Alzheimer que potser et podrien interessar. A continuació, te les adjunto:

“La malaltia d'Alzheimer, origen més freqüent de demència, és un trastorn greu degeneratiu causat per la pèrdua gradual de neurones cerebrals. Actualment, se'n

desconeix el motiu. És una malaltia molt rara en la joventut, ocasional en la maduresa i molt present en la vellesa.”

“La malaltia afecta les parts del cervell que controlen el pensament, la memòria i el llenguatge. Malgrat els avenços de la ciència sobre aquesta malaltia, de moment, no es disposa d’un tractament eficaç.”

“És una deficiència en la memòria a curt termini – s’obliden les coses que acaben d’ocórrer – i a llarg termini – s’esborren els records –. Normalment, es troba associada a problemes del pensament, del judici, entre d’altres trastorns de la funció cerebral, i canvis de personalitat.”

“Els símptomes principals de la demència inclouen l’incapacitat per aprendre nova informació i recordar coses que se sabien del passat, problemes per parlar i expressar-se amb claredat, i dificultats per portar a terme activitats motores o reconèixer objectes. Els pacients, també, poden arribar a presentar complicacions a l’hora de treballar o realitzar activitats quotidianes. De vegades, poden mostrar símptomes semblants a la depressió – tristesa, problemes d’adaptació – o l’ansietat.”

Què et sembla? No he perdut el temps, eh?!

Desitjant-te un bon dia,

Laia

36 minuts després

Re:

Bon dia, Laia!

Vaja, això sí que és aprofitar bé el temps! La informació, com dius tu, no va gaire més enllà del que seria una simple presentació, però m’ha servit per aclarir alguns punts que no tenia clars, com per exemple la polèmica de si existeix o no un tractament per curar l’Alzheimer. D’altra banda, m’ha cridat força l’atenció el paràgraf referent als símptomes principals. Certament, obviant l’oblit de la contrasenya del meu correu electrònic, encara no n’he experimentat cap, però m’agradaria saber a què tindré que fer front. Intentaré cercar fonts i notícies relacionades amb aquest tema, tot i que les investigacions no són el meu fort.

Salutacions,

Lleó

1 dia després

Assumpte: Noves dades

Com va tot, Laia?

Ahir, em vaig passar tota la tarda llegint llibres científics sobre l'Alzheimer, i l'esforç ha valgut la pena! Recordes la meva preocupació pels símptomes de la malaltia? Els he trobat, i penso que és un bon tema a discutir; almenys, jo tinc moltes coses a dir! Et passo les dades recollides:

La forma d'aparició de la malaltia és molt variada, atès que no existeix un patró únic i, en ocasions, pot no fer acte de presència fins que la malaltia ha evolucionat considerablement. Els símptomes que poden fer-nos pensar que una persona pateix d'Alzheimer són els següents:

- 1) PÈRDUA DE LA MEMÒRIA. El símptoma més precoç d'aquesta malaltia és la pèrdua de la memòria, la qual s'inicia amb oblit freqüents de coses que acaben de fer (no saben que han menjat o si han tancat la porta amb clau). El pacient, sol ser-ne conscient, encara que, de vegades, tracta de dissimular-ho.*
- 2) DIFICULTAT PER REALITZAR TASQUES QUOTIDIANES. Els pacients s'obliden de guardar les coses als armaris corresponents, tenen dificultats a l'hora d'utilitzar electrodomèstics comuns, van a comprar i s'obliden de coses o compren aquelles que no necessiten.*
- 3) PROBLEMES AMB EL LLENGUATGE. Els pacients amb Alzheimer incipient tenen problemes per trobar les paraules correctes a l'hora d'expressar-se. De vegades, fan ús de circumloquis per dir coses i objectes habituals (lloc on es guarda la roba, en comptes d'armari).*
- 4) DESORIENTACIÓ EN EL TEMPS I L'ESPAI. És normal que els pacients s'oblidin del dia i el lloc on es troben, arribant a perdre's en trajectes tant simples com el d'anar de casa seva a la fleca per comprar pa.*
- 5) DISMINUCIÓ DEL JUDICI. Al principi de la malaltia, els malalts mostren certa incapacitat per fer judicis de coses simples, de manera que, en ocasions, prenen decisions incorrectes sobre la roba que s'han de posar, en*

funció del temps que facis, o els diners que tenen que pagar per l'adquisició d'algun producte.

- 6) *PROBLEMES AMB EL PENSAMENT ABSTRACTE. Els pacients perden la capacitat de fer càlculs i, en alguns casos, inclús s'obliden de la utilitat dels nombres.*
- 7) *DESCOL·LOCACIÓ DE LES COSES. Amb freqüència, sobretot en els inicis de la malaltia, col·loquen les coses en llocs absurds, tals com poden ser dipositar la cartera dins una olla.*
- 8) *CANVIS D'HUMOR O COMPORTAMENT. Les persones amb Alzheimer poden tenir canvis bruscos d'humor sense aparent motiu ni desencadenants externs.*
- 9) *CANVIS DE PERSONALITAT. Tot i que la personalitat varia constantment amb el pas dels anys, els pacients d'Alzheimer tenen canvis exagerats de la mateixa, convertint-se amb persones dependents o arisques.*
- 10) *PÈRDUA DE LA INICIATIVA. Això, implica que són incapaços de prendre decisions pròpies, com per exemple, ocupar-se de l'habitatge, fer les comptes o organitzar la seva vida. Amb freqüència, la seva activitat diària acaba limitant-se a mirar la televisió sense conversar, ni prestar atenció al seu entorn.*

Realment, tot plegat és molt interessant. Tot i això, he de confessar que, sota el meu punt de vista, els símptomes poden arribar a ser ambigus. Tothom, ha passat etapes en la seva vida en les quals, degut a l'estrès o qualsevol altre motiu, ha patit constants oblits o canvis de personalitat. Per exemple, fa mig any, aproximadament, pensant en un sopar familiar al que feia tard, vaig sortir de casa sense tancar la porta i van entrar a robar. Aleshores, encara no patia d'Alzheimer. Quines diferències hi ha entre els símptomes de la malaltia i les conseqüències d'una mala setmana? I, en el cas de decantar la balança cap a una de les dues opcions, com puc estar-ne completament segur?

20 minuts després

Fw:

Hola, Lleó!

Ara mateix, em trobo una mica cansada; últimament, hi ha molta feina, a l'Ajuntament, però moltes gràcies per preguntar. M'agrada veure't actiu; és una altre forma de mantenir el cervell en funcionament i exercitar-lo. M'ha costat trobar una resposta convincent a la teva pregunta – de fet, he tingut que preguntar-ho al Jaume; espero que no t'enfadis –, però, finalment, he trobat un reportatge que ho explica molt bé. És força extens, així que te'n faig un resum:

Actualment, l'única manera definitiva de diagnosticar l'Alzheimer és investigar la possible existència de plaques i cabdells en el teixit cerebral. Però, per observar el teixit cerebral, és necessari esperar a que es faci l'autòpsia – examen del cos que es fa un cop la persona ha mort –. Conseqüentment, és impossible afirmar que una persona pateix d'Alzheimer, de manera que els metges es veuen obligats a fer un diagnòstic de 'possible' o 'probable' malaltia d'Alzheimer, mentre el pacient és viu.

Per això, s'utilitzen uns criteris clínics, els quals es poden completar amb els resultats obtinguts d'unes proves d'imatge cerebral – per mitjà de la ressonància o l'escàner –. A l'hora de realitzar un diagnòstic, el més important és ser conscient de la història clínica, tot i que existeixen altres proves que poden ajudar, fundamentalment, al metge a descartar altres possibles malalties.

Per tant, un doctor, a l'hora de presentar al pacient un diagnòstic de possible malaltia d'Alzheimer, té que tenir en compte i portar a terme els següents punts:

- *Historial mèdic complet.*
- *Proves diagnòstiques.*
- *Examen neuro-psicològic.*
- *Descartar la hipòtesi de la depressió.*
- *Exàmens del cervell amb escàner o ressonància magnètica nuclear.*

Amb aquestes dades o informes, es pot descartar l'idea d'altres demències, algunes de les quals poden rebre tractament, com per exemple la depressió o la falta d'hormones de tiroides. A més, la forma d'aparició de la mateixa, ens serà la clau final per sentenciar el diagnòstic. En línies generals, l'Alzheimer es caracteritza per una desmillora progressiva, sense canvis bruscos.

Així doncs, si t'has sotmès a totes les proves que he enumerat i el metge ho ha dictat així, és gairebé segur que tens Alzheimer i no es tracten d'oblits temporals. Espero haver-te ajudat a resoldre el dubte; ja m'ho explicaràs!

Laia

4 hores després

Re:

No t'ho negaré, esperava una resposta més optimista que donés un gir de 360º a la situació actual, però què hi farem! Canviant de tema, demà tinc una altre visita amb el Jaume, el meu doctor – prefereixo obviar que és el teu marit – i m'agradaria que no en parlessis res amb ell; vull explicar-t'ho personalment.

47 minuts després

Fw:

Això sí que és una bona notícia! Tens pensat comentar-li tota la informació recopilada fins ara?

3 minuts després

Re:

Més o menys. Principalment, m'agradaria que tot el que es parla en aquests correus quedés en els mateixos. La nostra investigació és una cosa i les consultes amb el Jaume en són un altre.

1 minut després

Fw:

Ho veig bé, és aquesta aura d'intimitat i secretisme, el que fa que la nostra amistat sigui tant especial; i, això, m'enamora. Parlem, demà!

2 dies més tard

Assumpte: Tractament estipulat

Ei, Laia!

Perdona'm per haver trigat un dia més del compte en enviar-te aquest correu; necessitava assimilar i madurar tot el que es va parlar ahir. He de dir, a favor meu, que em vaig mostrar, en tot moment, receptiu a les opinions i idees que en Jaume va exposar; realment, en sap molt, de medicina!

Primer de tot, em va preguntar com em vaig sentir els dies posteriors a l'última cita. Jo, li vaig respondre que, al principi, em va costar acceptar la realitat, però que, a dia d'avui, sóc conscient del meu problema i tinc moltes ganes de posar-hi remei. A continuació, vaig comentar-li pinzellades dels meus coneixements sobre l'Alzheimer i, inesperadament, es va sorprendre, de tot el que en sabia. Poc a poc, vaig anar agafant confiança i vam analitzar detalladament tots els símptomes que puc patir, a partir d'ara. Després, vam posar sobre la taula diversos tractaments a seguir. En aquests moments, només recordo la medicina pal·liativa i la medicació. Seguidament, em va explicar els avantatges i desavantatges de cadascun d'ells i em va deixar que m'ho pensés. Al veure la meva indecisió, em va proposar un termini d'una setmana perquè em decideixi. Acabada la sessió, ens vam acomiadar fins la següent consulta.

8 minuts després

Fw:

Tot això què m'expliques, està molt bé, Lleó! Ara bé, arribats a aquest punt, quin dels dos camins penses triar? Podries explicar-me en què consisteixen?

15 minuts després

Re:

Ja pots comptar-hi! Anem per parts, doncs; primer, t'explicaré el funcionament dels dos i, a continuació, et diré per quin d'ells em decanto – tot i que encara no ho tinc gens clar –. Cito textualment el full informatiu que em va donar el Jaume:

Avui en dia, no existeix cap tractament que pugui curar definitivament la malaltia. Tot i això, en alguns pacients que es troben en fase primària, medicaments com els inhibidors de la colinesterassa poden prevenir l'empitjorament d'alguns símptomes durant un temps limitat. Els més coneguts són la tacrina (Cognex), el donepezilo (Aricept), el rivastigmine (Exelon) i el galantamine (Reminyl). Tots ells, menys la tacrina, milloren una mica la memòria, els símptomes de caràcter psicològic i de conducta, i el compliment de les activitats quotidianes. La part negativa és que poden tenir certs efectes secundaris, tals com els danys que poden causar al fetge, entre d'altres.

La medicina pal·liativa pretén donar al pacient una bona qualitat de vida o benestar, evitant, en la mesura possible, una disminució de la mateixa. La seva filosofia consisteix en curar fins on es pugui, calmar i consolar. Optar per la cura

pal·liativa és afrontar la malaltia i la mort de forma natural. Aquesta, inclou exercicis per millorar la memòria, activitats que estimulin els sentits del pacient, jocs enginyosos que facin pensar, etc.

Pel que fa a la meva elecció, crec que, finalment, em decantaré per la medicina pal·liativa, ja que el tema dels medicaments m'aterra i no hi ha una garantia completa del seu èxit. També, hi ha l'opció de combinar els dos tractaments, però considero que ja n'hi ha prou amb un; no hi ha necessitat de tants experiments estranys!

1 minut després

Fw:

Vols sexe, guapo???

Una persona sense memòria és com una fortalesa sense protecció.

Napoleó Bonaparte

25 de febrer

Re:

Què???

15 minuts després

Fw:

Oh, mil disculpes! He anat un moment a la cuina a picar alguna cosa i la meva filla, l'Ona, ha entrat a la meva habitació sense permís i ha escrit aquesta barbaritat sense veure, tant sols, qui eres.

1 hora després

Fw:

T'has enfadat, veritat? Mira, entenc que puguis estar-ho, he comès un error gravíssim, però almenys digues-me el què penses en aquests instants; potser m'ajudarà a sentir-me una mica millor.

25 minuts després

Fw:

Capto l'indirecta; et deixaré el temps i l'espai que tu necessitis per ordenar les teves idees, però promet-me que, quan ho facis, ho plasmaràs sobre el teclat i m'ho enviaràs. Fins llavors, esperaré pacient.

Laia

1 setmana després

Assumpte: Demora

No et sembla suficient càstig, ja? Perdona'm, sisplau, no tornarà a passar!

5 dies després

Assumpte: Experiments amb ratolins

Estimada Laia,

Segurament, estaràs furiosa pel meu llarg silenci, però et demano una mica de comprensió, en vistes a que, en altres aspectes, no l'has tinguda. No t'he respòs abans, perquè no volia dir-te alguna cosa de la qual m'hagués hagut de penedir. Suprimiré, metafòricament parlant, aquell correu que, amb tant poques paraules, va ser capaç de crear tanta ràbia i impotència en mi. Òbviament, tampoc faré llenya de l'arbre caigut; no tindria cap sentit. Això sí, vull deixar-te clar que, segurament, res tornarà a ser com abans. Aguantar la coexistència del teu marit en la nostra amistat ja era dur de suportar, però introduir-hi una nova persona, i a sobre relacionada amb tu altre cop, ja és passar-se de la ratlla. Una vegada, si no recordo malament, em vas comparar amb un far, argumentant que il·luminava i guiava els teus pensaments i decisions. Permet-me que ho posi en dubte. A què has estat jugant, fins ara, Laia? Et juro que, per més que hi penso, no trobo una resposta convincent. L'única hipòtesi que et disculparia, d'alguna manera, seria que estiguessis tocada del bolet i tot això no fos més que un experiment en el qual, jo mateix, ocupo una plaça privilegiada com a ratolí de proves. Tot i així, el simple fet de pensar en una idea com aquesta, em posa els pèls de punta.

Ara bé, abans de prendre una decisió precipitada, m'agradaria conèixer la teva opinió, encara que només sigui per intentar comprendre't millor.

Lleó

16 minuts després

Fw:

Em conforta rebre notícies teves, Lleó. Realment, no sé que dir-te; tot el que se'm passa pel cap, ara mateix, és confús i contradictori. Posant-me al teu lloc, probablement, hauria actuat com ho estàs fent tu. En canvi, si sóc egoista per primer cop a la meua vida, i crec que ja va sent hora, m'inunda l'odi envers a tu; per la teua manera de ser i els teus constants enuigs. Alerta, amb això no vull dir que no tinguis raó, eh? Ja vam acordar, no fa massa, que el millor era restringir aquesta interacció electrònica únicament entre nosaltres, i jo no he complert el 'pacte', però aquesta no és suficient raó perquè posis en dubte tot el que he parlat i sentit amb tu. No és just, Lleó, i tu ho saps. D'alguna manera, m'has canviat la vida i t'has convertit en un atenuant als meus problemes, i tot això no s'hauria produït, si no fos perquè has aconseguit arribar al meu cor i fer-me creure que val la pena conservar-te. No et vull perdre, i assumiré totes les culpes que em pertoquin, però, t'ho suplico, no m'allunyis de tu; no estic preparada perquè ho facis.

4 minuts després

Re:

L'Ona, quants anys té?

22 segons després

Fw:

Disset; per què?

50 segons després

Re:

I què sap, de la nostra amistat?

15 segons després

Fw:

A què et refereixes, exactament? Què signifiquen, totes aquestes preguntes? On vols anar a parar?

1 minut després

Re:

L'obsessió que persegueixes per intentar controlar la situació en tot moment comença a exasperar-me, Laia. No m'interessa gens ni mica la teva filla; tant sols intento imaginar o, almenys, fer-me una idea aproximada de la magnitud de l'assumpte. Què pensaria el Jaume, si s'assabentés que la seva dona passa estones i estones davant la pantalla de l'ordinador cartejant-se electrònicament amb algú que no coneix de res, amb un home? Com afectaria això a la teva vida? I a la meva? I, el més important per mi, podríem continuar amb la nostra 'amistat'?

5 minuts després

Fw:

Pots estar ben tranquil, l'Ona, desconeix tot allò referent a les nostres conversacions. És més, quan et va enviar el maleït correu, ni tant sols sabia si eres un home o una dona. Per suposat, no hem tornat a tocar el tema. Ella, no li ha donat la menor importància; perquè hauria de fer-ho, jo?

Parles de la indiferència que et provoca tot allò que m'envolta. Aleshores, què sóc jo, per tu? Des del principi, m'he interessat en conèixer-te i intentar ajudar-te en els

moments difícils que estàs passant. En canvi, quan has mostrat tu el mínim interès en descobrir la veritable Laia? Ja t'ho dic jo, tranquil: quan vas veure que, després de molts correus, tenies una completa desconeguda tractant temes tant íntims que, per la teva estúpida arrogància de pensar que pots amb tot, no havies explicat, encara, mai a ningú, ni tant sols a la teva família més directa.

Ara bé, el que més m'irrita de tot és veure com, insistentment, intentes predir, sense cap tipus d'eficàcia, els moviments pròxims que condicionaran la meva vida i la dels qui més estimo: el Jaume i l'Ona. De veritat, tu penses que a ell li importaria saber que mantinc una bona relació amb tu, "amb un home"? Per si no ho sabbies, ens trobem al segle vint-i-un, i l'amistat entre un home i una dona, afortunadament, és possible. Crec que això és suficient resposta per les tres primeres preguntes. Per últim, et respondré que, si has de continuar amb aquesta línia d'acusacions i retrets, no tinc cap intenció de dedicar-te un segon més. Pensa-t'ho, la decisió final és a les teves mans.

38 minuts després

Re:

L'Enhorabona, Laia, has tornat a aconseguir-ho. Com sempre, implacable en la teva resposta; directa i adequada al punt àlgid de la discussió.

Realment, tot el que dius és cert. Capficat en els meus problemes, mai t'he prestat l'atenció que et mereixes, i això va acabar desembocant en una discussió que tu tenies raó i jo em vaig entestar en presentar-te com la dolenta de la pel·lícula. No tinc justificació possible, ho sé, però, al igual que em costa moltíssim obrir-me als demés, també m'és difícilós deixar que els altres facin el mateix amb mi. Instint de supervivència, suposo. Tot i això, et recompensaré. Què et sembla, si deixem estar, per uns dies, el tema de l'Alzheimer i ens dediquem, única i exclusivament, a tu? T'ho dic de tot cor, creu-me.

Pel que fa a les preguntes sobre la teva família, oblida-les; jo, ja ho he fet.

Si, com dius tu, l'última paraula la tinc jo, només et diré que canviaré la meva forma de ser; aquest cop sí, t'ho prometo.

2 minuts després

Fw:

Novament, això és el que esperava de tu, Lleó. Encara així, ves amb compte; la meva paciència té un límit, molt llunyà, he de dir-ho, però fràgil i altament destructible.

Ara sí, m'agradaria parlar-te una mica sobre mi, que em coneguis i aquesta amistat pugui arribar a ser tant especial per tu, com ho és per mi.

1 dia després

Assumpte: Catàleg de temàtiques

Estimada Laia,

Porto hores pensant en un mètode eficaç que em permeti posar-me al dia sobre la teva vida, i he de dir-te que no ha estat gens fàcil, així que espero que t'agradi la meva proposta. En la meva opinió, una entrevista seria l'opció més senzilla per enllestir el tema, però no em permetria indagar realment en els teus sentiments i acabaria esdevenint una pèrdua completa de temps. Així doncs, el meu suggeriment és el següent: un repte especial, el qual tindrà com a durada una setmana sencera. Cada dia, es tractarà un tema en concret que afecti o estigui relacionat amb la teva vida. Què et sembla? Per descomptat, com que l'idea ha estat meva, triaré els temes personalment. Queda terminantment prohibit no respondre a les preguntes que et faci, siguin com siguin. Bé, doncs, a continuació, et passo el catàleg de temàtiques que he preparat:

- 1) La Laia, la secretària de l'alcalde
- 2) L'Ajuntament, el paleta contra els finestrals
- 3) La Societat, l'assassina de la felicitat
- 4) L'Ona, l'hormona sexual errant
- 5) El Jaume, el doctor amor
- 6) El Lleó, el malalt d'Alzheimer
- 7) Nosaltres, dos amics sense un rumb fix

Què me'n dius? Original o no? Ara, no t'enfadis pels subtítols; riure's d'un mateix és molt sa! No em negaràs que he aconseguit fer-te somriure, eh?

Prepara't, demà comencem!

Una abraçada molt forta,

Lleó

3 hores després

Fw:

Ai, Lleó, por em fas! Això sí, he de reconèixer que la broma, si més no, és creativa i entretinguda (mai admetré que el teu humor m'agrada, de vegades!). Fina demà!

Una abraçada encara més forta,

Laia

1 dia després

Assumpte: Laia, la secretària de l'alcalde

Bon dia, Laia!

Ara sí, oficialment, queda inaugurada la setmana dedicada a tu; una dona amb el cor tant gran com la incompetència del lloc on treballa (respira, és una metàfora satírica, no t'ho prenguis malament)!

Bé, abans de començar amb les preguntes, m'agradaria donar-te les gràcies per haver acceptat de tant bon grat, tot s'ha de dir, aquest repte; diu molt de tu.

Comencem? Doncs, aquí tens el primer que se'm passa pel cap: Defineix-te en tres paraules i argumenta la teva decisió. Fàcil, no? Ja trigues a respondre!

Lleó

21 minuts després

Fw:

Vaja, aquesta pregunta sí que és un veritable desafiament! Jo diria que, si tingués que escollir tres idees perquè em representessin fidelment, sens dubte, elegiria tradicionalitat, alegria i misticitat.

La primera, pel meu estil de vida; totalment rutinari i dedicat a la meva família. Realment, sóc una persona amb molts somnis per complir, però, sovint, m'estanco en la neutralitat per no destacar i que la gent no parli de mi. És una cosa incontrolable i innata, possiblement deguda a que em van criar així des de que era petita. La meva àvia sempre deia: "Nena, una dona no només ha de ser decent, també ha de semblar-ho". És una frase que m'ha acompanyat al llarg de la meva vida i, per culpa d'ella, no he pogut fer en moltes ocasions el que em venia de gust.

A continuació, guardaria en una caixeta com un tresor la paraula 'alegria'. La raó és molt simple: tot els hi surt bé a les persones de caràcter dolç i alegre. Fixa-t'hi, és totalment cert; aquell qui cerca la felicitat dels altres, tard o d'hora, és recompensat amb la pròpia.

Finalment, portaria per bandera la misticitat, tot i que, en el meu cas, el vocable adquireix un significat diferent al acceptat mundialment. No es tracta d'un estat de

perfecció en el qual es produeix la unió sagrada de l'ànima pròpia amb la de Déu; la meua misticitat és una altra cosa. Aquesta, consisteix en la lectura de la vida a través del llenguatge de les estrelles. Cada nit, abans d'anar a dormir, surto al balcó i observo el cel, analitzant el més insignificant rastre estel·lar que pugui trobar-hi. Aleshores, em sento protegida i reuneixo el valor necessari per ficar-me al llit i pensar en un demà millor. Et sona? Altre cop, és un dels meus 'copia i enganxa', tot i que, aquesta vegada, l'he extret de tu, Lleó.

D'aquesta manera, aconseguixo invocar passat – la tradicionalitat de la meua àvia –, present – l'alegria de sentir-me viva i activa – i futur – els meus somnis, la teua persona – en una sola ànima, la meua, i això em fa sentir completa.

Imprecisa i heterogènia, aquesta sóc jo i la meua resposta; et convenç?

14 minuts després

Re:

Tens un do molt especial, Laia: parles des de dins, exercitant la capacitat d'exterioritzar les entranyes emocionals més íntimes amb molta facilitat. Jo, no podria fer-ho, encara que volgués.

Examinant la teua resposta, tinc algunes coses a dir:

Parles de la tradicionalitat com un concepte obligat a la teua vida. Jo, considero que ets suficientment intel·ligent com per no enclaustrar-te en un camp vital tant reduït i contrari als teus ideals. Allibera't, comença fer allò que t'agrada, sense oblidar, és clar, les teves obligacions. Ara bé, recorda-ho, el fet de tenir-les no significa encadenar-te a elles i anul·lar els teus drets. Com tu vas dir una vegada, estem al segle vint-i-un, i la dona és lliure de fer el que vulgui, sense tindre que donar explicacions a ningú.

D'altra banda, m'agrada veure que compartim activitats, com per exemple l'admiració que sentim pel cosmos i tot el que el conforma; com vas dir tu, també, un cop: em fa sentir més proper a tu.

2 minuts després

Fw:

Poc a poc, vaig canviant petits detalls que m'ajuden a millorar com a persona, i això és gràcies a tu i els teus consells. T'ho agraeixo tant, Lleó, que no sé si t'ho podré arribar a compensar mai.

30 segons després

Re:

Vols saber amb quins adjectius vestiria la teva personalitat?

16 segons després

Fw:

Pensava que no m'ho preguntaries mai; ho estic desitjant.

2 minuts després

Re:

Immensa, galàctica i imperfecta.

50 segons després

Fw:

I els motius?

34 segons després

Re:

Immensa, perquè ets capaç d'enfrontar qualsevol problema que et posin davant, amb tant sols unes poques paraules; tens solució per a tot.

Galàctica, pel magnetisme que et rodeja i provoca que, tothom qui et coneix, es vegi electritzat per tu i no tingui ulls per ningú més. També, influeix la teva facilitat pel llenguatge estel·lar.

Finalment, t'adjudico l'adjectiu imperfecta, perquè m'aterra pensar que la teva impecabilitat pugui ser deguda a que, en realitat, ets una criatura sobrenatural caiguda del cel. D'aquesta manera, encara que em comporta molt esforç, puc imaginar-te com una persona real, de carn i ossos.

45 minuts després

Re:

Laia??? No penses dir res?

12 minuts després

Re:

Eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeoooooooooooooooooooo!

5 minuts després

Fw:

Perdona la meva demora, Lleó, però continuo perplexa per un article. Fes-hi un cop d'ull tu mateix:

Quan prens un cafè amb l'Alzheimer

La malaltia compta amb 25 milions de casos, arreu del món

Estimats lectors i lectores, si no us importa, aquest mes, m'agradaria obrir l'article citant a Miquel Martí i Pol, un dels millors poetes de la literatura catalana, qui visqué a cavall entre el segle dinou i vint. Diu així: *No hi ha present: tots els camins són records o preguntes.*

Aleshores, atenent al savi teorema de l'artista, servidora es planteja la següent qüestió: quina vida li espera a una persona amb Alzheimer?

Mesos enrere, el metge més reputat del poble, Jaume Blanch, va diagnosticar símptomes inicials de la malaltia d'Alzheimer a la persona amb qui visc des de fa molts anys. La notícia em va caure com una gerra d'aigua freda; per què nosaltres?, va ser el primer que vaig pensar. El meu company es va enfonsar, i jo no sabia que fer per treure'l del pou en què havia caigut. Com ajudar a una persona, quan una mateixa no es capaç d'alçar la vista i afrontar la situació?

Setmana rere setmana, hem visitat la consulta del doctor Blanch, esperant una ajuda que, a hores d'ara, encara no ha arribat. Indignació, aquesta és la paraula que millor descriu la situació que estic vivint, ara mateix. Ens va prometre un tractament per combatre la malaltia; aquest, encara no s'ha posat en pràctica. Ens va prometre suport en els pitjors moments; aquest, ha desaparegut com la boira d'estiu. Així doncs, què se suposa què hem de fer, esperar a què es mori en la més estricta de les reclusions?

Martí i Pol assegura que la vida s'estructura a base de records i preguntes. El símptoma principal de l'Alzheimer és l'oblit total dels records assentats en la nostra ment. Llavors, a quins records ens estem referint? Un altre símptoma és la irremeiable pèrdua del judici. On queda el dret universal a la pròpia autonomia, la capacitat de fer-se un mateix les preguntes que desitgi?

Realment, potser ja va essent hora que, tots plegats, ens conscienciem i comencem a prendre decisions per trobar una cura contra l'Alzheimer. Persones com el meu company, Lleó Himmel, s'ho mereixen.

Divendres, 11 de març del 2011

Lena Land, redactora de la revista *Xiuxiuejant*

Et sona familiar, aquesta notícia? Coneixes una tal Lena Land? I el Lleó Himmel? Segur que tens una bona explicació per a cadascuna de les meves preguntes, veritat? Doncs, les estic esperant i, pel teu bé, millor que em convencin.

La vida dels morts perdura en la memòria dels vius.

Marc Tul·li Ciceró

11 de març

Re:

Aquest article està fora de context, temporalment i emocionalment parlant. Abans d'explicar-te la meua versió dels fets, m'agradaria contextualitzar la situació.

Efectivament, conec la Lena. De petit, érem veïns amb la seva mare. Més o menys, teníem la mateixa edat, anàvem junts a l'escola i les nostres famílies es trobaven sovint per organitzar sopars. Érem grans amics, inseparables. De fet, la gent bromejava amb la possibilitat de que acabaríem junts. Ella, sempre reia, però a mi em fascinava pensar que, potser, de tant repetir-ho, s'acabaria convertint en una realitat. Què podia fer, sinó? Ho volgués admetre o no, estava irremediament enamorat de la Ginebra. Amb el temps, ella va conèixer altres nois, però semblava no estar interessada en l'amor. Tot això va canviar, quan va veure per primer cop en Fred. Des d'aquell instant, no va tenir ulls per a ningú més, ni tant sols per a mi. Ell, era com una droga per la Ginebra, controlant i dirigint tots els seus actes. Estava irreconeixible: no assistia a les classes, passava les nits fora de casa i, el pitjor de tot, va deixar de parlar-me. El seu canvi d'actitud em va enfonsar. El meu ritme de vida va canviar dràsticament, acomodant-me als seus hàbits i horaris. Em conformava amb qualsevol cosa: veure-la uns segons, que la seva mirada es creués momentàniament amb la meua o que la comissura dels seus llavis mostrés algun sentiment envers a mi, per més petit que fos. La seva família va contractar els millors psicòlegs per intentar que obrís els ulls i s'adonés que s'estava equivocant, però això només va servir perquè Ginebra trenqués la seva relació amb ells i es tornés més addicta al Fred. Veure com havia estat capaç de trencar el cor d'aquella manera als qui més estimava va ser el detonant final. Molt enfadat, vaig esperar, pacientment, tota la nit a que arribés a casa, però no va aparèixer. Finalment, coincidint amb la sortida del sol a l'alba, vaig apreciar, des de la llunyania, la figura d'una moto i una noia descendint d'ella. Pocs segons després, vaig baixar les escales ràpidament, despertant als meus pares, i vaig sortir al llindar. Ella, es va sorprendre, de trobar-me despert a aquelles hores. Amb decisió, vaig apropar-me fins on era i, entre crits, vaig exterioritzar tot el dolor que havia restat en mi fins llavors. Al principi, es va mostrar sorpresa, però va ser com un miratge. Contudent, va defensar a capa i espasa a en Fred i va sentenciar la nostra

discussió amb dues paraules: *ens casem*. Allò, em va deixar sense paraules. Casarse? Però si tot just tenien setze anys! Aquell dia, tothom se'n va assabentar, i els seus pares van amenaçar-la amb enviar-la a estudiar a l'estranger, superats per la situació. No va fer falta dir res més. Aquella mateixa nit, Ginebra va fer les maletes i es va escapar de casa. Les setmanes van anar passant i, al veure que no apareixia, vaig decidir anar a casa d'en Fred. Amagat rere uns arbustos, vaig observar la silueta de dues persones dins l'habitatge. De sobte, ella va sortir. Evidentment, em devia veure, perquè va arribar amb unes quantes passes davant meu i em va saludar com si no hagués passat res. La seva mirada havia canviat. Ja no era aquella adolescent d'ulls melosos; al contrari, eren grisos i tristos. També, vaig detectar uns blaus molt cridaners en els seus braços pàl·lids. Sense pensar-m'ho, vaig preguntar-li si l'estava pegant. Ella, m'ho va negar rotundament, però les proves parlaven per si soles. Entre llàgrimes, vaig intentar fer-la entrar en raó, però ella no volia deixar-lo. Per evitar que fugís de mi, tal i com ho havia fet amb la seva família, no vaig insistir més. A partir d'aquí, la vaig anar a veure un cop a la setmana, sempre d'amagat perquè en Fred era molt gelós i no podia suportar que parlés o mires a altres nois. Les palisses es van anar repetint successivament, fins al punt que Ginebra no podia negar l'evidència. Quan, per fi, es va decidir a abandonar-lo, es va quedar embarassada i, pels seus principis, no va ser capaç de continuar amb la seva decisió. Va ser un miracle que Lena nasqués, amb totes les agressions físiques que es van proferir durant l'embaràs. Encara així, va arribar a la vida una nena preciosa, d'ulls i cabells atzabeja com la nit – hàbitat pel qual s'havia mogut la seva mare els dos últims anys -. L'alcohol i el joc es van sumar a la violència innata d'en Fred, i la vida de Ginebra i Lena era un continu infern. Amb el pas del temps, els cops de puny es van anar endurint i cada cop eren més freqüents els ingressos de Ginebra a l'hospital pels mateixos. Però tot va acabar aquella nit, quan Lena tenia deu anys. Eren les dues de la matinada, aproximadament. Ella, tenia un aspecte molt deixat i maltractat; estava visiblement alterada. Portava la nena entre els braços, semblava dormir plàcidament. Amb moltes presses, em va explicar que havia denunciat a en Fred per les repetides agressions físiques i psicològiques. L'alegria va inundar les meves entranyes; donar el pas era el més difícil, i ella ja havia aconseguit superar-lo. Tot i això, em va dir que necessitava veure'l un últim cop, encara que fos per l'amor que havia sentit per ell anys enrere. Òbviament, m'hi vaig oposar amb totes les meves forces, però Ginebra era una noia molt tossuda i ningú hauria estat capaç de fer-la canviar d'opinió. Cuidadosament, em va entregar la nena i em va dir les següents paraules: *no deixis que li torni a posar la mà a sobre mai més, passi el que passi*. Maleïda innocència, la meua! Em va prometre que tornaria en menys d'una hora. Després,

arreplegaríem quatre coses i marxaríem lluny, molt lluny, allà on ell no ens pogués trobar. Em va besar la galta dreta i es va acomiadar de la petita. Va ser el primer cop, en molt de temps, que la veig veure feliç. Desgraciadament, de vegades, les històries no tenen un final just pels seus personatges. Ella, no va tornar. Al cap de tres hores esperant, em vaig presentar al barri on vivia conjuntament amb aquell monstre i el vaig trobar ple de policia. La casa estava precintada i, aleshores, la vaig veure. Estirada sobre una llitera, ensangonada, morta. Mitja hora abans, una veïna havia trucat a la policia pels crits provinents de la casa del costat. No hi va haver temps a cap reacció. Quan va arribar, ella ja havia marxat. *Múltiples cops dirigits amb gran ferocitat van apagar l'última espurna de vida en ella*, segons el testimoni d'un altre veí. A continuació, ell es va suïcidar tallant-se les venes amb un ganivet. D'aquesta manera, la Lena quedava òrfena. Les llàgrimes relliscaven sobre la galta que Ginebra m'havia besat hores abans. Alguna cosa, possiblement les meves ganes de viure, es podria en les meves entranyes a marxar forçades. Vaig pensar en desaparèixer, acabar amb la meua existència. Com continuar vivint, quan el teu màxim al·licient ha desaparegut per sempre? De sobte, em va venir al cap la imatge d'aquella criatura petita descansant sobre els llençols del meu llit i em vaig espantar. Què se'n faria d'ella, ara què els seus pares havien mort? Hauria d'anar, obligatòriament, a un orfenat? La simple idea em posava els pèls de punta. El sofriment va convertir-se en una preocupació angustiant. No podia pensar en una altra cosa que no fos ella i les últimes paraules que Ginebra m'havia dit. Les instruccions havien estat clares: protegir i cuidar de Lena. Això, incloïa la possibilitat de què ella no hi fos per fer-ho personalment? D'alguna manera, crec que Ginebra s'imaginava que, en cas de fugir, Fred les perseguiria fins a trobar-les i, un cop ho fes, les empresonaria de nou en la seva espiral de destrucció i violència domèstica. Així doncs, l'única solució possible de que la seva filla tingués una vida digne era morir. Amor de mare, en diuen. Per tant, si Ginebra havia sacrificat la seva vida per intentar salvar la de Lena, què havia de fer jo, ara? Entregar-la als serveis socials seria depreciar el seu esforç. Ara bé, si no ho feia, creuaria el límit de la legalitat i em convertiria en un delinqüent en potència. Inconscient, el meu cor va dictar sentència, abans que pogués fer-ho el cervell. Sense pensar-m'ho dues vegades, vaig tornar a casa. Lena no s'havia mogut ni mig centímetre, obedient. *Tot el contrari que la seva mare*, vaig pensar. Seria suficient per evitar què ella sofrís el mateix destí? Encara era massa aviat per saber-ho. L'endemà, vaig realitzar els tràmits necessaris per aconseguir falses identitats per mi i la nena. Al cap de poques hores, ja agafàvem un avió rumb a Espanya, on vaig jurar que donaria una vida digne a la filla de la dona que més he estimat mai.

T'explico aquesta part del meu passat, perquè entenguis que, realment, Lena és una peça essencial a la meua vida. Ella, és l'últim record que em queda de Ginebra, la meua confident i la persona en qui més confio.

Quan en Jaume em va diagnosticar els símptomes inicials de la malaltia d'Alzheimer, em vaig enfonsar de la mateixa manera que ho havia fet molts anys enrere. Més que pel que em podia passar directament a mi, tenia por a oblidar els records que em lliguen a Ginebra i a no reconèixer a Lena, l'única realitat que, encara avui, persisteix a la terra i em manté estretament relacionat amb ella. Així doncs, li vaig explicar tot, però la vaig mantenir apartada del nucli problemàtic, dels meus malsons. Això, li ha provocat un dolor innecessari – que s'hauria pogut evitar, ho reconec, - que ha plasmat sobre el paper. És exactament el mateix que fem tu i jo aquí, en aquests correus, Laia. Incapaços de parlar de les nostres preocupacions amb el nostre entorn, ens refugiem l'un en l'altre per no sentir-nos tant sols. Ella, al perdre el meu suport, ha decidit compartir les seves desgràcies amb tothom. És una altra manera de fer les coses. En la meua opinió, ha estat un error per part seva, però això és una cosa que ens concerneix a ella i a mi, i ho solucionarem a porta tancada, a casa nostra. Et demano disculpes per part meua i seva, i espero que res canviï entre nosaltres, ara que saps tota la veritat. A fi de comptes, ja estem en igualtat de condicions, no creus? Els dos, hem incorporat un jugador addicional al joc.

PD: No et confonguis, amb això no vull dir que ella sàpiga de la teua existència. De la mateixa manera que vas actuar tu amb en Jaume i l'Ona, ho he fet jo.

22 minuts després

Fw:

No sé que pensar, Lleó, comprendràs que estic en xoc; m'està costant grans esforços assimilar tota la informació. Deixa'm pensar-hi tranquil·lament aquesta nit. Ara mateix, no em veig amb cor d'afrontar la situació.

4 minuts després

Re:

No comparteixo la teua decisió, però la respecto. Suposo que, quan estiguis preparada, ja em donaràs una resposta. Només et demano una cosa: sigues completament sincera amb els teus sentiments, tal i com ho he estat tot.

1 dia després

Assumpte: Reflexions a mitja nit

Estimat Lleó,

Després d'una nit fent memòria sobre tot el que hem viscut junts, he arribat a la conclusió que, per més voltes que doni a tot plegat, no trobaré un sentit racional als nostres actes i les repercussions que aquests tenen en l'altre.

Realment, no estic enfadada per l'article de Lena. D'altra banda, si així fos, seria una actitud molt hipòcrita per part meva, donat que el Jaume també està involucrat en la nostra relació i la meva filla va trencar un moment molt especial, amb una broma de mal gust. Així doncs, per part meva, està tot oblidat i, tal i com tu has comentat, el que tinguis que parlar amb ella ja ho faràs en la vostra estricta intimitat.

Ara bé, el que sí que m'enfada molt és que hagi intentat desprestigiar professionalment al Jaume. No hi té cap dret, i espero que facis especial incisió en aquest detall.

Canviant de tema, si no és un acte d'intromissió massa gran, m'agradaria saber més coses de Lena. Exactament, quin tipus de relació manteniu?

19 minuts després

Re:

Bona pregunta, però prefereixo guardar-m'ho per mi.

13 minuts després

Fw:

I això per què? Tu, sempre m'has preguntat pel Jaume i jo t'he respòs obertament, quan ho he considerat oportú. No tinc dret a actuar de la mateixa manera?

8 minuts després

Re:

Per suposat, tens tota la raó del món, però, simplement, no puc parlar d'un sentiment que ni jo mateix sé en quin punt es troba.

1 minut després

Fw:

L'estimes, sí o no?

52 segons després

Re:

Hi ha moltes maneres d'estimar a una persona.

40 segons després

Fw:

No desviïs el tema; saps perfectament a què m'estic referint.

2 minuts després

Re:

No té la menor rellevància per a la nostra amistat, si estic enamorat o no de Lena. A cas, t'he preguntat mai, jo, si estimes el Jaume?

1 minut després

Fw:

El meu amor pel Jaume és evident i inqüestionable. En canvi, la teva connexió amb Lena és molt ambigua.

4 minuts després

Re:

Permet-me que ho posi en dubte, Laia. Des de que ens coneixem, no t'has referit MAI a ell com el teu marit, el teu amor o la teva parella. Però, suposant que tot és tant idíl·lic com pretens mostrar, aleshores, per què t'interessa tant saber el què sento per Lena? Analitzant-t'ho fredament, sembla que estiguis gelosa.

10 segons després

Fw:

Tonteries

20 segons després

Re:

I ja està?

5 segons després

Fw:

Sí.

50 segons després

Re:

Aleshores, canviem el tema de conversació.

30 segons després

Fw:

Millor.

25 segons després

Re:

Penses passar-te tota l'estona contestant tant secament?

12 segons després

Fw:

Depèn.

25 segons després

Re:

De què? Mira, no vull saber-ho. Deixem-ho estar, per avui. Calma't una mica i demà, descansada i més serena, m'envies un correu dient-me si creus que t'has comportat com una persona adulta.

1 minut després

Fw:

Molt bé, adéu.

2 dies després

Assumpte: Perdons i gràcies

Hola, Lleó.

No sé exactament per on començar, així que disculpa si aquest correu presenta un aspecte desordenat.

Primer de tot, m'agradaria demanar-te perdó pel comportament de l'altre dia; tot el que et vaig dir, estava fora de lloc. També, vull donar-te les gràcies per no respondre a les meves provocacions – fer-ho, només hauria agreujat la discussió –.

Referent a les preguntes que et vaig fer: oblida-les. De la mateixa manera que intento mantenir al marge en Jaume – **el meu marit** –, el més correcte és fer el mateix amb Lena, donat que aquesta història és només teva i meva. Afegir-hi elements externs, no faria cap bé a la nostra relació.

Ara, si vols, podríem continuar amb el repte que vam iniciar fa uns dies. Toca tractar el tema de l'Ajuntament, si no recordo malament, no? Doncs bé, estic impacient per aclarir tots els dubtes que puguis tenir!

Petons,

Laia

PD: Suposo que t'estaràs preguntant el motiu de la demora d'aquest correu. Em fa vergonya admetre-ho, però ha estat per orgull propi. ~~Apa, ja tens un altre defecte que afegir a la llista!~~ L'autocrítica sempre és bona, oi que sí? Almenys, això diuen.

28 minuts després

Re:

Bon dia, Laia!

Accepto les disculpes, però considero que, després de veure la teva reacció, no eren necessàries. Aprofitant l'ocasió, citaré una frase que m'ha estat de gran ajuda en aquesta vida: *equivocar-se és humà, corregir-se és de savis*. Una vegada més, m'has demostrat la classe de persona que ets: única. No tinc res més a dir.

És veritat, ja ni me'n recordava, de les preguntes! Això sí que és agafar algú d'imprevist, eh?

Si et sembla bé, per evitar més polèmiques, em limitaré a indagar sobre les teves sensacions dins l'àmbit professional. Què me'n dius?

Petons i abraçades,

Lleó

2 hores després

Fw:

Veig que tornem a estar en sintonia, tu i jo; completament d'acord amb el què has dit! Vinga, dispara!

43 minuts després

Assumpte: L'Ajuntament, el paleta contra els finestrals

M'agrada veure't involucrada en el projecte; aquesta és l'actitud! Aquí tens les preguntes del segon bloc:

- 1) En què consisteix, exactament, la teva feina?
- 2) T'agrada el què fas?
- 3) T'hi sents a gust?
- 4) Creus què està ben valorada?
- 5) T'avergonyeix confessar al què et dediques, públicament?
- 6) És el treball amb el qual havies somiat, des de petita?

Com pots veure, són curtes i senzilles, així que no triguís gaire a respondre!

30 minuts després

Fw:

Home, titllar-les de senzilles...no sé jo, eh?

1 · *En què consisteix, exactament, la teva feina?*

Principalment, la meva feina es basa en el desenvolupament de tasques administratives. Una altre de les meves obligacions és portar al dia l'agenda d'actes públics de l'alcalde i mantenir-lo informat dels mateixos. També, m'encarrego de la selecció del correu, tant postal com electrònic, que arriba a les mans del màxim representant legal del nostre poble. En fi, suposo que m'ocupo una mica de tot, sense entrar en responsabilitats massa importants i/o destacables.

2 · *T'agrada el què fas?*

Et mentiria, si et digues que sí, però tampoc em desagrada. Em conformo amb el que tinc.

3 · *T'hi sents a gust?*

No em puc queixar; hi ha persones que treballen en pitjors condicions laborals.

4 · *Creus que està ben valorada?*

Rotundament, no. Gairebé tot l'esforç que hi poso, queda relegat a un segon pla, rere l'ombra dels qui s'emporten tots els mèrits: la gent que està de cara a la galeria. Sense la feina que els administratius/ves realitzem , l'Ajuntament es sumiria en el caos més absolut.

5 · *T'avergonyeix confessar al què et dediques, públicament?*

Una mica, no t'ho negaré. En part, és comprensible, quan la persona que tens al costat té un càrrec tant important com és el de metge. Vulguis o no, poc a poc, et vas creient menys important i et fas petita, fins que desapareixes del camp d'atenció de la gent i et limites a veure'ls parlar de les seves coses, tement obrir la boca i dir alguna cosa que no els agradi. Així em sento jo.

6 · *És el treball amb el qual havies somiat, des de petita?*

Evidentment, que no. Quan era petita, el meu somni era convertir-me en una ballarina de ballet professional i viatjar per tot el món amb una companyia. Saps? Era força bona, fins al punt que, en una ocasió, una escola internacional em va proposar d'anar-hi a estudiar. Sens dubte, hauria estat una gran oportunitat que m'hagués permès aprendre dels millors, però els meus pares no m'hi van deixar anar, al·legant que era molt petita i que el meu lloc en aquest món es trobava al costat d'un home que em donaria fills i una casa que netejar. Ara, semblaria una

bestialitat imposar a una dona aquest futur, però, en aquells temps, era el pa de cada dia.

Dit i fet; tampoc ha estat tant complicat. Sisplau, no siguis massa dur en les valoracions.

24 minuts després

Re:

Sever o no, aquestes són les meves conjetures:

En línies generals, m'ha cridat l'atenció la grisor que vesteix les teves respostes. Per començar, parles de diverses activitats a les quals et dediques en hores laborals. No acabes de ser concreta, fet que em fa pensar que et tenen com 'la noia dels encàrrecs'.

A la segona pregunta – t'agrada el què fas? –, demostres cert conformisme i neutralitat. *Et mentiria, si et digués que sí, però tampoc em desagrada. **Em conformo amb el que tinc.*** Em pensava que ja havies superat aquesta etapa de submissió a la societat. Treballa aquesta faceta, Laia, perquè vals molt, com per estar malgastant el temps en una feina que et provoca, en certa manera, indiferència. El mateix et dic, en referència a la següent qüestió.

Després, m'ha encantat l'auto reivindicació que professes a la quarta pregunta. Aquesta és l'autèntica Laia! Una dona que lluita pels seus interessos i es mostra orgullosa de si mateixa i els seus mèrits.

T'avergonyeix confessar al què et dediques, públicament? Si et sóc sincer, aquesta pregunta amagava segones intencions. No em repetiré altre cop, perquè no vull semblar pesat, però aquesta és una resposta que hauria donat la Laia antiga. Deslliga't dels prejudicis i no tinguis por a presentar-te als demás tal i com ets realment. Els enamoraràs, des del primer segon de conversació; t'ho asseguro. Amb mi, ho has aconseguit.

Finalment, m'ha sorprès gratament que hagis estat capaç d'obrir-te tant, amb els teus sentiments. Mai es tard per recuperar i complir un somni enterrat en l'oblit. Per què no? Ja no tens que donar explicacions a ningú; aprofita-ho!

15 minuts després

Fw:

Moltes gràcies, per tot el que has dit, Lleó; al final, em faràs posar vermella i tot! Bé, jo crec què ja n'hi ha prou de parlar de mi, no creus? Ahir, vaig trobar una

informació relacionada amb l'Alzheimer que vaig pensar que t'interessaria. Tracta una mica sobre algunes solucions que podries aplicar a la teva llar i et facilitarien molt la vida. A continuació, t'adjunto les afirmacions més destacables:

Com es conegut per tots, l'adaptació de l'entorn domèstic és una possibilitat molt rentable, a curt i llarg termini, atès que facilita molt la vida del malalt.

L'adaptació del pacient evita la confusió, les caigudes i els accidents en general, permet una major independència en la primera fase de la malaltia, entre d'altres avantatges.

Els objectius principals de l'adaptació són els següents:

- *Evitar accidents.*
- *Lluitar contra les conseqüències dels dèficits intel·lectuals.*
- *Pal·liar les limitacions físiques.*
- *Crear un clima de confort i benestar que afavoreixi el manteniment del seu contacte amb la realitat, l'entorn més pròxim i la societat.*

Per a aconseguir aquests objectius, és important eliminar barreres arquitectòniques i demés obstacles diversos. En alguns casos, és suficient amb un lleuger canvi de distribució dels objectes i mobles, o amb una modificació de l'ordre i el temps de realització de determinades activitats diàries. En canvi, hi ha altres persones que necessiten recórrer a solucions tècniques existents en el mercat no molt cares.

En ocasions, les adaptacions poden afectar definitivament a l'estructura de l'habitatge i la configuració dels seus espais. En d'altres, es tractaren de mesures provisionals que es podran eliminar quan ja no siguin necessàries.

Els principals riscos als que es pot enfrontar un malalt d'Alzheimer són els següents:

- *Terres relliscosos o amb desnivells.*
- *Cables elèctrics pel terra.*
- *Objectes de vidre i elements decoratius que poden caure i/o trencar-se.*

- *Finestres i miralls que produeixen enlluernament.*
- *Escales massa pronunciades.*
- *Il·luminació escassa.*
- *Electrodomèstics sense mesures de seguretat.*
- *Encenedors i llumins.*
- *Petits objectes que puguin empassar-se.*
- *Utensilis tallants.*

És d'especial interès que l'entorn afavoreixi la mobilitat del pacient pel domicili i es doni prioritat a la seva estància en llocs tranquils on pugui passar temps amb la seva família.

A més, és preferible que el lavabo estigui accessible, es disposi d'un espai on es pugui atendre a les visites o algun altre on pugui descansar còmodament.

En quan al dormitori, sempre és recomanable posar-hi llum permanent de baixa intensitat per ajudar-lo a orientar-se, en el cas que es desperti per la nit. El llit, s'hauria d'habilitar per tal que pugui pujar i baixar amb facilitat. No és convenient que hi hagi radiadors prop del malalt, ja que es podria cremar en tocar-los. Els llits articulats, matalassos especials i cadires de rodes també poden ajudar en l'atenció del pacient.

Dins el lavabo, és té que tenir major atenció en la banyera o dutxa. Resulta útil la col·locació de barres de suport o comptar amb un seient en el seu interior perquè li sigui més fàcil entrar o sortir. Les dutxes a ras de terra són les que eviten majors accidents.

Finalment, cal tenir en compte que la majoria d'objectes de la casa poden constituir un perill pel malalt. Viure amb una persona que pateixi Alzheimer condiona, tard o d'hora, alguns aspectes de la nostra vida, incloent l'aspecte estètic de l'habitatge familiar.

És molta informació com per assimilar-la en un sol dia, ho sé, però és important que hi pensis i prestis atenció al que hi diu. Amb el temps, la teva salut anirà empitjorant irremediablement i cal que estiguis preparat, quan el moment arribi.

7 minuts després

Re:

T'agraeixo l'esforç que deus haver fet per trobar tantes novetats, però, de moment, és un aspecte de la malaltia que no vull tocar. En tot cas, ho comentaré amb el Jaume, el pròxim dia que ens veiem.

3 minuts després

Fw:

Per què t'entestes a negar l'evidència? Ho vulguis o no, ja no tornaràs a ser aquell noi que ha viscut tantes experiències al llarg de la seva vida, Ara, t'espera una carrera a contrarellotge contra l'Alzheimer i totes les precaucions o possibles solucions que puguis posar en pràctica, són poques.

10 minuts després

Re:

Ja t'he dit que no vull parlar d'aquest tema, d'acord? De moment, no és necessari pensar en aquest tipus de mesures, així que deixa-ho estar, sisplau.

2 minuts després

Fw:

Com vulguis. Almenys, ja n'ets coneixedor.

10 minuts després

Re:

Mira, ho sento, Laia, però ja saps que m'aterra pensar en el futur. Ara mateix, tant sols vull viure el present i gaudir al màxim del poc temps que em queda, abans que el declivi final comenci.

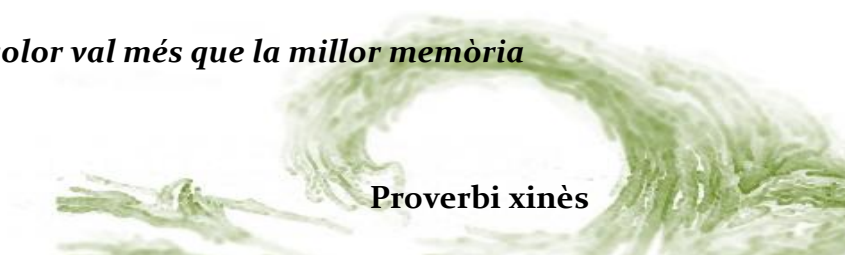
De fet, sense anar més lluny, tinc una notícia molt important que anunciar-te: me'n vaig de viatge a Alemanya...amb la Lena...demà. D'alguna manera, necessito enderrocar el mur de desconfiança i comunicació que s'ha creat entre nosaltres, des de que em van diagnosticar la malaltia. Què et sembla?

24 segons després

Fw:

Ah, d'acord, em sembla bé, si és el que TU vols.

La tinta més pobre de color val més que la millor memòria

15 de març

Assumpte: Abans que tanquis les maletes

Estimat Lleó,

Ara mateix, deus estar enllestint els preparatius pel viatge, i l'últim que vull és fer-te perdre el temps, però necessito plantejar-te una pregunta: per què no vas contestar el darrer correu què et vaig enviar, ahir? Estàs ofès, potser? Si així fos, no tindries cap motiu per estar-ho. Únicament, vaig exposar una reflexió personal. Quina és la finalitat d'aquest viatge, exactament, Lleó? I, el més important: per qui ho fas? Per tu o per ella?

Coneixent-te, sé no obtindrè resposta alguna, així que, tant sols, espero que hi pensis, mentre siguis fora. Quan tornis, ja parlarem.

Gaudeix de l'experiència i passa-t'ho genial, encara que només sigui per demostrar-me que m'equivoco amb els meus pensaments.

Una abraçada molt forta,

Laia

1 setmana després

Assumpte: Primera setmana desconnectada de tu

I et trobo a faltar; molt.

10 segons després

Re:

L'Administrador legal d'aquest correu electrònic ha bloquejat temporalment la safata d'entrada. Conseqüentment, qualsevol mail o arxiu que s'envii serà eliminant automàticament sense arribar a la seva destinació. Pel bon funcionament de l'aplicació, esperem la seva comprensió i col·laboració amb les normes establertes.

4 dies després

Assumpte: Incògnita existencial

Quan tornaràs? Les estrelles han desaparegut del cel, des que no hi ets.

10 segons després

Re:

L'Administrador legal d'aquest correu electrònic ha bloquejat temporalment la safata d'entrada. Conseqüentment, qualsevol mail o arxiu que s'envii serà eliminant automàticament sense arribar a la seva destinació. Pel bon funcionament de l'aplicació, esperem la seva comprensió i col·laboració amb les normes establertes.

5 dies després

Assumpte: Més preguntes

Eres real o un simple somni? Per què no dones senyals de vida? Fins quan penses torturar-me? Et necessito.

10 segons després

Re:

L'Administrador legal d'aquest correu electrònic ha bloquejat temporalment la safata d'entrada. Conseqüentment, qualsevol mail o arxiu que s'envii serà eliminant automàticament sense arribar a la seva destinació. Pel bon funcionament de l'aplicació, esperem la seva comprensió i col·laboració amb les normes establertes.

35 segons després

Fw:

Parlar amb una màquina buida de sentiments en nom teu, no em serveix. Deixa'm sentir la calidesa de les teves paraules, com abans.

10 segons després

Re:

L'Administrador legal d'aquest correu electrònic ha bloquejat temporalment la safata d'entrada. Conseqüentment, qualsevol mail o arxiu que s'envii serà eliminant automàticament sense arribar a la seva destinació. Pel bon funcionament de l'aplicació, esperem la seva comprensió i col·laboració amb les normes establertes.

2 dies després

Neutra. Si et tingués al davant, et mataria, però també et menjaria a petons (a la galta, no et confonguis).

6 minuts després

Re:

És una llàstima, perquè estic segur de que beses d'allò més bé! En fi, en una altre ocasió, potser.

De moment, però, m'agradaria aclarir el tema de les preguntes compromeses. En efecte, no tenia cap intenció de contestar-te en aquell moment, independentment de quina fos la meva reacció a les mateixes. Tot i així, lamento informar-te que les teves suposicions foren incorrectes.

Ni estava ofès aleshores, ni ho estic ara. Tant sols, em vas deixar atònit. De fet, la qüestió no anava mal encaminada. Un viatge a Alemanya. Realment, era el que JO volia? La resposta és tant òbvia com inconnexa: sí i no.

A la pregunta *quina és la finalitat d'aquest viatge*, et responc, encara que no em creuràs, que no era clara. Principalment, esperava recuperar, en general, la relació que havia mantingut amb Lena, fins que em van diagnosticar la malaltia. D'altra banda, si tot hagués anat tal i com esperava, l'hagués allargat perpètuament. Sí, Laia, llegeixes bé. Inicialment, volia quedar-m'hi a viure, oblidar-me de tu i passar els últims anys que em queden al seu costat, però, als sentiments, no se'ls pot enganyar.

Per qui ho he fet? Doncs, ni per mi, ni per ella. Aquest últim intent per restaurar la meva vida anterior a l'Alzheimer ha estat dedicat a Ginebra. Segurament, et semblarà una estupidesa, però, en el fons, pensava que, si aconseguia que Lena tornés a ser feliç, ella estaria orgullosa de mi.

El viatge?: un desastre. Encara que ens hi haguéssim esforçat, res podria haver sortit pitjor. Dels vint-i-un dies que hem passat fora, només hem estat junts els cinc primers. Innegablement, la meva personalitat s'ha tornat inestable i els canvis d'humor són freqüents, així que vaig optar per recloure'm a l'habitació de l'hotel i no sortir-ne ni per menjar. A partir d'aquest punt, cadascun va fer la seva. Ella, ho ha intentat tot, però jo sóc incapaç d'estar al seu costat; em causa repulsió. És el viu reflex de la seva mare, tant físicament com psicològicament, i no estic disposat a tornar a obrir aquest capítol de la meva vida. Passat enterrat, que en diríem.

Recordes quan em vas preguntar si l'estimava? Llavors, ja ho tenia clar, però els fantasmes de l'ahir no em permetien ser sincer amb mi mateix. No, no l'estimo, però sí que em provoca nostàlgia pensar en ella i Ginebra. Diuen que el primer amor et marca la vida, i jo esperava repetir l'èxit amb Lena, però segones parts mai foren bones.

L'únic aspecte positiu que me'n porto d'aquesta experiència és la confirmació d'un rumor que demanava a crits ser reconegut: t'he trobat molt a faltar i no he deixat de pensar en tu, i m'encanta comprovar que tu tampoc ho has fet.

La nostra existència com a persones s'estructura en etapes, cadascuna amb els seus claroscurs, i l'actual es correspon a l'Alzheimer i a tu, Laia; no hi ha cabuda per a ningú més. Lena es troba fora dels meus plans de futur i això és un fet que haurà d'assumir, tard o d'hora.

19 minuts després

Fw:

La teva sinceritat és tant pura i autèntica que em crema les entranyes, Lleó.

41 segons després

Re:

És millor viure una realitat trista que morir en una mentida idíl·lica, no creus?

1 minut després

Fw:

I ella, com es troba?

47 segons després

Re:

Es passa el dia muda i les nits plorant en silenci.

20 segons després

Fw:

I no penses fer res per arreglar la situació?

36 segons després

Re:

Sí, fer veure que no me'n dono compte.

12 segons després

Fw:

Això és molt cruel, per part teva!!!

25 segons després

Re:

Què prefereixes, què li digui que l'estimo? Què estic enamorat d'ella? Què tot tornarà a ser com abans? Què continuo sent el mateix? No ho entens? Encara li faria més mal; li destrossaria la vida! Tant sols té trenta anys, estic segur que trobarà un altre home que la tractarà com es mereix, però aquest no sóc jo. No és el meu estil fer patir a les persones conscientment, Laia, ja hauries de saber-ho.

5 minuts després

Fw:

Està bé, tens raó, però m'entristeix tant pensar en ella, Lleó! Encara així, crec que no hauries de distanciar-te tant, almenys no tant brusquement. Hi ha moltes maneres de fer les coses, i tu estàs sent massa radical. A més, qui et cuidarà, en un futur? T'has parat a pensar-hi? Mira, sé que no et farà gens de gràcia el que et diré, però d'aquí 'X' temps, no podràs valer-te per tu mateix i necessitaràs l'ajuda d'algú. Ja n'hi ha prou de fer-te l'heroi, medita una mica més les decisions, abans de posar-les en pràctica! Tot i la teva absència, he prosseguit amb la investigació i he trobat una informació que has de llegir, t'agradi o no:

Dins el tractament del malalt, la figura del cuidador – aquella persona de la família que assumeix la major responsabilitat en l'atenció de l'ancià – té una importància fonamental. D'una banda, existeixen els cuidadors tradicionals, individus que conviuen amb el pacient i se'n fan càrrec sense donar-se'n compte. Per l'altra, trobem els cuidadors moderns, els quals assumeixen el paper quan el malalt comença a necessitar ajuda per a la realització de les activitats de la vida diària.

Quan el cuidador és la parella del pacient, el principal problema amb el que es troba aquesta és la soledat. L'atenció al malalt, els limita el temps lliure i les relacions amb

els amics. A més, moltes parelles no entenen l'oci sense l'altre, situació que els comporta a un augment de la sensació d'abandó. El risc més gran és el síndrome del cuidador, el qual comporta estrès laboral i afectiu, cansament constant, ansietat i incús una fase de buidesa personal que sol aparèixer quan malalt ingressa a una residència o mor i el cuidador ha d'aprendre a viure sense ell.

Ho entens, no? Lena és una peça essencial pel teu futur. Segurament, t'hi negaràs rotundament, però, quina altre opció hi ha? Troba'n una, tant sols et demano una alternativa, i l'acceptaré de bon grat.

52 segons després

Re:

Qualsevol, mentre no sigui ella. Abans, prefereixo contractar un desconegut o que m'ingressin a una residència.

24 segons després

Fw:

Però, per què?

2 minuts després

Re:

Doncs, perquè no podria suportar-ho. D'alguna manera, necessito donar un gir de 360° a la meua vida i aparcar a un racó tot el que em recordi moments viscuts.

Tot i això, si has de quedar-te més tranquil·la, fem una cosa: de moment, continuaré sent autosuficient, fins que el cos digui prou. Quan arribi aquest dia, seràs tu mateixa, qui m'ajudi a escollir la persona que m'haurà de cuidar. Et sembla bé?

16 segons després

Fw:

D'acord, accepto el tracte. Queda constància per escrit, eh?

1 minut després

Re:

Una promesa és una promesa. Ara, si em disculpes, m'agradaria anar a estirar-me al llit una estona; amb tota aquesta situació, estic baldat!

Molts petons,

Lleó

45 segons després

Fw:

Descansa i no pensis gaire en mi!

27 segons després

Re:

Sempre ho faig.

34 segons després

Fw:

Calla, burro, o aconseguiràs que em posi vermella! Ja, ja, ja!

52 segons després

Re:

No, ara de veritat. Gràcies per recolzar-me en aquests moments, Laia, ets una persona molt especial per a mi.

34 segons després

Fw:

Apa, va, ves a dormir, que em sembla que tens el cervell atrofiat de tant pensar, avui! Ja parlarem.

11 segons després

Re:

Fins demà, Laia.

8 segons després

Fw:

Fins demà, Lleó!

1 dia després

Assumpte: Societat, l'assassina de la felicitat

Bon dia, Laia!

Pot ser ja no te'n recordaràs, però tenim un repte pendent d'enllestir. L'últim cop, vam tractar el tema de l'Ajuntament. Avui, tal i com està estipulat, et faré preguntes relacionades amb la societat, tot i que, aquesta vegada, ho farem una mica diferent. A continuació, et passaré un test que es compon de deu preguntes amb diverses respostes possibles, cadascuna de les quals rep una puntuació que pot anar de l'1 al 3. Quan l'hagis acabat, comentarem les teves eleccions breument (considero que és un assumpte que hem tractat en altres ocasions i està bastant superat) i et diré quina qualificació has obtingut. Si no tens cap objecció, ja pots començar a respondre!

I tu, què hi tens a dir?

1*Et consideres una persona diferent als demés?*

- A – Sí, en tots els sentits
- B – No, sóc una persona molt normal
- C – Més o menys, en alguns aspectes

2*Estimes la independència com a un valor essencial?*

- A – Sí, completament
- B – No, n'hi ha d'altres més importants
- C – Més o menys, depenent de la persona i la situació en què es trobi

3*Acostumes a dir el què penses, públicament?*

- A – Sí, sempre
- B – No, mai
- C – Més o menys, en algunes ocasions

4*En el cas que estiguessis infravalorat/da a la feina, lluitaries per millorar els teus drets laborals?*

- A – Sí, sense cap por a les repercussions que això pogués tenir
- B – No, conservar el lloc de treball és el primer
- C – Més o menys, sense fer enfadar als meus superiors

5*Si haguessis de triar, quin dels dos pilars del nostre país triaries?*

- A – Sanitat
- B – Educació
- C – Els dos

6*Has assistit mai a alguna manifestació?*

- A – Sí, sempre que em sento identificat/da amb el que defensen
- B – No, això és pels ganduls i la gent que no te res a fer
- C – Hauria de fer-ho, però, per alguna raó, em quedo en la simple intenció

7*Cada quatre anys, vas a votar, exercint el teu dret com a ciutadà/na?*

- A – Sí, atès que m'agrada participar en les decisions que, d'alguna manera o un altre, m'afecten
- B – No, ja que no serveix per a res
- C – De vegades, quan considero que haig de fer-ho

8*Estàs a favor o en contra de la legalització de la marihuana?*

- A – A favor, perquè que disminuiria el seu consum
- B – En contra, donat que és una droga molt perjudicial per a la salut
- C – M'abstinc de participar en aquest debat públic

9*Si patissis violència de gènere, com actuaries?*

- A – Sens dubte, denunciaria a l'agressor
- B – Callaria i no diria res, ja que, en el fons, m'ho mereixeria
- C – Depenent de la gravetat del maltractament, la persona i la situació en què s'hagués comès

10*Quina puntuació creus que trauràs en aquest test?*

- A – Alta, entre els 21 i 30 punts
- B – Mitjana, entre els 11 i els 20 punts
- C – Baixa, entre els 1 i 10 punts

6 hores després

Fw:

Uau, m'encanta l'iniciativa que has tingut! No t'entretinc més, aquestes són les meves respostes:

1 - C

2 - B

3 - C

4 - C

5 - C

6 - C

7 - B

8 - C

9 - A

10 - B

Test acabat! Ara, només falta que em diguis quina qualificació em correspon; ho estic desitjant!

2 hores després

Assumpte: I la nota obtinguda és...

Eleccions sorprenents; sí senyora, no esperava menys de tu! Sense més preàmbuls, procedeixo a analitzar-les.

- 1) **2/3**. Realment, has après a valorar-te una mica més, però segueixes presentant-te per sota de les teves possibilitats. Tothom és diferent de la resta, i això és el que ens fa tant especials i únics. Tu, precisament, no saps quant.
- 2) **1/3**. La independència és una de les virtuts més importants amb què ens ha premiat la vida. La negació del dret a la mateixa és típic de persones dependents i grises que no els importa viure en la subordinació.
- 3) **2/3**. S'ha de ser sincer amb un mateix i els altres, SEMPRE. Contràriament, jugues a l'ambigüitat.

- 4) **1/3**. O lluites pel que vols o no fas res, però quedar-se a mig camí és demencial.
- 5) **1/3**. La pregunta t'obliga a escollir tant sols una opció, de manera que, al triar les dues, entenc que et falta capacitat de decisió i/o partidisme.
- 6) **1/3**. Em remeto al que t'he dit a la quarta qüestió.
- 7) **1/3**. Ídem que l'anterior.
- 8) **1/3**. Més del mateix. Hauries d'exercir més l'esperit crític i posicionar-te a favor d'allò que més s'acosti a les teves ideologies.
- 9) **3/3**. Contra el maltracta, zero tolerància. Res més a dir.
- 10) **1/3**. Un mateix, ha d'estar convençut de les decisions que pren, siguin correctes o errònies a ulls dels altres. Al no posar en pràctica aquest teorema, et converteixes en una persona neutral i simplista.

En línies generals, he de dir que no has estat gaire encertada, en les teves respostes, exceptuant la novena. Així doncs, la teva puntuació és **14/30**: mitjana, més propensa a la baixa. Sincerament, considero que és el pitjor resultat que podies haver obtingut. Plantejant-te aquest test, no pretenia que em donessis la raó en tot, sinó que mostressis d'una vegada la teva empremta personal, ja fos similar o contrària a la meva. De moment, encara no ho has aconseguit, però sí has fet grans progressos respecte al dia que vam parlar per primer cop. Moltes felicitats, Laia!

38 minuts després

Fw:

Res de nou, doncs. Igualment, gràcies per les crítiques i els elogis; sempre va bé que algú et digui les coses clares i t'obri els ulls. A partir d'ara, m'esforçaré per millorar encara més i convertir-me en la Laia que veritablement vull ser.

Estic força enfeïnada; ja continuarem amb la conversació un altre dia.

Una abraçada molt i molt forta!

Laia

3 dies després

Assumpte: Què n'és, de tu?

Ei, Lleó!

T'escric per saber com estàs; fa dies que no dones senyals de vida.

Desitjant-te una bona tarda,

Laia

1 dia després

Assumpte: Hola?

Passa res, Lleó???

1 dia després

Assumpte: Comences a tenir-me preocupada

Digues alguna cosa!

7 hores després

Fw:

Si no m'envies un correu en vint-i-quatre hores, trucaré a la policia!

16 hores després

Assumpte: No sé que dir...

La Lena ha marxat de casa.

Sembla que la nostra vida augmenta, quan podem inserir-la en la memòria dels demés. És una nova vida que adquirim i ens resulta preciosa.

Montesquieu

12 d'abril

Assumpte: Més d'una setmana fora de casa

Hauríem de parlar, no creus?

20 minuts després

Fw:

Vaja, això sí que seria una novetat!

17 minuts després

Re:

Per què no tornes a casa, Lena?

8 minuts després

Fw:

Haurien de canviar tantes coses, perquè succeís el que dius!

9 minuts després

Re:

Ja ho hem parlat moltes vegades; nu vull, ni necessito, que m'ajudis amb el tema de l'Alzheimer. Ara bé, això no significa que no vulgui continuar vivint amb tu.

4 minuts després

Fw:

La malaltia forma part de tu, Lleó, i no tens cap dret a apartar-me'n d'aquesta manera!

1 minut després

Re:

Deixem-ho córrer, és evident que no ens entendrem mai, en aquest aspecte.

20 segons després

Fw:

Em permets fer-te una pregunta, tant sols?

3 minuts després

Re:

Endavant.

58 segons després

Fw:

El canvi d'actitud que has experimentat els darrers mesos, es deu només a l'Alzheimer?

2 minuts després

Re:

Saps de sobres que els canvis d'humor són un símptoma freqüent, en la demència.

35 segons després

Fw:

Molt bona resposta, sí senyor, veig que estàs ben informat, però això no és el que t'he preguntat.

44 segons després

Re:

Em sap greu, si no és el que esperaves llegir, però és la veritat; no tinc res més a dir.

9 segons després

Fw:

Menteixes.

28 segons després

Re:

Que sigui l'última vegada que em titlles de mentider, d'acord?

37 segons després

Fw:

Aleshores, no m'amaguis coses! A tu et passa alguna cosa més, n'estic convençuda.

2 minuts després

Re:

Pensa el que vulguis; per més que ho intenti, no aconseguiré fer-te canviar de d'opinió.

11 segons després

Fw:

No em tractis com una boja; ho detesto!

15 segons després

Re:

Doncs, no et comportis com a tal!

6 minuts després

Fw:

Quan vas deixar de confiar amb mi, Lleó? Sempre ens ho hem explicat tot i, últimament, sembles una altre persona.

30 segons després

Re:

Abans d'aquest sempre, no patia d'Alzheimer.

Me'n vaig, ja n'estic fart, continuarem parlant un altre dia. Et trobo a faltar, Laia.

3 dies després

Assumpte: M'enyores, de debò?

Demostra-m'ho.

5 hores després

Re:

Com?

48 minuts després

Fw:

Recordes les tardes gastades a l'Activa, *la nostra cafeteria* preferida, on ens dèiem tot i res? Quedem allà, a les cinc de la tarda; sigues puntual.

26 minuts després

Re:

Si acudeixo a la cita, em promets que tornaràs a casa?

14 minuts després

Fw:

Això, ja ho veurem, però seria un bon començament. Ens veiem després, doncs?

8 minuts després

Re:

Ja pots comptar-hi!

1 dia després

Assumpte: Satisfeta i amb les idees clares

Gràcies per vindre ahir, Lleó, no saps quant ho necessitava!

2 hores després

Re:

Així doncs, finalment, quina decisió has pres?

4 hores després

Fw:

En el fons, ja ho saps, no m'ho facis escriure.

17 minuts després

Re:

Hauria d'odiar-te.

10 minuts després

Fw:

Però n'ets incapaç, i, en el cas que poguessis fer-ho, no seria just.

8 minuts després

Re:

La justícia, quin concepte tant relatiu! Si de debò existís, ningú sofriria d'Alzheimer. Almenys, podries donar-me una explicació, no creus?

5 minuts després

Fw:

No barrejis conceptes, perquè són completament diferents. Deixem-ho estar, d'acord?, no tinc ganes de justificar tot el que dic fins a l'última coma.

Referent a la meva decisió, simplement m'he basat en el que els teus sentits expressen: amor cap a una altre persona. Si no vols, no cal que m'ho confirmis, però tampoc m'ho neguis, sisplau, és innecessari i em fas encara més mal.

1 minut després

Re:

Ho sento molt.

3 minuts després

Fw:

El què?

2 minuts després

Re:

No poder-te estimar de la manera que tu voldries.

5 minuts després

Fw:

I, a ella, l'ames?

47 segons després

Re:

Més del que tu et penses i jo puc arribar a imaginar-me.

52 segons després

Fw:

Aleshores, on queda el record de ma mare?

2 minuts després

Re:

Són amors diferents. Ella, continua en tu, Lena, i això no ens ho prendrà mai ningú.

1 minut després

Fw:

I jo, què n'és de mi?

24 segons després

Re:

Tu, ets una persona molt especial per a mi, i espero que estiguis al meu costat tota la vida, però com a companys de pis; un nosaltres, és inviable.

39 segons després

Fw:

Accepto la resposta, però no esperis que la comparteixi.

1 minut després

Re:

No esperava menys de tu.

18 segons després

Fw:

Necessito descansar, fins aviat.

4 dies després

Assumpte: Com es diu?

Ella, vull dir.

2 hores després

Re:

No crec que sigui convenient ni profitós per a la nostra relació dir-t'ho.

58 minuts després

Fw:

Per què no? Som amics, no? Se suposa que els amics s'expliquen aquestes coses.

35 minuts després

Re:

Això, és diferent.

21 minuts després

Fw:

Et contradiu constantment, Lleó. Amics o alguna cosa més, en què quedem?

14 minuts després

Re:

T'ho explicaria sense pensar-m'ho dues vegades, si no fos perquè estic convençut que no estàs preparada per assimilar-ho.

6 minuts després

Fw:

La teva ignorància és realment decebedora. M'ho penses dir, sí o no?

4 minuts després

Re:

Es diu Laia, i no em preguntis res més, perquè no et respondré.

7 minuts després

Fw:

Tu mateix, tard o d'hora me'n acabaré assabentant, ja pots comptar-hi!

1 minut després

Re:

No tinc temps ni ganes d'aguantar les teves indirectes amenaçadores, què tinguis un bon dia!

8 dies després

Assumpte: Preocupat per una amiga molt i molt especial

Estimada Lena,

Fa dies que no sé res de tu, com estàs?

Petons,

Lleó

1 dia després

Re:

Continues enfadada?

2 dies després

Re:

M'ho prendré com una afirmació.

3 dies després

Re:

Quan et dignis a ser racional, encara que només sigui un xic, recorda que hi ha una persona esperant a rebre notícies teves. Fins llavors, doncs.

11 dies després

Assumpte: La veritat sempre surt a la llum

Estimat, cada cop menys ~~mentida~~, Lleó,

Entén la meva completa desconexió de tu, aquests dies: era això o anar a casa i matar-te directament.

Fins quan pensaves amagar-m'ho? Ja saps, em refereixo a la 'ingènua i desinteressada amiatat' que mantens amb la Laia, la dona del teu metge. Sí, llegeixes bé, la parella sentimental del Jaume, UNA DONA CASADA!!! Era per això, què no m'ho volies explicar? Feies bé, doncs!

Et preguntaràs què com ho sé, no? Molt fàcil: he llegit i rellegit tots els correus que us heu anat enviar, al llarg d'aquests últims mesos. Violació a la intimitat, diràs, però jo et pregunto: no és violar, també, la intimitat d'un MATRIMONI, és més, d'una FAMÍLIA, el què estàs fent? Aquesta vegada, t'hi has lluit, company mentider.

Tens sort que una vida viscuda junts no es pot esborrar d'un dia per l'altre, perquè sinó et plantava aquí mateix.

Sense esperar justificació alguna,

Lena

46 minuts després

Re:

No he fet res de dolent.

10 minuts després

Fw:

Em prens el pèl, veritat? De debò, penses què és MORAL el teu comportament?

8 minuts després

Re:

En cap moment li he confessar els meus sentiments.

5 minuts després

Fw:

I pobre de tu què ho facis! Quantes vides més penses destrossar, Lleó, no n'has tingut prou amb la meva?

2 minuts després

Re:

No era la meva intenció.

5 minuts després

Fw:

Mai i ho és, i, en canvi, sempre ho aconsegueixes!!! Però, saps què? N'estic farta, això ja passa de taca d'oli! Organitzaràs una vetllada pels quatre – tu, jo, la Laia i el Jaume – per demà mateix, a la nit i on tu vulguis, i posarem totes les cartes sobre la taula.

6 segons després

Re:

QUÈ???!!!

2 minuts després

Fw:

El que has llegit.

21 segons després

Re:

A tu, et falta alguna primavera, noia!!! Estàs boja, si et penses que faré una cosa així!

1 minut després

Fw:

O l'organitzes tu, o me'n encarregaré jo mateixa, i t'asseguro que no t'agradarà.

13 segons després

Re:

Per què, Lena? Què en treus, actuant així.

4 minuts després

Fw:

Un sentiment que a tu t'apassiona: JUSTÍCIA. Ja pots donar-te pressa, en mitja hora vull saber alguna cosa concreta.

35 minuts després

Assumpte: Per demà...

Restaurant *Mar i Cel*, a les deu.

Som la nostra memòria, som aquell quimèric museu de formes inconstants, aquell munt de miralls trencats.

Jorge Luís Borges

16 d'abril

Assumpte: Perdona'm només allò perdonable

Estimada Laia,

Primer de tot, et preguntaria com estàs, però seria una excentricitat per part meva. Em sap tant de greu! Estàs desencantada, veritat? Ho vaig veure als teus ulls, anit. Deixa'm, almenys, dir-te que mai ha estat la meva intenció perjudicar-te; al contrari, sempre he intentat ajudar-te i intentar fer-te una mica més feliç.

Així doncs, no et demano que m'exemptis dels meus errors; perdona'm només allò perdonable.

Una abraçada molt, molt i molt forta,
Lleó

42 minuts després

Fw:

Ara mateix estic flotant, no entenc res; què hem fet malament, Lleó?

24 minuts després

Re:

Tot i res, ja ho saps.

10 minuts després

Fw:

Demanes el meu perdó; per què? Quin crim hem comès? Ser amics? Aleshores, sí, som culpables i, com a còmplice que sóc, no et puc perdonar.

3 minuts després

Re:

I ara, què?

1 minut després

Fw:

Què vols dir?

2 minuts després

Re:

Quan acabarà aquest malson, Laia? Quin és el següent capítol?

30 segons després

Fw:

No ho sé.

39 segons després

Re:

Perillosament insuficient.

47 segons després

Fw:

Ja ho sé, però respondre alguna altre cosa seria mentir.

6 minuts després

Re:

Com s'ho ha pres, el Jaume?

10 minuts després

Fw:

D'ençà del sopar, encara no hem parlat; és incapaç de mirar-me als ulls més de cinc segons seguits sense trencar-se per dins.

1 minut després

Re:

Creus que algun dia en serà capaç?

12 minuts després

Fw:

Això, tampoc ho sé.

30 segons després

Re:

I l'Ona, n'està assabentada?

12 minuts després

Fw:

Sí, i no s'ho ha pres gens bé. Pensa que la seva mare és una puta que se'n va al llit amb el primer home que passa pel carrer.

55 segons després

Re:

Quina bestiesa! No hauries de permetre que et digui aquestes coses, Laia!

1 minut després

Fw:

Ella no és com nosaltres, Lleó.

41 segons després

Re:

Això no la disculpa!

8 minuts després

Fw:

Deixa-ho estar: a fi de comptes, és irrellevant.

Tinc moltes coses a fer, parlem en un altre moment.

Petons,

Laia

2 dies després

Assumpte: Necessitat de tu

Envia'm alguna cosa, encara que tant sols sigui una lletra.

11 hores després

Fw:

JOSEP M. DE SAGARRA

Aigua-marina

Voldria, ni molt ni poc:
ésser lliure com una ala,
i no mudar-me del lloc
platejat d'aquesta cala;
i encendre el foc
del pensament que vibra
i llegir només un llibre
antic,
sense dubte, ni enveja, ni enemic.

I fer tot el que fem,
oberts de cor i de parpelles,
i amb tots els cinc sentits;
sense la por de jeure avergonyits
quan surtin les estrelles.

Comprendre indistintament
rosa i espina;
i estimar aquest moment,
i aquesta mica de vent,
i el teu amor, transparent
com una aigua-marina.

2 minuts després

Re:

Oh, Laia!

3 dies després

Assumpte: Necessitada de tu, també

Ara, et toca a tu; t'ho prego, no em deixis sola!

54 minuts després

Re:

JOAN BROSSA

Eco

-Explica'm, tu, què és el sol. -El sol.

-Explica'm què és la lluna. -La lluna.

-I per què en Pere plora amb desconsol?

-Perquè en sa vida no ha tingut fortuna.

-I les muntanyes què són? I els estels?

-No són més que els estels i les muntanyes.

-I aquestes canyes? I aquestes arrels?

-Doncs no són més que això: arrels i canyes.

-I aquesta taula? I aquest balancí?

I aquestes mans que fan que fan l'ombra xinesa?

Digues: i el món? I l'home?

-Heus aquí

l'última forma de la saviesa.

Mira't a fons, afirma sempre el que és

i aprèn amb seny que no pots fer res mes.

4 hores després

Fw:

I quina és la realitat segons tu, Lleó?

17 minuts després

Re:

Tu, Laia: l'eco dels meus èxits i problemes.

5 minuts després

Fw:

No m'esperava una altra resposta de tu: màgica, però massa platònica.

El ressò dels teus sentiments ha d'abandonar la cova.

Sense deixar de pensar en tu,

Laia

7 dies després

Assumpte: L'ona i el Jaume

Estimada Laia,

Encara ens quedem alguns temes per tractar del *nostre* joc, recordes? Si et sembla bé, obviarem parlar de la societat, perquè el poema que em vas enviar demostra clarament que, per fi, ets la Laia i no aquella secretària que s'amagava rere formalismes ridículs. Potser, pensaràs que no és el moment més adequat per parlar-ne; la contrari, ara més que mai hem de fer-ho.

Tan sols, et plantejaré dues preguntes, però promet-me que seràs sincera. Aquí les tens:

A qui s'assembla més l'Ona?

I, ara, potser, la millor que et podria haver formulat mai:

Estimes el Jaume?

Enyorant llegir i traduir el teu cor dins el meu cap,

Lleó

1 dia després

Re:

Tranquil·la, no hi ha pressa, pren-te el temps que necessitis.

2 dies després

Re:

Se acerca a un urbano y le pregunta por el Monte Carmelo, y luego, vagando por la ciudad, sin prisas, siempre con la bolsa de la playa colgada al hombro, acaba por no poder resistir a la ingenua tentación de subir a un tranvía; seguro que sonrío tras el cristal, prensado por la gente, mirándolo todo con ojos maravillados: todavía no distingue nada entre la muchedumbre, todavía falta mucho para que pierda la inocencia, para que aprenda a abrirse paso entre estas elegantes y confiadas parejas, avanzando hacia mí; el pobre no sabe quién soy, no sabe que acabo de

dejar la bandeja, que le he visto entrar, pero si me pide un baile aceptaré aunque nos echen a patadas, aunque todos nos señalen con el dedo, sólo que es mejor que no nos vean, mi amor, vamos a lo oscuro, a lo más oscuro...

3 dies després

Re:

Et va agradar, estimada?

4 dies després

Re:

Desitjo que sí.

5 dies després

Re:

Els enigmes formiguegen en tot el món. Si se sabia quantes ànimes en són destrossades, quants cors secretament rosegats dins la fosca dels pits, quants cervells porfidiosament devorats rere la placidesa dels fronts...!

Nostra via contemporània, més que l'Appia ho fou de tombes, està vorejada de portadors d'Enigmes. Els ulls s'aturen sota el jou dels parpres, més dins de la closca s'endevina la presència certa del misteri, com la galladura dins la frèvol clova de l'ou...

Ja no hi ha portadors de llamps i amb prou feina sí portadors de ceptres: aviat no se sabrà què s'és fet de les corones destinades als fronts descoronats. Més els Destins subsisteixen, implacables, pesant sobre els caps més humils, sobre les espatlles més febles. Les Erínnies, ara, com abans, es claven a certes races, a certs llocs i, al capdavant, el cor més petit, tabernacle sagnant, pot contenir l'Enigma.

6 dies després

Re:

Mis hijos, que no saben que juegan sobre un cementerio.

Podemos lograr que comprendan todo de una forma que los haga más valientes. Pero un día tendré que explicarles lo de mis pesadillas, por qué empezaron y por qué, en realidad, nunca se irán del todo.

Les contaré cómo sobreviví. Les contaré que, cuando tengo una mañana mala, me resulta imposible disfrutar de nada porque temo que me lo quiten. Entonces

hago una lista mental de todas las muestras de bondad de las que he sido testigo. Es como un juego, repetitivo, incluso algo tedioso después de más de veinte años. Aún así, sé que hay juegos mucho peores.

1 setmana després

Re:

TIC TAC TIC TAC TIC TAC ...

32 minuts després

Assumptes: Respostes que s'aturen en tots els semàfors

A qui s'assembla més l'Ona?

Sens dubte, és idèntica a mi, però, cada dia que passa, lluito amb més força perquè no sigui així. Et sona la següent cita de Plató?: *Mai erris per camins traçats, perquè condueixen fins on altres ja han anat.*

Estimes el Jaume?

Un, pot estimar sense ser feliç; un, pot ser feliç sense estimar; però estimar i ser feliç a la vegada és impossible.

2 hores després

Re:

Fúnebres confessions, però de caire molt realista. Ara bé, tinc alguns dubtes que em ronden pel cap:

1. Segons tu, assemblar-se a algú és dolent?
2. Per què t'entestes en assassinar la teva herència emocional?
3. Aleshores, si amor i felicitat són conceptes oposats i incompatibles, en quin bàndol jugues?
4. I, per últim, et repeteixo el mateix que abans: estimes el Jaume? O, contràriament, només aparentes ser feliç al seu costat?

47 minuts després

Fw:

Estimat Lleó,

1. *Segons tu, assemblar-se a algú és dolent?*

No, sempre i quan el model sigui l'adequat o una màxima representació imperfecta de la perfecció que tots busquem. Perdo el temps inculcant a la meva filla uns valors que es troben en metamorfosi constantment.

2. *Per què t'entestes en assassinar la teva herència emocional?*

Per no deixar rastre d'aquella Laia que es servia dels residus d'una societat retrògrada, passada de rosca, i el 'què diran'.

3. *Aleshores, si amor i felicitat són conceptes oposats i incompatibles, en quin bàndol jugues?*

De moment, en cap d'ells: sóc una jugadora pendent de fitxar.

4. *I, per últim, et repeteixo el mateix que abans: estimes el Jaume? O, contràriament, només aparentes ser feliç al seu costat?*

Com t'he explicat en la pregunta anterior, la meva situació actual és inclassificable i no es regeix per cap llei racional.

53 minuts després

Re:

Jugues en una altra galàxia, Laia, però deixa'm dir-te que això comença a ser realment perillós: a partir d'ara, exceptuant el Jaume, també haure d'estar gelós de la llibertat que tant professes?

47 minuts després

Fw:

Hi ha coses que no poden ser, Lleó, perquè s'escapen del propi destí, al estar lligades a judicis morals. Ho comprens, no?

11 minuts després

Re:

No, n'hi vull entendre-ho.

24 minuts després

Fw:

És igual, avui, no tinc ganes de discutir.

5 minuts després

Re:

Potser, per què tens por a descobrir veritats absolutes què creies enterrades, amagades a la vista dels teus sentiments?

1 minut després

Fw:

Et sembla suficient motiu haver firmat els papers de separació?

30 segons després

Fw:

Per què no em respons, eh, digues?! T'ho sembla, sí o no?!!!

9 minuts després

Re:

Vols parlar-ne?

2 minuts després

Fw:

No, i menys amb tu.

48 segons després

Re:

Aleshores, vols què ens veiem?

7 segons després

Fw:

Què???!!!

1 minut després

Re:

C/Anselm Clavé, 12 1r 8^a, d'aquí mitja hora.

16 segons després

Fw:

Lleó...

1 minut després

Re:

Recordes aquella cançó que diu així: *si tu em dius vine, ho deixo tot, però diguem vine?*

Doncs, t'ho suplico: **V I N E ! ! !**

4 segons després

Fw:

VINC.

Atenció demano al silenci i silenci a l'atenció, que em dispo, en aquesta ocasió, si m'ajuda la memòria, a mostrar-vos que a la meva història li faltava el millor.

José Hernández

27 de maig

Assumpte: T'estimo, amor

Només era això.

2 hores després

Fw:

Ahir, ahir, ahir...

54 minuts després

Re:

...per fi vas ser sincera amb tu mateixa.

36 minuts després

Fw:

N'estàs segur? Tinc por, navego perduda en un mar de problemes i confusions...

17 minuts després

Re:

Almenys, avui, has trobat un rumb fix on dirigir-te.

8 minuts després

Fw:

Però, hi trobaré terra ferma, quan hi arribi?

6 minuts després

Re:

Fa mesos que t'espera, Laia.

2 minuts després

Fw:

Abraça'm fort, Lleó, molt fort; m'espanta el demà...!

1 minut després

Re:

No et deixis anar, Laia, i viatjarem junts, molt junts, fins que l'endemà acabi i toquem l'horitzó amb les puntes dels dits...

3 dies després

Assumpte: No puc dormir

La nit descarrega fredes llàgrimes que piquen desconsolades contra les finestres...

15 minuts després

Re:

Recordes, amor, què et vaig dir, l'altre dia, mentre ens estimàvem sota llençols de somnis i desitjos estel·lars? *Sempre que em trobis a faltar, alça els ulls al cel i busca la tercera estrella a la dreta de la lluna. Aleshores, allarga els braços i abraça-la amb totes les forces que puguis reunir, com fas amb mi. Notes la seva tendresa, veritat? Atura't: contempla-la, besa-la, fes-la riure, canta-li; pots fer el que vulguis amb ella, és teva, és meva, és nostre. Però, quan hakis acabat, deixa-la anar amb un t'estimo i permet-li, permet-me, permet-nos vigilar-te i intentar que agafis el son, tranquil·la, feliç, ESTIMADA...*

4 dies després

Assumpte: On és?

No la trobo!

21 minuts després

Re:

Vine a buscar-la a casa; te la vas deixar l'altre dia, rere la tauleta de dormir.

6 minuts després

Fw:

Encén les llums, far meu, deixa'm trobar-te!

1 minuts després

Re:

Afanya't, ja tinc ganes de tu...

9 dies després

Assumpte: Lleó, el malalt d'Alzheimer

Estimada Laia,

Sembla mentida, com passa el temps! Mesos enrere, m'omplia de felicitat la simple idea d'anhelar-te. En canvi, ara, temo que cada dia pugui ser l'últim al teu costat... Arribem al final del nostre joc i toca parlar de les teves sensacions envers la meva persona. Aquestes són les preguntes:

1. Els consells que t'he anat donant, t'han servit d'alguna cosa?
2. Et penedeixes d'haver-me conegut?
3. Acostumes a comparar-me amb el Jaume? I, si així fos, quin en resulta vencedor?
4. Defineix-me en una virtut i un defecte.
5. Quan penses en mi, què preval: la persona o la demència?
6. Has pensat mai en abandonar la investigació sobre l'Alzheimer?
7. Em consideres l'origen dels teus maldecaps?
8. M'estimes?
9. Arribarà un dia que la malaltia empitjorarà i no seré capaç de recordar-te. Aleshores, continuaràs estimant-me?
10. Promet recordar-me sempre com sóc ara quan em mori, no quan sigui un ésser inanimat.

Respon-les totes, sisplau, és important.

Dibuixant noves estrelles a la dreta de les mil llunes que puguin existir per tu,
Lleó

34 minuts després

Fw:

Estimat Lleó,

Molt atrevit, però únic, a la vegada. Si et sóc sincera, m'ha costat moltíssim respondre-les; de fet, les considero un esbós aproximat del que realment ocupen en el meu cor, però, què hi farem!

Els consells que t'he anat donant, t'han servit d'alguna cosa?

Això, no calia que ho preguntessis: ja saps que sí, i molt. Si no hagués estat així, qui hauria fet sortir la veritable Laia del seu amagatall?

Et penedeixes d'haver-me conegut?

No, no i no! Convençut?

Acostumes a comparar-me amb el Jaume? I, si així fos, qui en resultaria vencedor?

Mai m'he parat a comparar-vos, ni ho faré ara. Sou massa diferents, cadascun amb les seves coses bones i dolentes, però, si el que em preguntes és pel vencedor, et diré que la millor prova que et puc adjuntar és la realitat.

Defineix-me en una virtut i un defecte.

Virtut: Tu mateix

Defecte: Quan intentes aparentar algú qui no ets.

Quan penses en mi, què preval: la persona o la demència?

Quina és la diferència? Tu, ets en Lleó, un home que pateix d'Alzheimer. No existeixes sense la malaltia, ni aquesta existeix sense tu: els dos, sou el mateix des que ens vam conèixer i t'accepto tal i com ets.

Has pensat mai en abandonar la investigació sobre l'Alzheimer?

Abandonar no seria la paraula exacte; més aviat, he tingut ganes de fer un esbarjo per evitar-te tant sofriment.

Em consideres l'origen dels teus maldecaps?

Sí, però també el de la meva felicitat.

M'estimes?

Amb el cor en una mà: moltíssim, però amb el cap en l'altre: més del que hauria de permetre'm.

Arribarà un dia que la malaltia empitjorarà i no seré capaç de recordar-te. Aleshores, continuaràs estimant-me?

Sense control, com la tempesta de fa mig any.

Promet recordar-me sempre com sóc ara quan em mori, no quan sigui un ésser inanimat.

T'ho prometo, encara que, quan arribi aquest moment, sem semblaràs igual de sobrenatural que ara.

13 minuts després

Re:

Tanta felicitat, em fa mal al cor; T ' E S T I M O ! ! !

1 dia després

Assumpte: Caires nous

Inventor d'artefactes,

Tu que ets tant creatiu, què et sembla si juguem una estona? He estat buscant per Internet noves informacions sobre l'Alzheimer i he descobert algunes tècniques que permeten exercitar la memòria. Aquesta, és la primera:

Correu a correu, t'aniré escrivint paraules que hauràs de recordar i reenviar. Això sí, només podràs mirar-te-les un minut. Prohibit fer trampes, eh, què ens coneixem!!!

Comencem, doncs? Aquí tens les primeres!:

Ocell Guineu Balena

1, 2, 3...57, 58, 59...Temps! Ràpid, escriu-les!

Laia,

3 hores després

Re:

Vaja, aquesta sí que no me l'esperava!

Ocell Guineu Balena

Són aquestes?

41 minuts després

Fw:

Perfecte! Continuem:

Ocell Guineu Balena Mar Algues Peixos

20 minuts després

Re:

Ocell Guineu Balena Mar Algues Peixos

6 minuts després

Fw:

Ocell Guineu Balena Mar Algues Peixos Menjar Persones Amor

20 minuts després

Re:

Ocell Guineu Balena Mar Algues Peixos ... Amor = TU

6 minuts després

Fw:

Fi del joc, tu guanyes!

1 minut després

Re:

Les he encertat totes?

2 minuts després

Fw:

No, però el teu esforç i el teu amor em serveixen!

41 segons després

Re:

Si tu ho dius...

37 segons després

Fw:

Escolta'm, Lleó, ho has fet molt bé! A partir d'ara, practicarem una mica cada dia, fins que siguis capaç de recordar-ne tires i tires; què me'n dius?

3 minuts després

Re:

Que podríem començar avui mateix, a casa meva, d'aquí una hora.

18 segons després

Fw:

No ho dubtis! Fins després, amor!

2 hores després

Fw:

On ets? T'he tocat el timbre i no m'has obert.

1 hora després

Fw:

Mare de déu, quina tempesta! Dóna senyals de vida, encara que només sigui perquè em quedi més tranqui-la.

Petons,

Laia

35 minuts després

Fw:

Lleó???

18 minuts després

Fw:

Si intentes gastar-me una broma, no em fa gens de gràcia...

9 minuts després

Fw:

Lleeeeeeeeeeeeeoo!!!

Ell em necessita, però jo ja no puc viure sense ell.

Diana Garrigosa, dona de Pascual Maragall

20 de juny

Assumpte: Una setmana després...

Com et trobes, amor?

20 minuts després

Re:

Físicament: recuperat; anímicament: fet una merda.

14 minuts després

Fw:

Ja sabies que això passaria algun dia, Lleó. Tant sols, la malaltia ha evolucionat cap a la segona fase. I què? Quina diferència hi ha entre el Lleó de fa un temps i el d'avui: un lleuger empitjorament de l'Alzheimer? Combatrem la demència fins el final, i ho farem junts.

3 minuts després

Re:

Laia, em vaig perdre per tornar a casa!!!

5 minuts després

Fw:

Efectivament, et vas perdre, però també, quan et vaig trobar en aquell carreró, vas ser TU qui m'hi va guiar, de tornada.

1 minut després

Re:

Tinc molta por, Laia.

25 segons després

Fw:

A què?

2 minuts després

Re:

A que aquesta situació es torni habitual; a perdre't.

9 minuts després

Fw:

Recordes quan et vaig proposar què la Lena es convertís en la teva cuidadora?

47 segons després

Re:

Sí, però ja et vaig dir que mai ho acceptaria. A més, fa temps que no en sé res, d'ella. Des del famós sopar que no hem tornat a parlar.

6 minuts després

Fw:

Deixa'm acabar, no m'estava referint a això. En realitat, vull suggerir-te, si vols que ho sigui jo.

19 segons després

Re:

M'ho estàs dient de veritat??!!!

3 minuts després

Fw:

Amb aquest tema, mai faig broma, ja ho saps. Ara bé, això implicaria viure junts; hi estaries disposat? No cal que prenguis una decisió ara mateix, disposes de tot el temps que necessitis per prendre una decisió.

11 segons després

Re:

No em fa falta pensar-m'ho: ACCEPTO, ACCEPTO, ACCEPTO!!!!!!

5 dies després

Assumpte: Últims instants de mudança

Amor,

Estic acabant d'empaquetar algunes coses; d'aquí mitja hora ens veiem!

T'estima,

Laia

10 minuts després

Re:

Estimada Laia,

Aprofitant que encara no has arribat, m'agradaria acabar aquell joc que tants temes i preguntes ha abastat. L'últim tracta sobre el **nosaltres**. Què preguntar-te, després de tantes experiències viscudes plegats? Només una cosa:

Creus que funcionarà?

7 minuts després

Fw:

Vols saber-ne la resposta? No ho sé, però, com tu bé vas dir una vegada, fins que no ens arisquem a intentar-ho, no ho sabrem. Si l'Alzheimer no ha aconseguit separar-nos, qui o què podrà fer-ho? Aquesta nit, buscarem en el cel la tercera estrella a la dreta de la lluna, amant-nos, completant-nos, viatjant junts...Demà, serà un altre dia. T'estimo.

4. EPÍLEG

20 anys després

Assumpte: Sense tu

Amor,

Quants moments feliços malvenuts; quants instants tristos sobrevalorats! I, ara, ja no hi ets, has marxat, deixant llàgrimes i somriures en herència.

Sempre, sempre i sempre vas lluitar contra destí i natura, però els dos sabem que era impossible, que aquest dia estava marcat en el calendari.

No saps la falta que em fas! Enyoro els nostres viatges estel·lars, aquelles nits de bogeria, on ens estimàvem i res més importava.

Poc a poc, les coses van anar empitjorant. I què? Et tenia al meu costat. Però, ara...

Quin comiat, Lleó! No van fer falta les paraules – tampoc hauries pogut murmurar-ne cap –; la teva mirada m’ho va dir tot i res: l’oblit i el record.

Em fas falta amor, però sé que em vigiles i em cuides des d’allà dalt: en la tercera estrella a la dreta de la lluna. Tant sols, espero que no t’apaguis mai, que m’il·luminis en vida i m’enlluernis en la mort. Espera’m, amor, espera’m! I tornarem a viatjar junts, l’endemà...

T’ha estimat, t’estima i t’estimarà,

Laia

5. AGRAÏMENTS

Amb aquesta recepta literària basada en divertits, però, alhora, emocionals correus electrònics, he intentat reflectir l'autèntica realitat amb què es tenyeix l'Alzheimer. No obstant, tant els fets relatats com els personatges caracteritzats formen part de la imaginació d'aquest metge oblidat dels problemes i les complicacions. Així doncs, disculpeu-me, si en algun passatge de la novel·la els esdeveniments plantejats no s'ajusten prou a la realitat.

Aclariments apart, m'agradaria donar les gràcies pel seu suport i estima a la meva família; sobretot, a ma mare, la memòria d'or d'aquest somni complit. També, a la Maria Nicolau, la metgessa que sabé diagnosticar i curar els errors a temps i convertir-los en saludables escenes d'amor i sentiment. A la Cristina Martínez, la meva estimada treballadora social, per haver sofert durant mesos i mesos la malaltia de la pesadesa i la tendresa amb què devorà, a contrarellotge, les mil i una prescripcions senyalades. A la Glòria Somalo, la Míriam Fors i la Carla Reina, les belles infermeres d'aquesta estrambòtica consulta, pel suport feroç mostrat en tot moment i les tardes de xerrades sobre les peripècies del Lleó i la Laia.

Per últim, agrair-vos a vosaltres, estimats pacients, per haver-me acompanyat al llarg del tractament redactat i haver rigut i plorat amb tots i cadascun dels ~~personatges~~ persones màgiques que han donat vida al món virtual de *La tercera estrella a la dreta de la lluna*.

6. CONTRAPORTADA DE LA NOVEL·LA

*Recòrdes, amor, què et vaig dir, l'altre dia,
mentre ens estimàvem sota llençols de somnis
i desitjos estel·lars? Sempre que em trobis a
faltar, alça els ulls al cel i busca la tercera estrella
a la dreta de la lluna. Aleshores, allarga els braços
i abraça-la amb totes les forces que puguis reunir,
com fas amb mi. Notes la seva tendresa, veritat?
Atura't: contempla-la, besa-la, fes-la riure, canta-li;
pots fer el que vulguis amb ella, és teva, és meva,
és nostre. Però, quan hakis acabat, deixa-la anar
amb un t'estimo i permet-li, permet-me, permet-nos
vigilar-te i intentar que agafis el son, tranquil·la, feliç,
ESTIMADA...*

**Una lectura per totes les edats. Uns
protagonistes per recordar.**

1 38055 65154 7

DESENLLAÇ

1. CAMINS PER A LA PUBLICACIÓ D'UNA NOVEL·LA

INICIACIÓ: PRIMERS TASTOS

Molts escriptors novells es preguntaran: es fàcil publicar un llibre? Quines qualitats té que reunir una obra per tal d'atraure l'atenció d'una editorial? Hi ha altres vies factibles, a l'hora de donar a conèixer les teves creacions? Aquestes, són algunes de les qüestions que es respondran a *Camins per a la publicació d'una novel·la*.

INTENTS: ACONSEGUIR QUE ET PUBLIQUIN UNA NOVEL·LA A LA PRIMERA ÉS MOLT DIFÍCIL

Sovint, la primera novel·la editada per un autor no és la primera que va escriure. *Les primeres obres no són sempre publicables i, de vegades, convé evolucionar literàriament, abans d'assolir la qualitat estipulada*, afirma Montse Paz, autora d'*Estirp Salvatge*. Així doncs, mencionades declaracions es veuen recolzades per les paraules de Jara Santamaría, qui veié publicat el seu llibre *Et menjaràs el món* gràcies a que guanyà un concurs literari. Però no era el primer cop que ho intentava. *Jo, havia escrit, anteriorment, molts relats,*

Fotografia de Montse Paz

entre els quals es troba la que considero la meva primera novel·la: Croisé, declara. *La vaig enviar al concurs Jordi Serra i Fabrà, però no vaig guanyar.* Temps enrere, Jara ja havia redactat contes i relats curts que no van arribar a veure la llum. *Certament, escric des de que era petita, afegeix.* També, reconeix que publicar a la primera no és freqüent: *gràcies al premi, he pogut conèixer a molts autors, els quals m'han explicat que els costà força. Alguns, enviaren escrits a les editorials i els hi retornaren...fins que van aconseguir el seu objectiu.* Jordi Gómez Soto, autor de diverses novel·les juvenils, com per exemple *La noia de l'andana de davant* o *Respirant prop meu*, s'estrenà com a escriptor professional amb *Penjat de l'aire*.

Abans de publicar, havia redactat cinc novel·les, a més de trenta o quaranta relats breus, poemes pèssims...De tot una mica, explica. En el seu cas, fou la sisena la que finalment sortí al mercat, però altres artistes tenen encara més obra al calaix. Lucia

Laura Gallego Garcia

González Lavado confessa que *Fills del drac*, el seu primer llibre editat, era, realment, l'onzena que escrivia. *Anteriorment, havia esborrallat deu novel·les que no foren publicades, tot i que, actualment, es troben en procés.* Més obra inèdita té Laura Gallego, qui sol contar que el seu primer llibre editat, *Finis Mundi*, era, ni més ni menys, que el catorzè.

Evidentment, no tots els escriptors joves tenen la paciència d'aquests autors per intentar-ho i ser rebutjats tantes vegades. La majoria, tiraria la tovallola ràpid, però *arribar i besar el sant amb el primer que escrius és molt difícil*, contesta Jordi.

Tot i això, hi ha persones que ho han aconseguit. És el cas de Carolina Lozano, qui comenta que *La caçadora de profecies* és la seva primera obra acabada. *Vaig començar a escriure una novel·la històrica que vaig deixar a mitges, aclareix. Mesos després, vaig escriure La caçadora de profecies, i és la primer llibre que vaig acabar i vaig enviar a una editorial. Així que, segurament, he tingut molta sort.*

RETOCS: PERFECCIONAR UNA NOVEL·LA, ABANS DE PRESENTAR-LA ALS ALTRES, ÉS ESSENCIAL

Quantes persones diuen que volen escriure i no ho fan? I, quantes tenen novel·les inacabades o abandonades dins un calaix? Les receptes màgiques no existeixen i per a Montse de Paz el secret resideix a *escriure, escriure i escriure. A diari, si pot ser, encara que només sigui una o dues pàgines.* D'altra banda, explica que *no es bo vendre la pell de l'ós, abans de caçar-lo, així que, anteriorment a pensar en publicar un llibre, primer escriu-lo i després acaba'l. No té sentit intentar publicar una obra sense forma o qualitativament deficient, per molt clar que ho tinguis al cap.*

Primerament, cal tenir en compte que enviar una obra acabada de qualsevol manera és un error, atès que resulta poc seriós i/o professional. Un editor no té perquè endevinar que l'autor pot escriure o presentar les coses millor. Lucia

González Lavado es mostra propensa a aquesta opinió, afirmant que *un escriptor no es té que precipitar, a l'hora d'enviar la seva creació, ja que, quantes més vegades la llegeixi, millor serà el resultat*. Carolina Lozano coincideix amb ella: *Corregir i revisar un llibre minuciosament és molt important, perquè una bona presentació fa guanyar molts punts*, expressa.

Lucia González Lavado

Hi ha diversos consells per a reescriure una obra. Montse de Paz n'explica un: *al acabar una novel·la, és bo deixar-la reposar una setmana i, aleshores, revisar-la de nou, corregint i polint petits detalls. Al fer-ho, et distancies de la història suficientment com per detectar errors visibles*. Una altre recomanació que aporta Montse és *compartir els escrits d'un mateix amb els altres i deixar que els critiquin, corregeixin i elogiïn*. Ara bé, cal tenir en compte que, normalment, la família o els amics no són objectius, de manera que cal buscar una persona externa que pugui donar un punt de vista raonable. Així doncs, les opinions alienes són un punt a tenir en compte, ajudant a veure les coses d'una altre manera i aportant nous suggeriments, però la decisió final la té el propi artista.

SEGURETAT: EL REGISTRE DE LA PROPIETAT INTELECTUAL

Acabada la novel·la i revisada molts cops, és important registrar-la a la propietat intel·lectual. Realitzant aquest pas, et protegeixes contra possibles plagis. Amb aquest document oficial, si algú copia o comercialitza amb la teva obra sense el teu permís, es tenen les proves suficients per denunciar-ho i el jutge sempre et donarà la raó.

Ara sí, la novel·la ja està llesta per ser enviada. Els principals camins per a la publicació d'una novel·la són quatre:

- Els agents literaris.
- Les editorials.
- Els concursos literaris.
- L'autoedició.

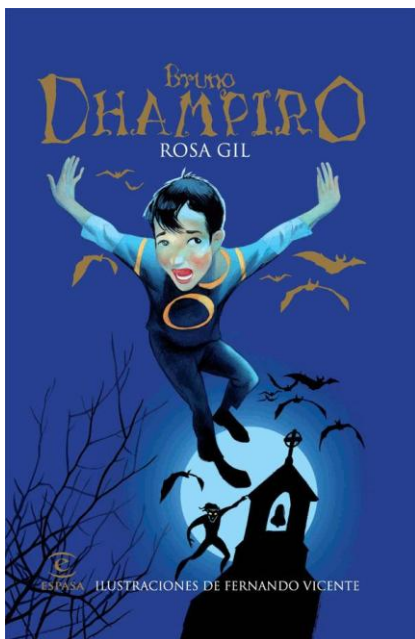
AGENTS LITERARIS: QUI SÓN I A QUÈ ES DEDIQUEN?

Certament, la figura de l'agent literari és més habitual al mercat anglosaxó i americà, però a Espanya també existeix. Aquestes agències, s'encarreguen de fer arribar a les editorials les obres dels autors als quals representen. A canvi, es queden amb un percentatge, prèviament estipulat, dels guanys.

D'una banda, els avantatges són que tenen molts contactes dins el món literari i posseeixen estratègies que no dubten a portar a terme per tal d'atraure l'atenció de les editorials. De l'altre, els desavantatges són que cobren per aquest treball i són molt selectius.

Tot sigui dit, la majoria d'escriptors espanyols no tenen agent literari o no n'han sentit a parlar mai, especialment en el gènere juvenil. Això, és degut a que, fins fa relativament poc temps, tant sols es dedicaven a la literatura per a adults, tal i com corrobora Jordi Serra i Fabra, qui, per cert, treballa sense agent.

Ara bé, aquesta situació està canviant, poc a poc, segons el testimoni d'alguns

Bruno Dhampir (2008), per Rosa Gil

autors, com per exemple Rosa Gil, qui ha publicat la seva novel·la – *Bruno Dhampir*–, gràcies a l'ajuda d'una agència literària. Montse narra que, després d'haver provat sort en editorials i concursos sense resultats, seguí la recomanació d'un amic i buscà un agent. *La primera agència amb la qual vaig contactar em va demanar que els hi enviés una presentació de les meves obres. Seguint les seves instruccions, vaig fer-ho i, al cap d'uns dies, em van demanar el manuscrit complet d'una de les meves obres i els hi vaig adjuntar. Els hi va agradar molt! Mesos més tard, vaig firmar un*

contracte amb ells. No van transcórrer ni tres mesos, quan l'editorial Espasa va donar el vist-i-plau a l'edició de la novel·la.

COM CONTACTAR I ACTUAR AMB UN AGENT LITERARI

La majoria d'agents literaris tenen les seves oficines a Madrid i Barcelona, però és aconsellable establir un primer contacte amb ells per Internet. Això sí, mai s'ha d'enviar una obra, quan no te l'han demanat.

Primerament, tal i com va fer Rosa, s'ha d'enviar una carta de presentació – per correu electrònic o convencional -, explicant breument qui ets i el tipus d'obra que has escrit (resum de l'argument, a quin públic va dirigit, quines editorials podrien estar interessades...). Mencionat document, no hauria de sobrepassar els dos folis, de manera que és té que abreviar el màxim possible el contingut. Això, és degut a que les agències reben, anualment, centenars de sol·licituds d'autors novells. Conseqüentment, els crida més l'atenció un redactat clar i concís, sense gaires recargolaments. A continuació, cal esperar una resposta. En molts casos, ni tant sols respondran, però, si alguna ho fa, és el moment d'enviar-los el que demanin: una còpia de l'obra, els primers capítols, entre d'altres opcions. A l'agència, llegiran l'obra i, després, decidiran si volen representar-la. Finalment, havent acceptat defensar la novel·la, s'encarregaran de donar-li sortides i faran firmar un contracte al seu client.

Algunes agències tenen un servei d'informes de lectura, del qual se'n encarrega un especialista que es dedica a valorar les obres que rep i a emetre un informe complet sobre les mateixes (virtuts i defectes, possibilitats d'edició, públic lector al qual estarien dirigides...). Tot i això, aquest informe no els compromet a representar el sol·licitant, a part de que es té que pagar. Per tant, és tant sols un recurs per aquells escriptors que estiguin segurs de la qualitat de la seva obra o considerin que no té gaires errors.

LES EDITORIALS: ORIGINALITAT, FORMALITAT I PACIÈNCIA

Una altre opció és descartar la participació d'un agent literari en el procés de publicació i enviar un mateix la novel·la a l'editorial. Tot i això, prèviament, cal realitzar un treball d'investigació per tal d'esbrinar per quin tipus de col·leccions es decanta cadascuna. Aquest, és el camí que seguí Carolina Lozano: *al ser escriptora novell, explica, sense coneguts dins el món editorial, no tenia gaire idea de*

com havia de presentar la novel·la, així que vaig buscar informació per Internet. Vaig redactar una carta de presentació i la vaig enviar a algunes editorials. Això de buscar un agent literari no se'm va passar pel cap mai, atès que preferia provar sort per mi mateixa, primer, confiant en la qualitat del llibre i el que les editorials podien descobrir en ell.

Algunes editorials especifiquen a la seva pàgina web si admeten manuscrits o no, així que és preferible informar-se abans d'enviar res i que ni tant sols s'ho llegeixin. A continuació, suposant, que s'han seleccionat

Carolina Lozano

aquelles que podrien estar interessades, s'ha d'enviar una carta de presentació semblant a la que es presentaria a una agència literària. Miryam Galaz, editora d'Espasa, ho comenta: *em resulta molt útil que l'autor envii una carta BREU presentant-se i contant de què va la novel·la. Després, sempre demano que adjunti completa; res de sinopsis i capítols sols. Si la carta és impactant, el manuscrit comença a tenir paperetes.*

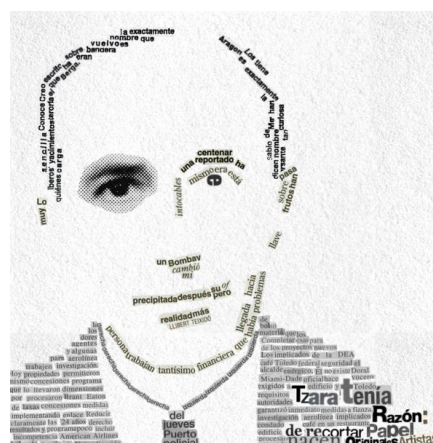

Carmen Pacheco

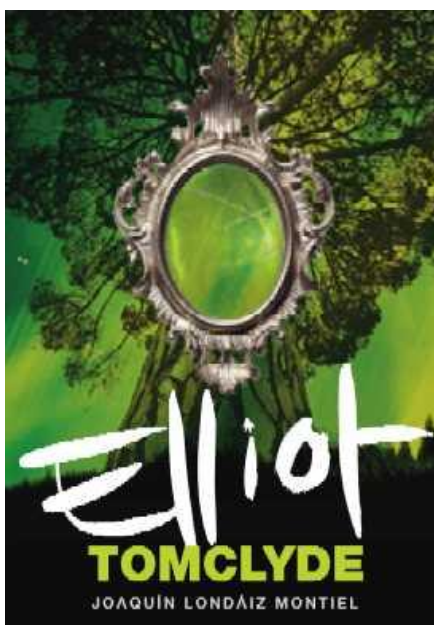
És important enviar aquesta carta a moltes editorials, perquè moltes d'elles, al estar tant saturades i/o reclamades, ni tant sols contesten. Tot i això, en el cas que alguna ho faci, els passos a seguir són els mateixos que amb les agències literàries.

Ara bé, els editors sempre aconsellen enviar, la primera vegada, obres acabades, en comptes de trilogies o sagues. Així ho remarca Carmen Pacheco, autora de *Misteriós assassinat a Oz*: *la meva primera novel·la és un totxo de tres-centes pàgines que no em semblava adequada per enviar a les editorials, perquè, a més, és la primera part d'una saga. Si arribes a publicar amb alguna editorial, ja els hi plantejaràs, més endavant, la*

possibilitat d'enviar-los la primera part d'una sèrie. Les presses no són bones. Amb paciència, Carmen ha aconseguit posar en marxa els tràmits per a la publicació de la primera novel·la que va escriure, perquè és a la que més afecte tinc. Gràcies a l'experiència que vaig adquirir escrivint obres posteriors, vaig tornar a ella i la vaig reescriure en una nova versió millorada. Però els editors també valoren altres aspectes. Vanessa Pérez-Sauquillo, editora d'Alfaguara Infantil i Juvenil, ho resumeix així: *el manuscrit ideal que tot editor voldria rebre és aquell que està replet d'originalitat – en el sentit de no repetir tòpics, aportar coses noves al gènere en el qual s'inscriu -, té un bon ritme, una acció ben dosificada i posseeix un bon estil narratiu, sigui quina sigui l'època en la qual s'inscriu. La seva lectura no té que costar grans esforços, i aquest és l'error més freqüent dels escriptors novells: pensar que l'estil té que ser complicat per tal de ser bo. Si tingués que donar un consell d'escriptura, començaria per aquest punt: aconseguir que el lector cregui que l'escriptura no ha costat cap esforç, encara que no sigui veritat. Crec que va ser Huidoboro qui va declarar que 'l'adjectiu, quan no dóna vida, mata'. Però tenir un estil curat i treballat no és suficient. També, és té que intentar sorprendre, crear, d'alguna manera, la magia entre el lector i el text. I per això no hi ha receptes.*

Cal·ligrama de Vicente Huidoboro

Elliot Tomclyde (2009), per Joaquim Londáiz

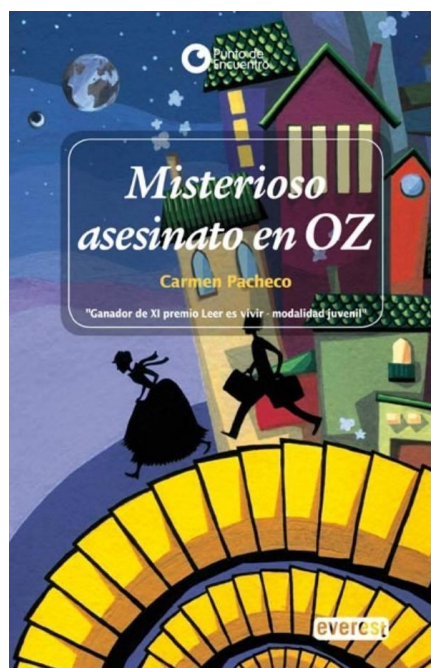
La resposta de l'editorial pot tardar bastant, per la quantitat d'exemplars que reben anualment, aclareix Joaquim Londáiz. Aquest, és el camí que ell trià: *quan vaig acabar d'escriure Elliot Tomclyde, confessa, vaig enviar una carta de presentació a diverses editorials presentant-me i adjuntant un breu resum del meu projecte. Posteriorment, vaig enviar el manuscrit a aquelles editorials que es van mostrar interessades. Nou mesos després, Joaquim firmava un contracte*

amb l'editorial Montena per la publicació de la seva obra.

Altres autors, en canvi, es cansaren de provar sort. Rosa Gil envià el seu *Bruno Dhampir a totes les editorials en les que vaig poder pensar. Vaig rebre algunes cartes de rebuig molt amables i una editorial, inclús, em va retornar el manuscrit, però ninguna es va interessar en ell.* També, per a Montse de Paz, el pelegrinatge per les editorials fou llarg i poc productiu. *A algunes, els hi vaig enviar el manuscrit, recorda. A altres, sinopsis i capítols diversos. Ha estat un procés laboriós. La primera novel·la, la vaig enviar a divuit editorials; la quarta, a dotze i la cinquena, a deu. Algunes respostes van arribar aviat, altres van tardar mesos i mesos. Finalment, altres, encara no han arribat.* No és d'estranyar, doncs, que ambdues decidissin recórrer als agents literaris.

CONCURSOS LITERARIS: VAL LA PENA INTENTAR-HO?

En tercer lloc, és factible accedir al món editorial guanyant algun concurs literari. Aquesta, és una opció que Jordi Gómez tingué clara des del principi: *concursos, concursos i concursos, sintetitza.* També, fou el camí escollit per Carme Pacheco, autora de *Misteriós assassinat a Oz*, novel·la guanyadora del concurs 'Llegir és viure'. *I una altre novel·la que es troba en procés de ser publicada fou finalista del concurs 'El vaixell de vapor' de SM, anuncia.* Donat que la seva primera obra era massa extensa, optà per *escriure coses més lleugeres i presentar-les a concursos, els quals tenen bases molt marcades i obertes a tothom. Vaig tindre sort amb aquelles dues. Per tant, als escriptors joves, els hi aconsellaria que es presentin a tots els concursos literaris que puguin.*

Misteriós assassinat a Oz
(2010), per Carme Pacheco

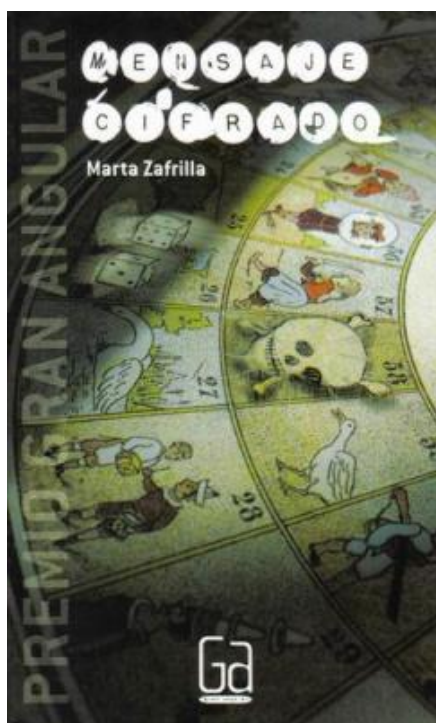
Per la seva part, Jara Santamaria comença a publicar als disset anys, perquè guanyar el premi Jordi Serra i Fabra. *Pels qui no el conequin, explica, és un concurs molt interessant per a menors de 18 anys d'Espanya i Llatinoamèrica. Al guanyador,*

se'l premia amb 3.000 euros i la publicació del llibre a SM, a la col·lecció 'Punt i seguit'. Jo m'hi vaig presentar dos cops i, el segon, vaig tindre sort.

Altres autors, en canvi, no obtingueren resultats. *Vaig provar fortuna en alguns concursos, sense sort*, diu Montse de Paz.

DESXIFRANT LES BASES

Sempre, és convenient llegir-se molt bé les bases per presentar una obra al concurs més adequat. Novament, és important realitzar un treball d'investigació, veure

*Missatge xifrat (2007), per
Marta Zafrilla*

quin tipus de creacions han guanyat els anys anteriors, quines temàtiques són les preferides, entre d'altres. La majoria d'aquests premis han estat guanyat, almenys una vegada, per un escriptor desconegut, fet que dóna certes garanties de la transparència i seriositat dels mateixos, com per exemple Marta Zafrilla (Premi Gran Angular, amb *Missatge xifrat*), Laura Gallego (Premi Vaixell de vapor, amb *Finis Mundis*), Maria Blanca Ballester (Premi Llegir és viure, amb *Dos grams de plom*) i Carme Pacheco (Premi Llegir és viure, amb *Misteriós assassinat a Oz*).

Un altre punt a tenir en compte és evitar enviar una mateixa obra a dos o més

concursos, a la vegada. *Jo, vaig estar a punt de fer-ho amb Misteriós Assassinat a Oz*, narra Carme, *perquè no pensava guanyar, i m'hagués ficat en un bon embolic! Si envies una novel·la a un concurs, no pots repetir l'operació en un altre, fins que s'hagi fet públic el veredict.* Una vegada anunciat aquest, si no has estat premiat, ni s'han posat en contacte per publicar-te el llibre, pots enviar-lo a un altre lloc, però no abans.

Normalment, els guanyadors d'aquest tipus de concursos s'anuncien en una entrega de premis, però, de vegades, truquen prèviament al domicili del vencedor i li ho comuniquen personalment.

L'AUTOEDICIÓ: MÉS AUTONOMIA, MÉS DINERS A PAGAR

Finalment, l'últim camí per a la publicació d'una novel·la és l'autoedició. Aquesta, és accessible a tothom, però el desavantatge que té és que un mateix s'ha de pagar els costos d'edició del llibre o bé compartint les despeses que comporta. És

Federicco Moccia

important mencionar que les editorials d'autoedició no ofereixen la possibilitat de correcció i/o revisió, és a dir, la novel·la és publicada tal qual és presentada, amb errors i totes les faltes d'ortografia que puguin haver-hi. Per tant, és una opció molt arriscada i cara.

Tant és així, que els escriptors professionals desaconsellen rotundament aquesta via. D'aquesta manera, començà Montse de Paz: *després me'n vaig penedir, reconeix, perquè considero que l'obra, essent correcta, encara no era suficientment madura. Va ser com una*

prova, assaig-error, fruit de les meves ganes de publicar pròpies dels autors novells.

Per la seva part, Jordi és més rotund a l'hora de donar un consell: *mai és té que pagar perquè et publiquin un llibre, a no ser que l'interessat vagi sobrat de diners i vulgui tenir el seu llibre editat per curiositat. A l'escriptor, se'l paga pel seu treball i no al revés, que hi ha molt d'oportunista que pretén treure partit de les il·lusions de les persones.*

Ara bé, hi ha altres autors, com per exemple Federico Moccia – *A tres metres sobre el cel*, *Tinc ganes de tu*, *Perdona si et dic amor*, etc – que han tingut molt d'èxit portant a terme aquest mètode. Citant textualment a la seva pàgina web oficial – www.federicomoccia.es – diu així: *La història de Federicco Moccia (Roma, 1963) és increïble: la seva*

A tres metres sobre el cel (2008), per Federicco Moccia

primera novel·la, *A tres metres sobre el cel*, fou rebutjada per totes les editorials a les

Adaptació cinematogràfica d'*A tres metres sobre el cel*

quals l'envià. Així doncs, Moccia decidí publicar-la pel seu propi compte, i va tenir un èxit tant gran que, aviat, fou contractada per una gran editorial que apostà per l'autor i el catapultà a la fama.

Des de llavors, Federicco Moccia s'ha convertit en un referent per a milions de lectors amb les seves novel·les: *A tres metres sobre el cel* (Planeta, 2008), *Tinc ganes de tu* (Planeta, 2009), *Perdona si et dic amor* (Planeta, 2008), *Perdona però vull casar-me amb tu* (Planeta, 2010) i *Carolina s'enamora* (Planeta, 2011).

Moccia s'ha convertit en un fenomen que ja ha traspassat el paper, donat que s'han fet adaptacions cinematogràfiques de totes les seves novel·les.

CONCLUSIÓ: MACEDÒNIA D'OPCIÓNS VIABLES

En resum, és encertat, doncs, concloure que existeixen molts camins per a la publicació d'una novel·la, alguns millors que altres depenent de les experiències viscudes per cadascú, però no per això menys vàlids.

2. INFLUÈNCIES I REFERÈNCIES

La tercera estrella a la dreta de la lluna beu de fonts diverses – sobretot literàries i audiovisuals – que marquen constantment el transcurs de la novel·la i la seva intensitat dramàtica i narrativa. Així doncs, les principals són les següents:

INSPIRACIONS LITERÀRIES

Glattauer, Daniel (*Contra el vent del nord* i *Cada set onades*): La incisió de la pluma prosaica d'aquest escriptor en la novel·la presentada en aquest Projecte de Recerca es troba molt marcada, atès que pren, en tots els sentits, l'estructura narrativa plantejada – sobretot la utilització de correus electrònics per

Daniel Glattauer nasqué a Viena el 1960. Des de 1989, col·labora pel diari austríac *Der Standard*. Ha escrit diverses novel·les i llibres d'articles. La seva novel·la, *Contra el vent del nord* (Alfaguara, 2010), finalista del prestigiós German Book Prize, es convertí en un bestseller traduït a trenta-dos idiomes i també ha tingut gran èxit en forma de radio novel·la, obra de teatre i audiollibre. *Cada set onades* és la segona part d'aquest autèntic fenomen editorial.

Contra el vent del nord (2010)

contar la història – i estableix un dualisme – primer antagònic; després, amorós – entre la parella protagonista: el Leo i l'Emmi, en el cas de les obres citades de l'autor alemany, i el Lleó i la Laia, en el meu. Per tant, podríem concloure que gran part de la creació literària realitzada i impresa sobre el paper és deguda gràcies als caires artístics de Glattauer. Per últim, és important mencionar la influència de la temàtica amorosa en el llibre autòcton, plasmat, en certa manera, de

l'essència original de *Contra el vent del nord* i *Cada set onades*.

Lienas, Gemma (*Diari Vermell de la*

Carlota): En aquest cas, obviant l'estructura formal de la novel·la i les seves característiques específiques, és interessant centrar l'atenció analítica en el contingut, atès que les referències principals de les seves

El diari vermell (2004)

obres prenen el seu origen

en la intencionalitat dirigida a la recerca d'informacions sobre un tema d'actualitat determinat, tal i com ocorre en el meu llibre. D'una banda Lienas tracta, per exemple, el sexe des de l'àmbit adolescent i, de l'altra, en el meu cas, exposo la malaltia d'Alzheimer en la situació d'una parella sentimental recent formada.

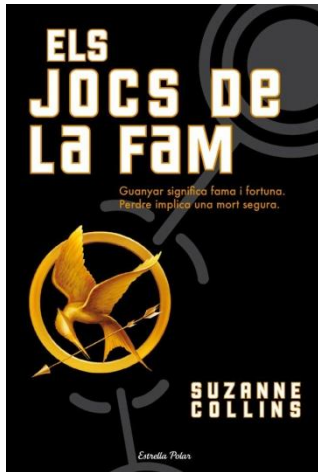
Gemma Lienas nasqué a Barcelona el 1951. Després de 5 anys vivint a Estrasburg, s'ha traslladat de nou a Barcelona, on s'ha involucrat en la vida de la ciutat. Col·labora amb la ràdio i la premsa escrita. Dona classes a la Universitat de Barcelona i a la casa Elizalde. Altres obres seves són *Anit somií amb tu*, *El final del joc* (premi Ramon Llull, 2003), *Bitllet d'anada i tornada* (premi Odissea, 1998) i *El diari violeta de la Carlota* (menció d'honor de l' UNESCO).

Collins, Suzanne (Trilogia *Els jocs de la*

fam): El dramatisme i la cruesa que caracteritzen aquests llibres i l'impacte que causen els finals dels seus capítols per la radicalització i caïres abruptes dels mateixos estableixen un nexa de relació entre les dues obres. A més, altre

Suzanne Collins ha collit els fruits d'un rotund èxit amb els volums dels *Jocs de la fam* i ha assolit els llocs més alts de les llistes dels llibres més venuts als Estats Units i a tot el món. Rebut quantioses crítiques positives, així com multitud de premis i guardons. La sèrie ha estat traduïda a més de trenta-cinc idiomes i serà portada l'any que ve als millors cinemes.

cop, trobem el dualisme insistent home-dome que conforma el tàndem protagonista

Els jocs de la fam (2009)

ta de les narracions. Per últim, cal reflexionar sobre les ensenyances que intenta transmetre l'escriptora amb l'epíleg, de manera que he intentat reproduir la mateixa escena metafísica en el meu. En últim lloc, destacar la sofisticació que presenta l'enquadració dels llibres, el qual ha intentat ser imitat, sempre dins el marge legal, en el llibre recent creat.

Kelly, Jacqueline (*L'evolució de Calpurnia Tate*): Retornant a les referències temàtiques, cal prioritzar la inspiració presa de les pàgines de l'obra de Kelly per la seva intuïció sistemàtica i la intromissió de les

Jacqueline Kelly nasqué a Nova Zelanda i es traslladà a Canadà de ben petita, on es crià enmig d'immensos boscos verds. Arran d'aquest fet, Kelly desenvolupà un gran interès per la natura i la ciència, esdevenint la seva primera – i de moment, única – novel·la: *L'evolució de la Calpurnia Tate*.

investigacions científiques – en el cas de la creació literària realitzada, la malaltia

L'evolució de... (2010)

d'Alzheimer – en la trama narrativa i la conseqüent repercussió en la psicologia dels personatges, tant els primaris com els secundaris. A més, igual que ocorre amb la trilogia dels *Jocs de la fam*, la presentació és molt cuidada i delicada, com he intentat que fos la novel·la de collita pròpia. Per últim, i no per això menys important, la citació d'una frase de la contraportada del llibre de Kelly que m'enamorà en el seu moment: *Una lectura per*

totes les edats. Una protagonista per recordar.

Marsé, Juan (*Últimes tardes amb Teresa*): L'accentuació del realisme en la prosa de Marsé ha estat un factor ha tenir en compte, indiscutiblement, en la creació de la meua novel·la, com per exemple les extenses descripcions que

Juan Marsé (Barcelona, 1933) és un autor bàsic en la narrativa espanyola dels últims cinquanta anys guardonat el 2008 amb el premi Cervantes. Ha escrit un volum de relats i dotze novel·les, de les quals set han estat portades a la gran pantalla. El seu univers literari ja forma part de la crònica sentimental de milions de lectors i espectadors.

doten les seves obres, les quals fan cobrar vida als espais més sòrdids. La

Últimes tardes... (1966)

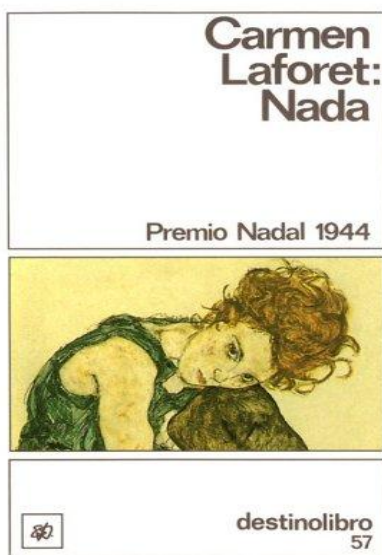
psicologia dels seus personatges també ha estat una característica que m'ha cridat molt l'atenció, especialment els personatges del Manolo i la Teresa (una vegada més, el dualisme de sexes es troba present en la literatura) i, sobretot, l'ambientació que realitza en els pobles i localitats costaneres, com per exemple Blanes (escenari principal del meu llibre). Per últim, m'ha servit

com a font literària, a través de la qual el Lleó, en un moment determinat, va poder utilitzar per expressar els seus sentiments envers la Laia (versos expressats per la Maruja quan està en coma i que dedica al seu amant: el Manolo (paral·lelisme de parelles protagonistes)).

Laforet, Carmen (*Nada*): En primer lloc, la característica essencial que em va cridar més l'atenció i, per tant, em va portar a adoptar algunes idees de

Carmen Laforet (Barcelona, 1921 – Madrid, 2004) va ser una prestigiosa prosista de la literatura espanyola, autora de la novel·la impressionista *Nada* (1944), la qual guanyà la primera edició del premi Nadal i la catapultà a la fama com a escriptora de prestigi. Altres obres seves són *La llamada* (1954) i *La insolación* (1963).

la seva obra va ser el fort realisme, a vegades fins i tot cruel i brutal, amb què dota els personatges que participen en la mateixa, especialment el personatge de Juan, qui no dubta a maltractar la seva dona, la Gloria, prenent posicions clarament comparables a les d'un maltractador físic i psicològic. De la mateixa manera, ocorre amb el Fred, en *La tercera estrella a la dreta de la lluna*, qui no dubta, fins i tot, a

Nada (1944)

assassinar la seva dona, la Ginebra en un atac de ràbia i desestabilització emocional. També, m'he inspirat en el fort feminisme que es respira en la prosa de Laforet, contraposant-lo al tradicionalisme que professa la Laia i que, consegüentment, transmet a la seva filla: l'Ona. En últim lloc, he intentat reflectir les emocions neutres que experimenta Andrea a *Nada*, després dels moments de frustració viscuts a Barcelona, tot i les expectatives que tenia abans d'anar-hi, i

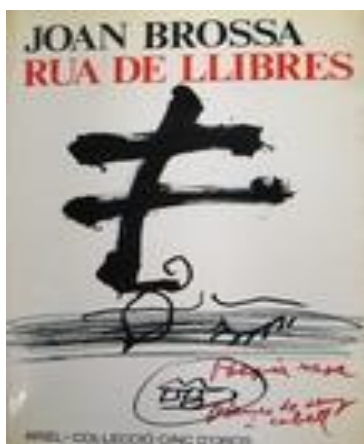
el sentiment de buidesa que inunda la Laia quan el Lleó mor, vint anys després que la història arribi al seu final (conclusió: no tots els finals poden esdevenir feliços).

Brossa, Joan (*Rua de llibres: Eco*):

Sobretot, he begut dels corrents modernistes del poema de Brossa per dos motius: el seu determinisme i l'expressió d'amor que representa per la parella protagonista de la meua

Joan Brossa (Barcelona, 1919-1998) va ser un poeta i artista d'una gran polivalència. Va escriure des de sextines clàssiques fins a sonets, passant per odes i elegies. Després, passà a fer poesia visual i acabà fent instal·lacions poètiques, algunes presents en grans llocs públics d'Europa.

narració. Tant és així, que tots els versos són construïts de manera que davant la pregunta i la corresponent resposta provoquin en el lector un efecte d'eco. Fins i

Rua de llibres (1980)

tot quan el poeta situa dues preguntes seguides, en el vers següent obté dues respostes seguides. Els darrers versos inciten el lector de manera concloent a assumir la realitat pròpia del món (en el cas de la novel·la, porta la Laia a reflexionar sobre el determinisme i la proximitat de la mort en la malaltia del Lleó i això l'ajuda a acabar d'acceptar la situació). Com a

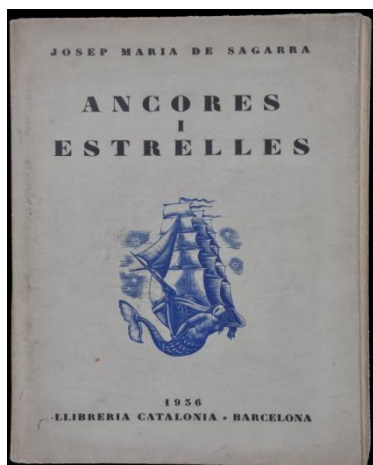
conseqüència, el psicòleg, indirectament, li està enviant un missatge en clau d'amor, testificant que, tot i no poder evitar el fatal desenllaç, la continuarà estimant i no pensa perdre un minut al seu costat a causa d'aquest fet.

De Sagarra, Josep M. (*Àncores i estrelles: Aigua marina*): En aquests versos del

poeta català, prenent una cala com el *locus amoenus* del paisatge per aconseguir la plenitud de l'amor, l'artista analitza tot el procés de viure enamorat. Amb el símil dels objectes mariners (el rem i l'escàlem), que

Josep M. de Sagarra (Barcelona, 1894-1961). Dramaturg, periodista, novel·lista, memorialista, traductor i, per damunt de tot, poeta. La utilització d'una llengua viva i rica, l'ús de recursos retòrics d'una gran plasticitat i, sobretot, la intenció de distreure o commoure el lector, el connecten amb el públic.

ajuden a avançar en la vida, i abans no arribi la mort, el poeta defensa el dret d'haver navegat intensament en el mar d'amor, amb una invitació final a viure amb plenitud cada instant de felicitat. Així doncs, les metàfores sentimentals s'apoderen de la novel·la de nova creació, relacionant els versos de Sagarra amb les emocions i

Àncores i estrelles (1936)

la situació que viuen el Lleó i la Laia (gaudir del seu amor feroçment, abans que l'Alzheimer els ho acabi impedit). També, el poema narra les anades i tornades de les onades, tot comparant-ho amb les passions i les baralles de dos enamorats (evolució de l'odi, passant per l'amistat, fins acabar rendits en l'amor dels amants principals del llibre recent escrit).

Espinosa, Albert (*Si tu em dius vine ho deixo tot, però digue'm vine*): Bàsicament, en aquest cas, vaig prendre tres paràmetres literaris: el títol del llibre, el qual apareix mencionat en l'antepenúltim capítol de

Albert Espinosa (Barcelona, 1973). Actor, director, guionista de teatre, cinema i televisió, i enginyer industrial superior químic. És el creador i el guionista de l'exitosa sèrie *Polseres Vermelles* i l'autor de llibres tant coneguts com *Tot el que podríem haver estat tu i jo, si no fóssim tu i jo* o *El món groc*.

la novel·la pròpia com a crit d'amor del Lleó envers la Laia, la peculiaritat del

Si tu em dius vine... (2011)

personatge principal, el protagonista, qui es mostra constantment satíric, però, en el fons, amaga un gran bagul sentimental que l'impedeix avançar (records del passat del Lleó, com per exemple l'assassinat del seu primer amor: la Ginebra) i pel gran lirisme que defensa l'obra d'Espinosa, tal i com ocorre en el meu llibre, realitzant repetides incisions de

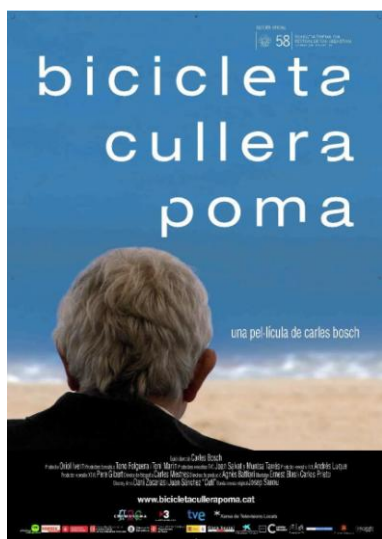
literatura, tot i que provinents de diferents corrents artístics, que desborden la metafísica amorosa.

INSPIRACIONS AUDIOVISUALS

Maragall, Pasqual (*Bicicleta, cullera, poma*): És, podríem dir, juntament amb les obres de Daniel Glattauer, la columna vertebral en què es fonamenta la trama narrativa de la novel·la, prenent característiques

Pasqual Maragall (Barcelona, 1941) és un destacat polític i antic president del PSC que va ser president de la Generalitat de Catalunya. Abans, havia estat l'alcalde de Barcelona (1982-1997), presidint els Jocs Olímpics de Barcelona (1992). Avui dia, malalt d'Alzheimer, realitza diversos documentals sobre el mateix, intentant trobar-hi una cura.

diverses del documental divulgatiu, com per exemple l'optimisme amb què afronta

Bicicleta, cullera, poma (2011)

Maragall la malaltia – el qual es veu reflectit en les ganes de viure del Lleó – i el gran interès que mostra envers el que li està succeint – representat en l'empeny que posa la Laia en les investigacions sobre la demència amb el seu company de correus electrònics –. A més a més, sortint durant uns instants de l'àmbit novel·lístic, *Bicicleta, cullera, poma* m'ha inspirat

a l'hora d'organitzar i plasmar la informació sobre la malaltia en la part teòrica del Projecte de Recerca. Per últim, cal mencionar l'intens paral·lelisme existent entre la dona d l'expresident de la Generalitat de Catalunya i la Laia, atès que les dues resulten ser la força que

necessiten els herois – el Pasqual i el Lleó – per continuar endavant amb els seus plans de futur, a part de la citació d'una frase molt bonica que la Diana Garrigosa pronuncià en una entrevista.

Campanella, Juan José (*El hijo de la novia*): Els trets màgics que m'han embuixat i permès guiar la meva creació envers la seva ideologia sentimental han estat el gran

Juan José Campanella és un director de cine i televisió argentí. Una de les seves pel·lícules més prestigioses – *El hijo de la novia* – aconseguí nombrosos guardons el 2001, com per exemple el de millor film, director i guió original, en els premis Còndor de Plata.

humanisme amb què Campanella dota els personatges de la pel·lícula,

El hijo de la novia (2001)

especialment l'home i el fill de la malalta, la estupenda caracterització que aconsegueix l'actiu que encarna el paper de la dement i l'optimisme que desprèn el film pels quatre cantons. A més, el director de la pel·lícula ens demostra, una vegada més, que l'amor entre una persona malalta – ja sigui d'Alzheimer o qualsevol altra – i una de sana és possible, esdevenint una relació entranyable que em va

tocar el cor i vaig intentar que absorbissin els personatges del meu llibre.

Televisió de Catalunya (Ventdelplà): Mítica sèrie del canal autòcton de Catalunya que em va servir per assentar la història literària en terres més properes i, per tant, més dotades

Ventdelplà (2001)

d'emocions i experiències. A més, el personatge de la Dora, la mestressa del supermercat més important del poble i malalta d'Alzheimer, em va permetre

Dora Parramon (Imma Colomer)

aprofundir millor en les característiques bàsiques del perfil d'una persona que pateix la demència i, consegüentment, reproduir-les en la figura psicològica del Lleó. Per últim, em va servir d'inspiració per assentar una escena del llibre, la qual també li ocorregué a la Dora (Un dia de tempesta, el Lleó es perd quan intenta tornar a casa, tal i com li succeí a la protagonista, entre molts altres, de Ventdelplà).

ANNEX: MÚSICA ESCOLTADA EN EL PROCÉS DE REDACCIÓ

Perry, Katy (*The one that got away, Not like the movies, E.T i Teenage Dream*).

Birdy (*Shelter, Skinny Love, People help people, Without a word, White Winter, Terrible love, Fire & Rain i The A Team*).

Coldplay (*Paradise, The Scientist, Every Teadrop is a Waterfall i Fix You*).

Katy Perry

Lena Meyer Landrut

Take That (*Patience* i *Run the World*).

Red Hot Chilli Peppers (*Under the bridge*, *Californation* i *Otherside*).

J, Jessie (*Who you are*, *Price Tag* i *Do it like a dude*).

Lewis, Leona (*Better in Time*, *I see you*, *Stop crying your heart out*, *Run* i *I got you*).

Adele (*Someone like you*, *Set in the fire* i *Rolling in the deep*).

Meyer-Landrut, Lena (*Satellite*, *Bee*, *Taken by a stranger*, *What a man*, *Love me*, *Touch a new day*, *Maybe*, *Mama told me*, *Push forward* i *A million and one*).

The pretenders (*I'll stand by you*).

Dido (*White flag*).

Jackson 5 (*I want you back*).

Aguilera, Christina (*Beautiful*).

Birdy

3. ANÈCDOTES I EXTRAVAGÀNCIES

Les principals anècdotes i extravagàncies que esdevenen en la novel·la i el procés de creació literària de la mateixa són les següents:

- ❖ El 21 de setembre és el Dia Mundial de l'Alzheimer.
- ❖ El verd i el lila són els colors oficials de la malaltia.
- ❖ Al llarg de l'obra, els fenòmens meteorològics són emprats com a paral·lelisme emocional amb l'evolució de la demència del Lleó. Així doncs, quan aquesta li és diagnosticada, ocorre una forta tempesta i, tal i com torna a succeir en les darreries del llibre, quan el protagonista es perd, en un anunci del pas a la següent etapa de l'Alzheimer.
- ❖ Els cognoms dels personatges d'origen alemany cobren gran importància pel seu significat traduït al català. En el cas del Lleó, *Himmel* significa 'cel', en referència al idealisme que persegueix el personatge durant el transcurs de la narració i la seva visió global metafísica. Ara bé, també trobem idees ocultes en els cognoms de la Ginebra i la Lena: *Land* – significa 'terra', al·ludint la seva atracció per les passions humanes i carnals – i el del Fred: *Höle* – significa 'infern', per les seves actuacions com a maltractador i la seva forta personalitat autodestructiva.
- ❖ Els tres personatges principals de *La tercera estrella a la dreta de la lluna*, els quals, intencionadament, conformen un triangle amorós i conflictiu, comparteixen inicial pel que fa als seus noms: Lleó, Laia i Lena. Aquesta repetició de sons iguals o semblants amb l'objectiu de transmetre emocions i sensacions s'anomena al·literació. En aquest cas, la finalitat era contagiar

els lectors d'un sentiment agònic d'allargament – necessari o no – de la història que els relaciona: la confusió dels propis sentiments, mantenint la tensió fins al final de la novel·la.

- ❖ La Laia i la Ginebra, els dos amors principals en la vida del Lleó, van néixer el mateix dia, tot i que en anys, evidentment, diferents: la primera, el 2 de maig del 1970 i la segona, el 2 de maig del 1956.
- ❖ En el pròleg, coneixem que el Lleó mor amb 75 anys, després d'haver viscut vint anys feliç al costat de la Laia.
- ❖ Cada capítol està precedit per una citació d'algun personatge històric famós, la qual, alhora, es relaciona amb la trama narrativa del mateix.

4. EVOLUCIÓ DEL PROJECTE

- Des de l'1 de març fins al 21 de desembre de 2011 -

Tant *La tercera estrella a la dreta de la lluna* com el mateix Treball de Recerca han experimentat una metamorfosi exponencial pel que fa a la riquesa literària i els fonaments narratius. Ara bé, cada etapa desenvolupada ha constatat de diferents característiques, les quals, a continuació, seran exposades i analitzades detingudament. Abans que res, però, és important aclarir que el projecte presentat troba ses orígens en els últims mesos, de manera que és inèdit, no formant part de cap altre experiment elaborat amb anterioritat, ni existent amb premeditació en els meus pensaments.

Els primers retrunyis d'aquests quatre paperots començaren amb la idea de portar a terme un treball exclusivament teòric que assentés les bases i coneixements fonamentals de la literatura, sobretot la catalana. No obstant, l'ombra d'un altre Projecte de Recerca semblant ja existent, remuntant-nos dos anys enrere, i, a sobre, guanyador d'un concurs especialitzat en mencionat àmbit educatiu, em feu canviar d'opinió i, conseqüentment, llevar l'àncora envers un destí completament diferent: l'art pràctic, la pura exaltació de la creació literària. Cabòries amunt i avall, no m'acabava de decidir entre els tres gèneres literaris més importants: la dramàtica o teatre, la lírica o poesia i la prosa o narrativa, atès que cadascun d'ells m'atreia en graus i aspectes distints: el primer, per la novetat d'endinsar-se en un món creatiu nou i desconegut; el segon, per la capacitat d'implicació emocional que comporta i la possibilitat d'embellir més l'obra amb recarregaments estilístics ornamentals; el tercer, perquè és el que més m'agrada i, conseqüentment, desemboca en el compliment d'un somni, fins ara, enterrat. Molts dies després de reflexió intensa, em vaig decantar per la darrera opció. Tot i això, els problemes no acabaren aquí i un nou inconvenient assetjà els murs fràgils del treball en vies de producció: escriure un recull de contes o una novel·la? En un principi l'obra redactada uns apartats enrere s'inicià com un conjunt de faules relacionades entre elles per mitjà d'una temàtica unificadora: els trastorns psíquics i/o psicològics, però, de seguida, vaig contemplar la iniciativa com una empresa poc ambiciosa i

senzilla, per sortir ràpid del pas, i em vaig llençar de cap a la piscina amb una narració que s'impliqués en un tema de gran actualitat i controvèrsia: l'Alzheimer. El camí es presentava llarg i dur, però la il·lusió i el treball acabaren vencent, una vegada més, les limitacions mundanes i prosseguiren el camí de l'autèntica veritat. A més, com a novetat, i en un intent de rendir tribut a un dels grans escriptors novells d'avui dia – Daniel Glattauer –, vaig optar per estructurar la novel·la en un estil força innovador, si obviem que és perfectament comparable al gènere epistolar: la correspondència a través de correus electrònics. Encarrilada la feina, els mesos i mesos de redacció s'anaren succeint, fins que el punt i final es presentà d'improvís. Però, havent acabat d'escriure el llibre, no havia més que esbossat les primeres pinzellades en el llenç de l'art literari. A continuació, vaig elaborar fitxes de tots els capítols i els personatges que hi participaven, representant-los en perfils frontals en color i blanc i negre, a més de la confecció d'anècdotes, extravagàncies, influències, referències, temes i subtemes, els espais, els temps, entre molts altres articles complementaris. A més, vaig procedir a analitzar l'obra des dels diferents plans literaris possibles: fonètic, morfosintàctic, lèxic i semàntic. Prosseguint amb l'exposició del treball realitzat, vaig idear una portada, un lloc i una contraportada, pensant en una hipotètica publicació de la peça nou creada. Per últim, vaig plasmar sobre el paper, a base de tinta originada en l'esforç laboriós, els reportatges referents a una introductòria teoria del projecte, tota la informació recopilada sobre l'Alzheimer anteriorment a la redacció de la novel·la i els principals vies o camins per a la publicació de la mateixa, comptant amb extractes de múltiples entrevistes cercades en l'Internet realitzades a alguns autors del sector literari espanyol, especialment el juvenil.

Sens dubte, avui, aquell 1 de març sembla un record llunyà i borrós, però tant sols han transcorregut deu mesos, els quals s'han fomentat en el treball sense descans, però replet d'objectius i anals a assolir. Revisant aquestes línies, uns quants dies més tard d'haver-les escrit, m'inunda la nostàlgia d'un passat construït en terreny verge, literàriament parlant. Són tants els toms que ha anat donant aquest Projecte de Recerca! En aquests moments, tocades les dotze de la nit, només penso en sortir de casa, alçar la vista, tot mirant el cel, la lluna i les estrelles i atrapar per sempre més la tercera estrella a la dreta de la lluna, aquella que em donarà les forces

necessàries per acomiadar-me dels meus estimats Lleó i Laia i dirigir les meves expectatives a la custòdia de noves criatures entranyables que ja estic frisant per descobrir. Adéu-siau, amics, adéu-siau!

5. CONCLUSIONS FINALS

L'arquetip de l'escriptor ha adquirit diferents simbologies, en funció del context històric i el moviment literari des del qual s'ha estudiat i elaborat una definició aproximada. Així doncs, per exemple, els romàntics concebien l'artista de la literatura com un ésser obligat a exterioritzar ses sentiments i esperit crític contra una societat que no l'entenia. En canvi, els realistes van plasmar l'obligació de contar esdeveniments absolutament verídics en tota creació literària, ja fos pertanyent al gènere poètic, narratiu o dramàtic. Ara bé, havent acabat aquest Projecte de Recerca, he arribat a la conclusió que és impossible materialitzar i empresonar la tasca que porta a terme un literat en unes quantes paraules, atès que la mateixa idea va molt més enllà del món sensible i mundà en el qual vivim, com diria Plató. Per tant, és evident determinar que la literatura ni és 'l'art per l'art', ni és un simple treball a través del qual guanyar-se la vida, sinó una confluència de les dues mentalitats.

Sens dubte, *Creació literària* ha sedimentat els fonaments formals i estilístics de l'expressió literària en mi, fossilitzant les meves idees i deixant entreveure els primers raigs de llum en el bosc de la incertesa: convertir-me en escriptor.

A més, cercant els pilars centrals de l'article *Vies o camins per a la publicació d'una novel·la* – les entrevistes realitzades per diferents mitjans de comunicació a diversos autors –, he pogut comprovar i convenir que el mercat literari és un món molt competitiu i difícil, sobretot a Espanya, però que existeixen múltiples opcions a escollir per tal d'arribar-hi, com per exemple les editorials, els agents literaris, els concursos i l'autopublicació.

En l'àmbit de la redacció, he après que encara em queda un camí molt llarg per recórrer, ja que ningú neix ensenyat, ni tampoc aprèn a escriure, àgilment i qualitativament, en poc temps, sinó que la fórmula resideix a escriure i escriure.

Pel que fa a la pròpia novel·la creada, *La tercera estrella a la dreta de la lluna*, concloc que el procés de redacció ha estat llarg, atès que la inspiració no es presenta cada dia, de manera que hi ha hagut ocasions que en poques hores he redactat bastants pàgines i d'altres en què no he passat de les tres línies. Conseqüentment, podem convenir que la implicació emocional és inevitable, deixant com herència un tros dels propis sentiments en les pàgines tacades amb la tinta de l'esforç i el somni fet realitat.

Així doncs, he après a valorar cada llibre que arriba a les meves mans, independentment de que m'agradin més o menys un cop els començo a llegir, perquè, ara més que mai, sóc conscient del veritable valor que tenen tots i cadascun d'ells, amagant nits de somnis desperts i dies de realitats dormides.

Mama, vull ser escriptor. Aquesta frase es remunta cinc anys enrere, quan tant sols tenia dotze anys i ens van posar per deures fer una redacció. Aleshores, tothom va posar el crit al cel, afirmant que estava boig i que m'estimbaria contra el mur de la frustració. Però, en aquests instants, ho tinc molt clar: no vull ser-ho; de fet, ja m'hi considero.

6. AGRAÏMENTS

De vegades, oblidem que som persones, fetes de carn i ossos, i, conseqüentment, pensem que podem fer-ho tot per nosaltres mateixos. Actuant així, en la majoria dels casos, caiem en l'error del subjectivisme i la supèrbia, desmillorant els nostres projectes i accions. Tot i això, essent conscient d'aquesta realitat, m'he rodejat d'un equip de professionals estupend, el qual ha sabut tatxar les falses impressions i subratllar les veritables.

Sense més preàmbuls, aprofito per agrair-los la seva col·laboració, la qual no els podré arribar a compensar mai. A l'Alicia Besalú, ma mare, i a la Isabel Riera, font d'inspiració, i arquetip de tot el que n'ha derivat, i informació de la novel·la, respectivament. A la Maria Nicolau, la ploma d'aquest projecte, sense la qual no s'hauria pogut plasmar en quatre paperots l'essència de tot origen. A la Cristina Martínez, la crítica literària i lectora per excel·lència, qui ha sabut enriquir forma i contingut, acostant-los a l'horitzó de la notabilitat. A l'Ariadna Rull, l'il·lustradora personal, difusora dels seus coneixements artístics i humans. A l'Anna Ros, la millor agent literària que ningú es pot arribar a imaginar, per l'enorme capacitat de contagiar l'optimisme i les ganes de treballar, reforçant els punts dèbils i desbordant la tinta d'una filosofia innovadora i original. I, per últim, però no menys important, al Rafel Vila, l'editorial corrector, polint cada detall que es pogués trobar amagat rere les paraules redactades a partir de la il·lusió i el somni, per fi, complert.

A tots vosaltres i a tots aquells que hagin arribat fins aquí, absorbint totes les hores de treball gastades en qualsevol racó del món, moltes gràcies per haver-me ajudat a complir el meu anhel principal des que era petit: escriure una novel·la i, d'alguna manera, tot i que en un àmbit encara molt novell, convertir-me en escriptor.

7. ÍNDEX BIBLIOGRÀFIC

Lienas, Gemma. *El diario rojo de Carlota*. Barcelona: Destino Juvenil, 2004.

Kelly, Jacqueline. *La evolución de Calpurnia Tate*. Barcelona: Roca Editorial, 2010.

Collins, Suzanne. *Los Juegos del Hambre*. Barcelona: Editorial Molino, 2009 (original d'Scholastic Press).

Collins, Suzanne. *En Llamas*. Barcelona: Editorial Molino, 2009 (original d'Scholastic Press).

Collins, Suzanne. *Sinsajo*. Barcelona: Editorial Molino, 2009 (original d'Scholastic Press).

Cònsul, Isidor i Soldevila, Llorenç. *Antologia de poesia catalana*. Barcelona: col·lecció Les Eines, Editorial Educaula, 2009.

Marsé, Juan. *Últimas tardes con Teresa*. Barcelona: col·lecció Debols!llo Contemporánea, Editorial Debols!llo, 2009.

Laforet, Carmen. *Nada*. Madrid: col·lecció Austral Narrativa 572, Editorial Espasa, 2009.

Baroja, Pío. *L'arbre de la ciència*. Madrid: Alianza editorial, 2011.

Cela, Camilo José. *La família de Pasqual Duarte*. Barcelona: col·lecció Austral Narrativa, Editorial Destino.

Vargas Llosa, Mario. *Cartes a un jove novel·lista*. Madrid: col·lecció Hispánica, Editorial Alfaguara, 2011.

Maragall, Joan. *Elogi de la paraula*, 1903.

Català, Víctor. *Drames Rurals*. Barcelona: col·lecció educació 62, Editorial Educaula, 2010.

Benedetti, Mario. *El provenir del meu passat*. Madrid: col·lecció Hispànica, Editorial Alfaguara, 2011.

Bernhard, Thomas. *Trastorn*. Madrid: col·lecció Literaturas, Editorial Alfaguara, 2011.

Martí S., Fortuny J., López. M i Ràfols. J. *Lengua castellana y literatura*. Barcelona: Bitàcola, Editorial Teide, 2009.

Ortiz Gros, J. , Calaf Vich, E, Cornelles Pujol, M, i Tubau Freixa, R. *Llengua Catalana i Literatura*. Barcelona: Editorial Vicens Vives, 2011.

Institut d'Estudis Catalans. *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, Edicions 3 i 4, Edicions 62, Editorial Moll, Publicacions de l'abadia de Montserrat, 1995.

Diccionari VOX il·lustrat Llatí-Català Català-Llatí. Barcelona: Editorial Larousse, S.L, 2011.

8. ÍNDEX WEBGRÀFIC

Diccionaris Word Reference. (en línia) < <http://www.wordreference.com/es/> >

Diccionari de la llengua catalana DIEC2. (en línia) < <http://dlc.iec.cat/> >

Real Academia Española. *Diccionario de la Lengua Española.* (en línia) < <http://www.rae.es/rae.html> >

Cercador de proverbis i frases. (en línia) < www.proverbia.net/default.asp/ >

Viquipèdia, l'enciclopèdia lliure. (en línia) Articles: “Joan Maragall”, “Teoria de la paraula viva”, “Novel·la”, “Jacqueline Kelly”, “Suzanne Collins”, “Joan Salvat-Papasseit”, “Juan Marsé”, “Pasqual Maragall”, “Alzheimer”, “Gemma Lienas”, “Daniel Glattauer”, “Ventdelplà”, “Joan Brossa”, “Mario Vargas Llosa”, “Mario Benedetti”, “Cal·ligrama”.

< <http://ca.wikipedia.org/wiki/Portada> >

Ventdelplà – Televisió de Catalunya (en línia)

< <http://www.ventdelpla.cat/pprogrames/ventdelpla/vdpSeccio.jsp> >

El Templo de las Mil Puertas – Revista online de literatura juvenil. (en línia)

< <http://www.eltemplodelasmilpuertas.com/> >

El Mundo. Informació sobre l'Alzheimer (en línia)

< <http://www.elmundo.es/elmundosalud/especiales/2004/04/alzheimer/> >

Articles d'*El Periódico* sobre l'Alzheimer (en línia)

< <http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/societat/home-amb-alzheimer-desaparegut-mentre-buscava-bolets-lestartit-1236401> >

<<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/societat/descoberts-cinc-nous-gens-responsables-lalzheimer-964967>>

<<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/societat/els-cientifics-desxifren-els-enigmes-del-genoma-fosc-941013>>

<<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/societat/cuidar-malalt-dalzheimer-costa-familia-30000-euros-lany-491440>>

<<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/societat/vitamina-dona-esperances-lluita-per-frenar-lalzheimer-473530>>

<<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/lectors/carta-destacada-del-dia-soledat-lalzheimer-com-companya-435817>>

<<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/ciencia-i-tecnologia/trobada-una-proteina-que-pot-servir-per-tallar-lalzheimer-256551>>

<<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/societat/colesterol-alt-causa-deteriorament-mental-previ-lalzheimer-114877>>

<<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/ciencia-i-tecnologia/les-ones-dels-mobils-podrien-frenar-fins-tot-revertir-lalzheimer-255010>>

<<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/societat/cafeina-redueix-les-possibilitats-tenir-alzheimer-39809>>

<<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/societat/retard-diagnostic-demencia-ronda-lany-mig-espanya-233389>>

Articles d'El Mundo sobre l'Alzheimer (en línia)

<<http://www.elmundo.es/elmundo/2011/11/26/castellon/1322311288.html>>

<<http://www.elmundo.es/elmundosalud/2011/10/04/neurociencia/1317727117.html>>

<<http://www.elmundo.es/elmundo/2011/09/21/valencia/1316586488.html>>

<http://www.elmundo.es/elmundo/2011/09/21/andalucia_malaga/131602611.html>

<http://www.elmundo.es/elmundo/2011/09/19/andalucia_malaga/1346610.html>

<<http://www.elmundo.es/elmundo/2011/07/10/paisvasco/1310322549.html>>

Articles d'El País sobre l'Alzheimer (en línia)

<http://www.elpais.com/articulo/andalucia/farmaco/logra/ratas/alzheimer/recobren/memoria/elpepiespand/20111126elpand_9/Tes>

9. ÍNDEX FILMOGRÀFIC

Bosch, Carles. *Bicicleta, cullera, poma*. Espanya (107 minuts), 2010.

Campanella, Juan José. *El hijo de la novia*. Argentina (124 minuts), 2001.

Mercero, Antonio. *¿Y tú quién eres?*. Espanya (90 minuts), 2007.

Polley, Sarah. *Lejos de ella*. Canadà (110 minuts), 2006.

Martínez Torres, Augusto. *Mi padre*. Espanya (98 minuts), 2007.

Marshall, Penny. *Despertares*. Estats Units (121 minuts), 1990.

Cassavetes, Nick. *The notebook*. Estats Units (124 minuts), 2004.

Ustaoglu, Yessim. *La caixa de Pandora*. Turquia (112 minuts), 2008.

Eyre, Richard. *Iris*. Estats Units (90 minuts), 2001.

Jones, Daiv. *Time to say goodbye*. Estats Units (95 minuts), 1986.

ANNEXOS

1. COMENTARI DE TEXT

1.1 ANÀLISI DEL CONTINGUT

1.1.1 Argument

La tercera estrella a la dreta de la lluna narra la història del Lleó, un malalt d'Alzheimer, qui, per coincidències de la vida, coneix, a través del correu electrònic, la Laia, de qui s'enamora perdudament. No obstant, el món del protagonista trontollarà violentament, a mesura que ho farà l'evolució de la malaltia i l'amor prohibit envers la secretària de l'Ajuntament. Una macedònia de sentiments que commocionarà el públic lector i el portarà a devorar cada pàgina compresa en el cel estrellat dels desitjos per complir.

RESUMS DELS CAPÍTOLS

CAPÍTOL 1

ESPAIS: Els espais exteriors queden completament desdibuixats en aquest capítol; únicament apareixen mencionats l'Ajuntament i del poble i la casa d'en Lleó. Com a compensació, és crea un món interior entre els dos protagonistes molt interessant en el qual comencen a aflorar certs temes i sentiments que tindran gran repercussió al llarg de la novel·la.

TEMPS: La novel·la situa l'escenari narratiu en el present, donant origen a la trama el 2 de gener. A partir d'aquí, la marca temporal és evident en tots els correus que els personatges s'envien. En total, transcorren 3 dies des del inici del capítol fins al seu final.

PERSONATGES: De moment, únicament apareixen en acció dos personatges: en Lleó i la Laia.

NARRADOR: Intern protagonista (en primera persona del singular).

RESUM: El capítol narra les primeres mostres de contacte entre en Lleó i la Laia, els dos protagonistes de la novel·la. Després d'una tempestuosa nit de cap d'any, la casa de Lleó queda greument afectada. Aleshores, el protagonista decideix enviar un correu electrònic a l'Ajuntament, explicant-los la seva situació i demanant que vinguin a arreglar els desperfectes ocasionats. Laia, secretària de l'alcalde, respon al missatge informant-lo que fins el dia 7 no vindrà ningú, cosa

que enfada a l'afectat. A partir d'aquí, comença una irònica i electritzant conversa entre els dos que acaba amb unes paraules molt dures per part d'ella que deixen sense paraules al seu contrincant verbal. Finalment, Lleó reconeix que té un problema: fa uns dies li diagnosticaren símptomes inicials de la malaltia d'Alzheimer.

ALTRES: Cal mencionar la presència d'un subtema molt tractat en els últims temps: el mal funcionament dels Ajuntaments. També, crida l'atenció l'aparició de diverses dites populars, tals com: "una imatge val més que mil paraules". Això, permet a l'escriptor acostar-se més als lectors i crear un clima de distensió dintre de la cruesa del tema que es tractarà.

CAPÍTOL 2

ESPAIS: El món interior creat entre Lleó i Laia continua sent el principal espai a destacar. Tot i això, a la cloenda del capítol, apareix un nou escenari literari: l'ambulatori.

TEMPS: Entre el capítol anterior i aquest, transcorre un dia. *Viatges* comença el 6 de gener i finalitza les seves històries un mes més tard: el 10 de febrer. Mentrestant, les marques temporals dictades pels correus electrònic continuen sent el tret més característic.

PERSONATGES: Altre cop, els únics personatges que apareixen en aquest capítol són Lleó i Laia.

NARRADOR: Intern protagonista (en primera persona del singular).

RESUM: El capítol aixeca el teló amb les reflexions d'una Laia que s'avergonyeix del seu comportament. Això, ens permet veure per primera vegada els veritables sentiments de la protagonista i una personalitat que, fins aleshores, havia restat oculta. Lleó tarda un mes a contestar els seus correus, però té una bona raó: no recordava la contrasenya per entrar al seu correu electrònic. A partir d'aquí, els dos personatges s'intercanvien un seguit de correus basats en l'atraient joc de les preguntes i respostes. A continuació, Laia li proposa un experiment: tractar obertament el tema de la malaltia. Lleó respon amb evasives, motiu pel qual la protagonista femenina s'enfada i li recrimina la seva covardia. Finalment, ell accepta la proposta i respon a les primeres preguntes plantejades per Laia. Al

llegir el discurs de Lleó, ella queda impactada i realitza una valoració personal, sobreentenen certes coses. Això, enfureix al protagonista, qui mostra el seu caràcter i deixa les coses clares a Laia. Finalment, al firmar un tractat de pau molt dubtós, Lleó confessa trobar-se a l'ambulatori, on té una cita amb el seu metge per començar el tractament contra l'Alzheimer. Laia es mostra completament desconcertada i exigeix saber més coses, però ja és massa tard; Lleó apaga el mòbil i entra a la consulta.

ALTRES: Cal mencionar la presència d'un nou subtema: la por de les persones a l'hora de tractar malalties alienes. També, crida l'atenció una petita introducció a temes literaris; en aquest cas, la *Teoria de la paraula viva* de Joan Maragall. D'això, se'n diu meta literatura.

CAPÍTOL 3

ESP AIS: Una vegada més, Internet es situa com l'espai més característic del capítol. Tot i això, la consulta d'en Jaume, el marit de Laia, cobra cada vegada més importància i/o protagonisme.

TEMPS: Entre el capítol anterior i aquest transcorren 6 dies. *Nuus* arrenca un frenètic 19 de febrer i culmina el 25 del mateix mes. Destacar, novament, la presència del temps que transcorre entre correu i correu en tots ells.

PERSONATGES: Lleó i Laia conformen el tàndem essencial d'aquest capítol, deixant, en certa manera, a Jaume en un segon pla.

NARRADOR: Intern protagonista (en primera persona del singular).

RESUM: El capítol s'inicia una setmana després de la visita de Lleó al metge. Al veure que el protagonista no li envia cap correu, Laia decideix prendre la iniciativa. Desgraciadament, la resposta no és la que ella esperava. Lleó ha descobert que Jaume, el seu doctor, és, alhora, el marit de la seva amiga cibernètica. Això, crea un greu conflicte entre els dos, atès que Lleó es veu en inferioritat de condicions. Per saldar l'assumpte, Laia es presenta formalment, explicant-li més coses d'ella. A continuació, reprenen les seves investigacions sobre l'Alzheimer, tractant informació bàsica sobre la mateixa, els possibles símptomes, els diagnòstics a realitzar per detectar-la, entre d'altres. Aprofitant l'ocasió, Lleó informa a Laia de la seva pròxima visita al metge, explicant-li, dies

més tard, tot el que ocorregué. Finalment, *Nuus* s'acomiada amb una frase molt pujada de to per part de Laia que deixa sense paraules al protagonista: *vols sexe, guapo???*

ALTRES: Aquest cop, el subtema presentat és la gelosia inevitable que experimentem a l'hora de compartir el que estimem. D'altra banda, és important fer al·lusió a l'immensa font d'informació sobre l'Alzheimer que aporta aquest capítol, obrint una nova trama documental molt interessant.

CAPÍTOL 4

ESPAIS: El capítol es desenvolupa íntegrament en l'espai cibernètic, obviant el món real en el qual viuen el Lleó i la Laia.

TEMPS: La història continua just allà on acabà el capítol anterior, el 25 de febrer. Així doncs, la quarta entrega de *La tercera estrella a la dreta de la lluna* arrenca aquest dia i arriba a la seva fi l'11 de març.

PERSONATGES: Tal i com és habitual, els personatges principals són el Lleó i la Laia. A més, es nombra a l'Ona, filla de la secretària, i al Jaume, el seu marit. Finalment, als últims correus del capítol, s'adjunta textualment un article de Lena, companya d'en Lleó.

NARRADOR: Intern protagonista (en primera persona del singular).

RESUM: El capítol comença aclarint qui envia el correu obscè: l'Ona, amb la intenció de gastar una broma. Això, provoca una nova baralla entre els protagonistes, qui s'entesten a tenir la raó. Finalment, arriben a un acord de pau i decideixen canviar de tema, proposant un mètode interactiu que permeti conèixer a en Lleó millor la Laia. Per començar, tracten el tema de la personalitat de la protagonista, qui es defineix com una persona tradicional, alegre i mística. La conversació avança harmònicament, fins que la secretària aporta un escrit inquietant, a la vegada que revelador: Lena, amiga i companya d'en Lleó, sembla conèixer massa bé certs aspectes de la vida de la protagonista que, fins ara, s'havia preocupat en mantenir ocults.

ALTRES: Per primer cop, el Lleó i la Laia toquen el subtema popular del masclisme, molt present en la nostra societat. A més, cal destacar la introducció d'un nou personatge, la Lena, i la presentació del que seria un article d'opinió.

Finalment, remarcar la proposició del catàleg de temàtiques que tenen com a objectiu entendre millor la vida de la Laia.

CAPÍTOL 5

ESPAIS: Com sempre, l'escenari més característic és Internet, comptant amb l'excepció d'Alemanya com a *flashback* i com a destí d'en Lleó i la Lena pel seu viatge. També, es menciona l'arribada dels mateixos a Espanya anys enrere, intentant fugir del seu passat.

TEMPS: Igual que ocorregué amb el seu predecessor, aquest capítol s'inicia en el mateix punt que la història acabà: l'11 de març. Com a informació addicional, sabem que en aquesta entrega transcorren tres dies, finalitzant el 14 del mateix mes. Darrerament, és important remarcar la intrusió d'un *flashback* d'en Lleó que ens situa a la seva infantesa, en una època poc definida numèricament parlant.

PERSONATGES: En Lleó i la Laia, novament, són els qui porten el pes principal de la trama narrativa, però, aquest cop, reapareixen les figures del Jaume i la Lena i coneixem dos nous personatges: la Ginebra i el Fred, un matrimoni que patí en les pròpies carns el maltractament de gènere (per part d'ell, en aquest cas).

NARRADOR: Intern protagonista (en primera persona del singular).

RESUM: El capítol comença amb un intens *flashback* d'en Lleó, on ens conta la seva infància, en la qual es troben la Ginebra (el seu primer amor) i el Fred (marit que aconsegueix robar el cor a la Ginebra). Aquest, ens permet contextualitzar la relació que mantenen el protagonista i la Lena, la qual és completament incompresa per la Laia, qui és incapaç de deixar de banda els seus sentiments i ho paga amb el psicòleg. Després d'una esperada reconciliació, la Laia aporta noves informacions sobre l'Alzheimer, però en Lleó es nega a llegir-les i queden aparcades a un racó. A continuació, el protagonista realitza una sèrie de preguntes sobre el món laboral de la Laia i, alhora, descobrim, també, alguns detalls del passat de la secretària. Finalment, el Lleó anuncia que farà un viatge amb la Lena a Alemanya imminentment, notícia que es rebuda amb molta fredor per part de la Laia.

ALTRES: En aquest cas, el subtema del capítol es la violència de gènere i infantil. També, és digne de mencionar el *flashback* del Lleó com un nou element literari a

utilitzar, a l'hora de crear una història.

CAPÍTOL 6

ESPAIS: L'escenari metafísic més característic és l'entorn virtual – canal de la novel·la –, on els dos protagonistes comenten el viatge d'en Lleó i la Lena a Alemanya.

TEMPS: La sisena entrega de *La tercera estrella a la dreta de la lluna* s'inicia l'endemà de les dures paraules de la Laia dirigides a en Lleó, el 15 de març, i finalitza el 7 d'abril, amb el tràgic anunci d'en Lleó – la Lena ha marxat de casa –.

PERSONATGES: Els dos personatges principals – el Lleó i la Laia – marquen la intensitat de la trama narrativa, tractant temes de gran intimitat, com per exemple l'estranya relació que mantenen el protagonista i la seva companya, la Lena.

NARRADOR: Intern protagonista (en primera persona del singular).

RESUM: El capítol comença amb els remordiments de la Laia en referència a l'actuació seca que va tenir amb el Lleó, el dia anterior. Tot i això, el protagonista no li contesta – ja es troba de viatge –, deixant com a substitut seu un fred avís electrònic, el qual informa que tots els correus que siguin enviats en aquesta direcció no seran rebuts. Durant l'absència del protagonista, la Laia es mostra nostàlgica i perduda, reclamant el seu retorn com més aviat millor. Setmanes més tard, Lleó torna d'Alemanya i reprèn les conversacions pendents, responent a totes les preguntes que la secretària li formula. Entre els temes que tracten, es troben la de comunicació entre el Lleó i la Lena, l'evolució de la malaltia, etc. És important mencionar l'aparició de les primeres mostres d'atracció – sobretot, intel·lectuals i emocionals – entre els dos protagonistes, augmentant la implicació sentimental de les conversacions. Uns quants dies més tard, ja més serens, en Lleó introdueix la següent temàtica del particular joc començat uns capítols enrere: la societat. No obstant, l'home planteja un original test, a partir del qual extreu algunes conclusions sobre la personalitat de la seva amiga cibernètica. En les darreries del passatge, veient que en Lleó no li envia cap correu des de fa bastants dies, la Laia es mostra insistent, fins que el primer li confessa que està consternat, perquè la Lena ha marxat de casa.

ALTRES: Els subtemes d'aquest capítol són l'enyorança, la tristesa, l'abandó i la

influència de l'opinió pública sobre les persones (aquest últim, el més important).

CAPÍTOL 7

ESPAIS: Obviant l'Internet com a escenari essencial del fragment, es mencionen l'*Activa*, una cafeteria, i el restaurant *Mar i Cel*, els quals es troben situats a la localitat costera de Blanes de Mar.

TEMPS: El capítol s'inicia el 12 d'abril i finalitza el 15 de maig (en total, transcorre un mes i tres dies). Ara bé, també és cert que es realitzen intents de *flashback* per part de la Lena (*Recordes aquelles tardes gastades a L'Activa.../Aleshores, on queda el record de ma mare?*) que no s'arriben a completar emocionalment.

PERSONATGES: Aquesta vegada, l'acció literària gira al voltant d'en Lleó i la Lena, qui, fins ara, s'havia presentat com un personatge misteriós i desdibuixat. A partir d'aquest punt, coneixerem molts més detalls sobre la seva personalitat, sentiments i vivències que ajudaran a matisar alguns instants de la novel·la que havien quedat confosos o en l'aire. També, es mencionen la Laia – objecte de diverses conversacions en aquest passatge – i el Jaume com a futurs convidats en el sopar que la Lena obliga el Lleó a organitzar.

NARRADOR: Intern protagonista (en primera persona del singular).

RESUM: El capítol comença amb múltiples discussions entre el Lleó i la Lena, els quals, des que van diagnosticar la malaltia d'Alzheimer al protagonista, són incapaços de complementar-se i entendre's. La relació sembla estancada en una espiral de problemes i retrets, fins que decideixen veure's per arreglar les seves diferències (i, en el cas del Lleó, intentar que la seva companya torni a casa). No obstant, l'endemà ella es reafirma en la negació a la proposta del psicòleg i li pregunta si està enamorat d'algú, perquè ho va veure en els seus ulls anit. Ell, tot i, en un principi, mostrar-se evasiu, acaba confessant. Aleshores, la Lena, utilitzant els seus trucs particulars, aconsegueix extreure bastant informació sobre el tema. Tot sembla transcórrer amb relativa placidesa, quan la dona trenca la monotonia, vociferant que ha estat llegint el correu privat del protagonista i ha descobert que la dona de qui està enamorat és la Laia, la dona del seu metge: el Jaume. De res serveixen els arguments d'en Lleó, ja que la redactora de la revista del poble es mostra ferma en la decisió de desemmascarar-lo i l'obliga a organitzar un sopar

entre ells dos i el matrimoni, on tot s'aclarirà d'una vegada per totes, segons ella.

ALTRES: Els subtemes d'aquest capítol són la gelosia, la desconfiança, la traïció, la crueltat i la justícia, però el més important de tots és el desamor.

CAPÍTOL 8

ESPAIS: Els escenaris predominants en aquesta novena entrega són el món virtual i, representant en forma de constants referències al famós sopar del dia anterior, el restaurant *Mar i Cel*. Per últim, el Lleó convida la Laia a casa seva, donant-li la direcció exacte: C/ Anselm Clavé, 12 1r 8a (Blanes).

TEMPS: El passatge s'inicia el 16 d'abril i finalitza el 26 de maig (en total, transcorre un mes i deu dies). A més, es menciona constantment, tot i que no arriba a produir-se un *flashback* directe, la nit anterior, on es van desencadenar tantes emocions i problemes pels dos protagonistes.

PERSONATGES: Seguint la línia argumental habitual, el Lleó i la Laia porten el pes de la trama, recolzant-se en les figures desdibuixades del Jaume, L'Ona i la Lena per explicar els seus propis sentiments i emocions.

NARRADOR: Intern protagonista (en primera persona del singular).

RESUM: El capítol comença amb les primeres impressions del sopar d'anit: Lleó odia compulsivament la Lena i no es parlen; el Jaume és incapaç de mirar la Laia als ulls sense trencar-se-li el cor i l'Ona pensa que la seva mare és una desvergonyida. Tants problemes arreplegats, porten als protagonistes a mostrar-se molt més romàntics i barrocs del que ens tenen acostumats, enviant-se diversos fragments de poesies. Dies més tard, el Lleó formula a la seva amiga especial una sèrie de preguntes sobre la seva família (següent tema del joc iniciat fa un temps) i arranca una lleugera confessió d'amor per part de la Laia. En la cloenda, la secretària es mostra cansada per tant sofriment i explica al protagonista que el seu matrimoni es troba en tràmits de separació. Com a resposta per aquesta contundent declaració, el Lleó li proposa veure's a casa seva, origen de la seva amistat-relació, i parlar sobre tot plegat. Tot i que en un principi es mostra reticent a anar-hi, finalment, la Laia accepta anar-hi.

ALTRES: Els subtemes d'aquest capítol són la llibertat, el determinisme, els prejudicis, el dolor i l'amor. Per últim, és important destacar les influències

literàries de Josep M. de Segarra i Joan Brossa amb els seus respectius poemes *Aigua Marina* i *Eco* i les intercalacions de fragments narratius de les obres *Últimas tardes con Teresa*, *Sinsajo* i *Drames rurals*.

CAPÍTOL 9

ESPAIS: Altre cop, l'escenari principal és l'Internet, afegint, com a novetat, la casa del protagonista, on esdevenen les escenes més romàntiques i sinceres de la parella recent formada.

TEMPS: El passatge s'inicia el 27 de maig i finalitza 13 de juny (en total, transcorren 17 dies). També, cal fer referència a les contínues mencions de la tarda anterior, on el Lleó i la Laia es van veure les cares a soles per primera vegada.

PERSONATGES: Tant sols, aquest cop, participen en l'acció argumental el Lleó i la Laia, sense fer al·lusions externes envers altres personatges.

NARRADOR: Intern protagonista (en primera persona del singular).

RESUM: El capítol es contagia, en el seu conjunt, d'una aura d'amor idealista que tenyeix les confessions dels dos protagonistes. Aquests, es mostren més segurs del seu amor i propicien més encontres, on es dediquen, sobretot, a admirar les estrelles, afició compartida, i a consolidar la seva relació. A continuació, la Laia respon algunes preguntes sobre el seu estimat, com a part del conegut joc que tantes repercussions ha tingut en les seves vides. A més, la Laia practica una activitat memorística per combatre l'Alzheimer que el Lleó resol amb bastant eficàcia. Per últim, el protagonista proposa passar una nova nit junts i la Laia emprèn el camí cap a la famosa casa costera. No obstant, aquesta felicitat idíl·lica es veu trencada en mil trossos, quan arrenca una forta tempesta i el Lleó no respon als missatges de la seva estimada, seriosament preocupada.

ALTRES: Els subtemes d'aquest capítol són la sinceritat, la preocupació i l'amor. A més, cal destacar la introspecció psicològica que la Laia realitza en el Lleó i la utilització dels fenòmens meteorològics (una tempesta, com al principi de la novel·la) com a nexa directe amb l'evolució de la malaltia.

CAPÍTOL 10

ESPAIS: Contra la pèrdua exponencial d'hegemonia del correu electrònic com a escenari principal, l'habitatge d'en Lleó es presenta com el nou nucli ambiental de la novel·la (ja en la seva cloenda).

TEMPS: El passatge s'inicia el 20 de juny, amb les preguntes de la Laia sobre la salut del seu amor i finalitza cinc dies després, el 25 de juny, amb els últims preparatius per a la instal·lació de la secretària en l'habitatge del protagonista.

PERSONATGES: Com ha estat habitual al llarg de l'obra, el Lleó i la Laia esdevenen les figures essencials de la desena entrega.

NARRADOR: Intern protagonista (en primera persona del singular).

RESUM: El capítol comença una setmana després de la forta tempesta . Gràcies a les preguntes de la Laia, descobrim que el Lleó es va perdre de camí a casa i aquesta va sortir al seu encontre, ajudant-lo a tornar. Ell, es mostra molt pessimista per l'evident empitjorament de la malaltia, però la Laia intenta, en tot moment, animar-lo i remarcar, un cop més, les ganes d'ajudar-lo en aquests difícils moments. Però el que el protagonista no es podria imaginar és que la seva parella li proposa convertir-se en la seva cuidadora i traslladar-se a la casa vora el mar. En llegir-ho, el Lleó accepta, desbordant de felicitat. *La tercera estrella a la dreta de la lluna* baixa el teló amb els temors de la parella protagonista pel futur de la seva relació i les ganes de convertir, d'una vegada per totes, la seva història d'amor en una realitat.

ALTRES: Els subtemes d'aquest capítol són el suport emocional, l'amor, les relacions sentimentals i, el més important, el futur (en aquest cas, del Lleó i la Laia).

1.1.2 Temes i subtemes

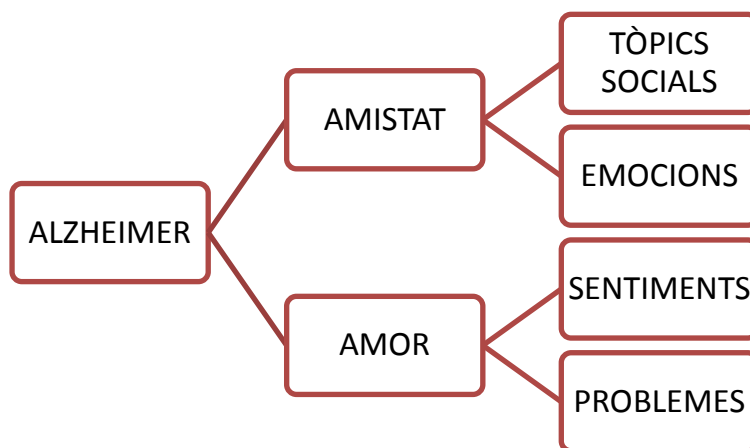
La tercera estrella a la dreta de la lluna conforma un entramat narratiu que, poc a poc, empresona els personatges en els seus sentiments, humanitzant-los i fent-los crear vida pròpia. Ara bé, els temes i subtemes en què s'estructura la novel·la són molts, de manera que l'objectiu d'aquest article és anar-los descrivint l'un rere l'altre fins arribar a entendre la jerarquia sentimental que els relaciona.

El tema principal de l'obra és l'evolució que sofreix el protagonista de l'obra, el Lleó, amb la malaltia d'**Alzheimer**. Així doncs, les diferents etapes per les quals passa i els diferents símptomes que experimenta condicionen la seva personalitat i la relació amb la Laia. A més, al llarg del llibre, podem trobar notables informacions sobre la demència que ajuden al públic lector a familiaritzar-se amb ella i prendre'n consciència. Per últim, doncs, és essencial destacar el poder destructor (irromp abruptament en el matrimoni de la secretària i el metge i distància el Lleó i la Lena) i unificador (crea una nova parella sentimental protagonista) que exerceix sobre l'acció literària.

Tot i això, cal destacar que la malaltia divideix les seqüències novel·lístiques en dos camins ben diferenciats (l'**amistat** i l'**amor**) que, progressivament, es sistematitzen en un de sol: la relació entre el Lleó i la Laia.

Per conseqüent, és evident, doncs, afirmar l'existència d'una gran diversificació de subtemes, els quals, com tot, es poden classificar en diferents grups:

D'una banda, en referència a l'amistat existent entre el psicòleg i l'administrativa, la podem dividir en dos grans grups temàtics: els **tòpics socials** (el *mal funcionament dels ajuntaments*, el *masclisme*, la *violència de gènere i infantil*, etc) i les **emocions** (la *confiança*, la *privacitat*, l'*optimisme*, la *tristesa*, la *llibertat*, etc). De l'altra, incidint en l'amor, també podem aplicar una divisió argumental: els **problemes** (la *gelosia*, la *traïció*, l'*adulteri*, el *divorci*, etc) i els **sentiments** (la *tendresa*, l'*enyorança*, l'*afectuositat*, el *desig*, etc).

Per últim, podem establir una jerarquitització de temes i subtemes, tot barrejant-ho per capítols, com si es tractés d'una macedònia d'idees. El resultat és el següent:

CAPÍTOL	TEMES I SUBTEMES
1	Els fenòmens meteorològics, el mal funcionament dels ajuntaments, la ironia, els somnis, la metafísica, l'enuig i la realitat.
2	La literatura, l'amistat, la penitència i la investigació científica.
3	La privacitat, la confiança i l'optimisme.
4	La intimitat, el recel, la desconfiança i la introspecció emocional.
5	La violència de gènere i infantil, el passat i la commoció.
6	L'enyorança, la tristesa, l'abandó i la societat.
7	La gelosia, la desconfiança, la traïció, el desamor, la crueltat i la justícia.
8	La llibertat, l'amor, el determinisme, els prejudicis, el dolor i la literatura.

9	La sinceritat, l'amor i la preocupació.
10	El suport emocional, l'amor, les relacions sentimentals i el futur.

EL JOC DEL LLEÓ I LA LAIA

Al llarg de la novel·la, la parella protagonista planteja una activitat dinàmica que permeti a l'alemany conèixer la seva amiga cibernètica. Així doncs, per mitjà d'un catàleg de temàtiques, el Lleó formula diverses preguntes que ens permeten aprofundir en el caràcter, sobretot, psicològic de la Laia, donant l'obra d'una forta sensació de realisme. En un principi, estableixen que el joc hauria de durar una setmana, tractant un assumpte cada dia, però les interrupcions narratives que esdevenen allarguen la proposta, de manera que abasta set capítols del llibre. El catàleg de temàtiques que el protagonista envia a la Laia és el següent:

DIA	TEMA
Primer	La Laia, la secretària de l'alcalde.
Segon	L'Ajuntament, el paleta contra els finestrals.
Tercer	La societat, l'assassina de la felicitat.
Quart	L'Ona, l'hormona sexual errant.
Cinquè	El Jaume, el doctor amor.
Sisè	El Lleó, el malalt d'Alzheimer.
Setè	Nosaltres, dos amics sense rumb fix.

1.1.3 Espais i temps

ESPAIS

Els escenaris principals de *La tercera estrella a la dreta de la lluna* es divideixen en dos grans móns, completament diferents entre ells: el **món cibernètic** (on esdevenen les accions narratives més importants de la novel·la, especialment entre el Lleó i la Laia, els quals comencen la seva amistat-relació partint d'aquest punt) i el **món real**, on res és tant fàcil com el seu predecessor, causant greus problemes en les vides dels protagonistes, sobretot en la de la Laia, qui firma els papers del divorci amb el seu marit, el Jaume, i es veu obligada a començar de nou al costat del psicòleg alemany, tot i que, en l'epíleg, acaba confessant que el canvi la va omplir en tots els sentits i li va permetre descobrir el veritable amor de la seva vida. Ara bé, aquests dos móns generalitzats també es poden subdividir en diversos ambients geogràfics concrets.

D'una banda, el món cibernètic es classifica en els **correus enviats entre el Lleó i la Laia**, la parella protagonista, els quals esdevenen l'origen de totes les accions literàries posteriors, i la **correspondència mantinguda**, en un període de temps força curt, tot cal dir-ho, **entre el Lleó**, altre cop, i **la Lena**, on, d'una vegada per totes, trenquen la seva relació i emprenen camins per separat.

De l'altra, el món real es classifica es distribueix en dos països: **Espanya**, on el nucli urbà principal és la vila costera de **Blanes**, comptant amb escenaris narratius, com per exemple la casa del Lleó, la de la Laia, l'Ajuntament, l'ambulatori, la cafeteria *l'Activa* i el restaurant *Mar i Cel*, i **Alemanya**, on se'ns conta el flashback del passat del protagonista i es desenvolupa el viatge desesperat entre el Lleó i la Lena.

TEMPS

En aquest paràmetre, és important tenir en compte diversos factors per entendre, en la seva totalitat, l'ordre cronològic de l'obra.

Primer de tot, en referència al pròleg, trobem un correu enviat pel Lleó pocs dies abans de la seva mort. Així doncs, concloem que l'acció es contextualitza **vint anys després de la fi dels fets ocorreguts en la novel·la**.

A continuació, immersos completament en la història contada en el llibre, coneixem que els esdeveniments troben el seu origen el **2 de gener del 2011**, quan el Lleó envia un correu electrònic a l'Ajuntament perquè vinguin a arreglar-li els desperfectes que la tempesta de la nit anterior ocasionà en l'estructura del seu habitatge, i finalitzen el **25 de juny del 2011**, quan la Laia acaba el trasllat dels seus objectes personals a la llar del protagonista. Per tant, en total, transcorren **sis mesos**, des que la parella protagonista es coneix fins que marxen a viure junts.

Seguint amb el fil narratiu, ens trobem amb el *flashback* (capítol 5) que el lleó explica a la Laia per defensar-se d'unes acusacions formulades per l'administrativa. Aquest, es situa **vint-i-tres anys enrere**, aproximadament, quan el Lleó era un adolescent, vivint una situació tràgica inapropiada per la seva edat. A més, som presents a la presentació d'un altre *flashback* (capítol 7), quan la Lena intenta fer recordar al Lleó els moments feliços viscuts plegats, tot i que no especifica unes dates determinades.

Per últim, analitzem l'epíleg i identifiquem el correu de la Laia com un esdeveniment pertanyent **vint anys després del final** de *La tercera estrella a la dreta de la lluna*, quan el la vida del Lleó s'apaga definitivament.

1.1.4 Personatges

PERSONATGES PRINCIPALS

NOM: Lleó	
COGNOMS: Himmel	
EDAT: 55 anys (llibre) – 75 anys (mort, en el pròleg)	
DATA NAIXEMENT: 21 de gener de 1956	
DATA DEFUNCIÓ (Si és mort/a): 9 de desembre de 2031	
NACIONALITAT: Alemanya i Espanyola	
<p>DESCRIPCIÓ FÍSICA: Segons la Laia: <i>un home tranquil, serè i clos, sobretot això. La seva mirada era freda i despullada de sentiments, i els seus llavis restaven segellats a les paraules. Era un home de mitjana edat, rondant els cinquanta anys, de complexitat forta i robusta, compensant una alçada considerable. Gaudia d'uns trets generals poc comuns que feien pensar en una possible procedència estrangera, potser nòrdica o germànica. Els seus cabells eren abundants, però curts, llisos i d'un color semblant al daurat metàl·lic. Aquests, revestien un rostre de pell pàl·lida i fina que donava pas a uns ulls grans aiguamarina. Posseïa un nas petit i punxegut, i uns llavis rosats i carnosos.</i></p>	
<p>DESCRIPCIÓ PSICOLÒGICA: Satíric, però sensible, el Lleó és un home altament inestable que s'amaga rere una màscara de fortalesa i fredor. Tot i això, en el transcurs de l'obra, al igual que la Laia, evoluciona psicològicament cap a caires més realistes que el porten a evidenciar una por i incertesa fins aleshores ocultes. En resum, és una persona dèbil, però resolta i capaç de cobrir aquests buits emocionals amb virtuts alienes.</p>	
<p>TRAMES EN LA NOVEL·LA: És el protagonista per excel·lència de la novel·la. Les seves bases principals són la malaltia d'Alzheimer i la relació que manté amb la Laia. A més, ens explica el seu passat de la mà d'un flashback dramàtic, patim amb ell en el seu</p>	

present i plorem per la seva mort en l'epíleg de temàtica futurista.

NOM: Laia	
COGNOMS: Claret i Palaus	
EDAT: 41 anys	
DATA NAIXEMENT: 2 de maig de 1970	
DATA DEFUNCIÓ (Si és mort/a): -	
NACIONALITAT: Espanyola	
DESCRIPCIÓ FÍSICA: Al·ludint a la pròpia presentació del personatge en l'obra: <i>Faig, aproximadament, 1'70 metres i no porto al dia el meu pes, perquè és un tema que m'obsessiona i intento evitar. La meva cabellera és la més normal del món: no gaire llarga – descansant sobre el meu coll –, llisa i castanya. Els meus ulls són, també, castanys clars i no m'agrada el meu nas: és massa petit i, a trets generals, no és destacable. M'encanten els meus llavis, pel seu aspecte: ni massa gruixuts, ni massa prims.</i>	
DESCRIPCIÓ PSICOLÒGICA: En paraules de la pròpia protagonista: <i>Pel que fa a la meua personalitat, no sabria descriure-la. Ja ho has vist, sóc una persona força influenciable i tradicional que es deixa guiar per les opinions dels demés. Tot i això, tinc un caràcter força fort que exterioritzo en moments puntuals i reconec que les meves actituds, de vegades, freguen el límit de la paranoia i l'escàndol.</i>	
TRAMES EN LA NOVEL·LA: En un principi, és la dona del Jaume i la mare de l'Ona. Ara bé, en el transcurs de la novel·la, s'enamora perdudament del Lleó i deixa el seu marit pel segon. Per tant, conjuntament amb el malalt d'Alzheimer, conformen el tàndem protagonista de l'obra en tots els àmbits. Per últim, és interessant analitzar l'evolució exponencial pel que fa a la seva personalitat que porta a terme al llarg de la novel·la, esdevenint una dona completament renovada i sense prejudicis. Tot això, ho	

aconsegueix gràcies a l'ajuda del Lleó, convertint aquest tema en una altre trama de referència.

PERSONATGES SECUNDARIS

NOM: Lena	
COGNOMS: Land	
EDAT: 30 anys	
DATA NAIXEMENT: 4 d'agost de 1981	
DATA DEFUNCIÓ (Si és mort/a): -	
NACIONALITAT: Alemanya i Espanyola	
<p>DESCRIPCIÓ FÍSICA: Prenent bastants característiques del seu pare, la Lena potencia la seva tosca bellesa amb uns cabells i uns ulls negres com la nit, un nas punxegut i afilat i uns llavis intensament escarlates, propensos a tonalitats sanguínies. Tot això, juntament amb una pell blanca com la neu de gener, conforma una fisonomia salvatge i perillosa que atrau l'atenció del públic lector.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ PSICOLÒGICA: La Lena és una dona d'emocions radicals que es podrien arribar a comparar amb l'esperit romàntic del S.XIX. Això la portarà a ficar-se en molts embolics. D'una banda, és molt passional i entregada, però, de l'altra, actua amb fredor i determinisme quan les situacions li són adverses. En la novel·la, se'ns mostra una Lena cruel, envejosa i violenta, sentiments causats per la gelosia que sent envers la Laia per haver aconseguir l'amor del Lleó.</p>	
<p>TRAMES EN LA NOVEL·LA: En <i>La tercera estrella a la dreta de la lluna</i>, actua com la filla del Fred i la Ginebra i la tercera persona en discòrdia en el triangle amorós Lena-Lleó-Laia. Per tant, podem concloure que és un personatge principal.</p>	

NOM: Jaume	
COGNOMS: Blanch i Fors	
EDAT: 45 anys	
DATA NAIXEMENT: 6 de març de 1966	
DATA DEFUNCIÓ (Si és mort/a): -	
NACIONALITAT: Espanyola	
<p>DESCRIPCIÓ FÍSICA: Es caracteritza per tenir una fisonomia comuna i neutral: cabells i ulls castanys, nas arrodonit, llavis de gruix estàndard, pell morena i altura poc destacable.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ PSICOLÒGICA: Home de creences tradicionalistes, porta per bandera la tenacitat i el treball com a mètodes o camins per assolir tots els objectius que es proposi en la vida. També, aprecia la sinceritat, l'honestedat, l'educació i la fermesa en les persones, tal i com s'esforça per ser ell. En resum, és un home senzill i conformista que viu feliç amb el que té sense entrar en masses disputes internes i externes que puguin enderrocar el seu estil de vida.</p>	
<p>TRAMES EN LA NOVEL·LA: El Jaume beu de la història com a marit de la Laia i pare de l'Ona, però també és el metge personal del Lleó i objecte de les crítiques de la Lena. Així doncs, és un dels personatges principals de <i>La tercera estrella a la dreta de la lluna</i>.</p>	

PERSONATGES ANECDÒTICS

NOM: Ona	
COGNOMS: Blanch i Claret	
EDAT: 17 anys.	
DATA NAIXEMENT: 24 de febrer de 1995	
DATA DEFUNCIÓ (Si és mort/a): -	
NACIONALITAT: Espanyola	
<p>DESCRIPCIÓ FÍSICA: Alta i prima, l'Ona és una adolescent de faccions dolces, qui destaca per posseir una fina cabellera castanya que abraça una pell pàl·lida heretada de sa mare. El tret més característic són els ulls, verds, refulgents com maragdes, els quals contrasten amb un nas poc perfilat i uns llavis amb protagonisme secundari.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ PSICOLÒGICA: Com la majoria de noies de la seva edat, l'Ona és superficial i materialista, oblidant, sovint, les coses verdaderament importants. En la novel·la, podem observar la seva preocupació constant envers l'opinió de la gent, derivant en falsos prejudicis (exemple: quan s'enfada amb la seva mare per enamorar-se d'en Lleó, en comptes d'intentar comprendre-la). També, és destacable una marcada impulsivitat i l'absència de maduresa. Per acabar, atès que no se'ns diu gaire cosa d'ella, és important mencionar les similituds psicològiques amb la seva mare, la Laia: submissió, influències tradicionalistes, dolçor, gran imaginació, esperit de lluita, intel·ligència, inseguretat, valentia, entre d'altres.</p>	
<p>TRAMES EN LA NOVEL·LA: L'Ona exerceix el paper de filla de la Laia i el Jaume, una de les parelles protagonistes i més actives en l'acció narrativa. Tot i això, l'adolescent és un personatge secundari, de manera que no apareix en gaires passatges de l'obra. La seva funció principal és representar l'esperit superficial, subjectiu i injust que desenvolupa la societat contra determinades persones (en aquest cas, la Laia). També, en els capítols 3 i 4, la seva actitud, obre esquerdes en la relació entre el Lleó i la Laia. Per últim, estableix</p>	

el nexa emocional essencial en el matrimoni Blanch-Claret.

NOM: Fred	
COGNOMS: Höle	
EDAT: 42 anys	
DATA NAIXEMENT: 8 d'octubre de 1946	
DATA DEFUNCIÓ (Si és mort/a): 17 de juny de 1988	
NACIONALITAT: Alemanya	
<p>DESCRIPCIÓ FÍSICA: Home de contrastos, harmonitza una pell exageradament pàl·lida amb cabells atzabeja que res tenen que envejar a uns ulls negres profunds i freds. També, destaca per unes faccions dures que es complementen amb una altura considerable i certa complexitat robusta. En general, es caracteritza per posseir unes faccions força nòrdiques.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ PSICOLÒGICA: Encaixa a la perfecció en la figura del maltractador. En paraules del propi Lleó, és un home violent, inestable i molt gelós, exercint una enorme influència sobre la Ginebra. Tot i això, és incapaç de controlar les emocions i acceptar les conseqüències dels seus actes, arribant a suïcidar-se per remordiments.</p>	
<p>TRAMES EN LA NOVEL·LA: Tant sols, participa en el <i>flashback</i> que conta el Lleó a la Laia, de manera que és un personatge secundari. Ara bé, adquireix força importància pel que fa a les conseqüències que l'assassinat que va cometre va desencadenar (el Lleó i la Lena marxen a Espanya). Per acabar, cal remarcar el paper de maltractador que desenvolupa com a conscienciació contra aquest tipus d'agressions físiques i/o psicològiques (tant de gènere com infantil).</p>	

NOM: Ginebra	
COGNOMS: Land	
EDAT: 32 anys	
DATA NAIXEMENT: 2 de maig de 1956	
DATA DEFUNCIÓ (Si és mort/a): 17 de juny de 1988	
NACIONALITAT: Alemanya	
<p>DESCRIPCIÓ FÍSICA: Posseïdora de gran bellesa exòtica, la Ginebra pot presumir de cabellera pèl-roja i ulls turquesa, juntament amb una pell blanquinosa que ressalta ses llavis vermellosos i carnals. A més, gaudeix d'una figura esvelta i estilitzada que destaca per l'altura, la primor i la delicadesa en els seus moviments més pagans.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ PSICOLÒGICA: La Ginebra és una dona forta i delicada, a la vegada. D'una banda, té les idees clares i lluita pel que vol, però, de l'altra, és força influenciable submisa. També, és estimada per la seva dolçor i la capacitat d'entregar-se als demés sense esperar res a canvi. Previsora i responsable, entrega la Lena al Lleó perquè la cuidi, sabent que la seva mort és pròxima. Això, evidencia un gran esperit de sacrifici i amor.</p>	
<p>TRAMES EN LA NOVEL·LA: Com el Fred, només participa activament de l'argument en el famós <i>flashback</i>, però també apareix nombrada en bastants capítols. Encarna la figura de la dona maltractada i l'amor matern. En últim lloc, és introduïda indirectament per la Lena en la relació entre el Lleó i la Laia al ser comparada amb aquesta.</p>	

1.2 ANÀLISI DE LA FORMA

1.2.1 Estructura de l'obra

En tractar-se d'una novel·la de **gènere epistolar** (modern), l'estructura, en ambdós àmbits d'estudi, és clara i confusa a parts iguals. D'una banda, l'estructura externa del llibre es presenta en forma de **correus electrònics**, en una evolució contemporània del clàssic estil narratiu contat mitjançant cartes, formals o informals. Així doncs, la disposició general d'aquests correus electrònics segueix uns cànons molt marcats: dia o hora, en aquell moment; assumpte amb què s'envia el missatge; salutació inicial; el mateix cos narratiu que conté la informació en què es basarà el receptor per contestar-lo i un acomiadament conclusiu. També, en algunes ocasions, podem trobar postdates que afegeixen alguna intencionalitat de caire secundari. Un exemple del que s'ha exposat unes línies més amunt és el següent:

18 minuts després

Fw:

Benvolgut senyor Lleó,

La seva impertinència comença a superar horitzons inimaginables. Aquesta és una pregunta que s'hauria de fer a vostè mateix. Estic convençuda que un home de les seves característiques té un piló de respostes molt millors que la d'una simple secretària. Ara, si és gust del senyor, m'agradaria continuar gaudint de les vacances, 'merescudes o no'.

Novament, a l'espera d'una comprensió cada cop més llunyana,

Laia, secretària de l'alcalde.

PD: Jo, si fos vostè, aniria buscant un hotel on passar la nit. Qui sap si els reis es passen de generosos i també li regalen un refredat nadalenc!

La tercera estrella a la dreta de la lluna (capítol 1)

De l'altra, l'estructura interna és molt variable i polivalent, atès que beu de tres estils estructurals completament diferents: la **causal**, ja que l'acció progressa en donar-se un seguit de fets que provoquen unes conseqüències que van fent avançar l'acció – diverses escenes en l'obra constitueixen aquests detonants, com ara la malaltia del Lleó i la relació entre la parella protagonista. Un altre prova que

prova la pertinença de a novel·la en aquest tipus d'estructura és la presència d'un *clímax* o *funció cardinal* (sopar, en els capítols 7-8, on es destapa la relació del Lleó i la Laia davant la resta de personatges); la **cronològica**, en una progressió temporal dels fets indicada, en aquest cas, pels mesos, dies, hores, minuts i segons transcorreguts, i la **circular**, perquè l'argument s'inicia i clou en el mateix punt històric (Pròleg i epíleg: 20 anys després de la fi del que seria, estrictament el llibre, quan el Lleó ja és mort o apunt de fer-ho).

1.2.2 Punt de vista narratiu

La **focalització** d'aquesta novel·la presenta una variant monotemàtica: la **interna**. Així doncs, la narració situa l'enunciació dels fets en l'interior dels mateixos personatges, utilitzant, essencialment, en aquest cas, **la primera persona del singular**. Això, ens permet revelar d'una manera constant i aprofundida els pensaments i els sentiments dels personatges a través dels quals es narren els fets.

No obstant, la presència d'un personatge protagonista és inexistent, atès que cadascun d'ells, en tractar-se de correus electrònics personals, participa de l'acció narrativa en el mateix grau, esdevenint una equitativitat completa i perfecta. Ara bé, tampoc significa que, aquesta correlació d'importància en la trama, pel que fa a les intervencions dels personatges, esdevingui de la mateixa manera en la classificació dels mateixos, atès que, a nivell de successió dels esdeveniments, uns tenen un pes més hegemònic que altres. Per tant, podem concloure que la història contada i la estructura (matèria i forma) segueixen camins paral·lels.

1.2.3 Estudi del pla fonètic

En el transcurs de la novel·la, es troben intercalats alguns poemes, els quals, a continuació, seran analitzats en un anàlisi exhaustiu. Així doncs, les obres d'estudi principals són les següents:

DE SAGARRA, JOSEP MARIA: AIGUA-MARINA

El poema està estructurat en quatre estofes de diferent nombre de versos – 9 / 4 / 5 / 6 – amb un metre també irregular. Si bé predominen els heptasíl·labs, n'hi trobem també de tetrasíl·labs, pentasíl·labs, octosíl·labs i algun decasíl·lab (versos d'art menor). La peça mostra, però, certa regularitat en la rima (en aquest cas, completament consonant).

L'obra es submergeix en quantioses figures retòriques, especialment les fonètiques, com per exemple comparacions – *ésser lliure com una ala / el teu amor, transparent com una aigua-marina* –, metàfores – *i encendre el foc del pensament que vibra* (s'està referint als primers moments de l'enamorament, quan sorgeix la passió i les emocions que, com diu el

poeta, ens fan vibrar) / *i el teu amor, transparent* (al·ludint a la innocència i la sinceritat d'un amor, una relació, pura i noble –, personificacions – *llibre antic* –, polisíndetons – *sens dubte, ni enveja, ni enemic* –, antítesis – *rosa i espina* – i anàfores – *i estimar aquest moment / i aquesta mica de vent / i el teu amor,*

*Voldria, ni molt ni poc: 7a
ésser lliure com una ala, 7b
i no mudar-me del lloc 7a
platejat d'aquesta cala; 7b
i encendre el foc 4a
del pensament que vibra, 6c
i llegir només un llibre 7c
antic, 2d
sense dubte, ni enveja, ni enemic. 10D*

*I no saber on anirem, 8e
quan la mort ens cridi al tàlem: 7f
creure en la fusta del rem, 7e
i en la fusta de l'escàlem. 7f*

*I fer tot el que fem, 6-
oberts de cor i de parpelles, 8g
i amb tots els cinc sentits; 6h
sense la por de jeure avergonyits 10H
quan surtin les estrelles. 6g*

*Comprendre indistintament 7i
rosa i espina; 4j
i estimar aquest moment, 7i
i aquesta mica de vent, 7i
i el teu amor, transparent 7i
com una aigua-marina. 6j*

transparent. – A més, podem concloure que tots aquests recursos literaris són eufònics – sonen bé o es consideren agradables –.

El tema del poema és el procés de viure enamorat, utilitzant la cala com el *locus amoenus* del paisatge per aconseguir la plenitud de l'amor. Amb el símil dels objectes mariners (el rem i l'escàlem), que ajuden a avançar en la vida, i abans no arribi la mort, el poeta defensa el dret d'haver navegat intensament en el mar d'amor, amb una invitació final a viure amb plenitud cada instant de felicitat.

En conclusió, opino que la peça de Sagarra és un veritable cant a l'amor exhaustiu, passional i sincer que tots hauríem de portar per bandera. Així doncs, la bellesa de les metàfores que l'autor emprà i les imatges plàstiques que em venen al cap en recitar els versos del poeta són els detonants que m'han portat a intercalar-lo en la trama narrativa de *La tercera estrella a la dreta de la lluna*.

BROSSA, JOAN: ECO

El poema, malgrat la distorsió visual dels guions, el vers trencat en l'onze i la segregació final dels dos versos, és un sonet perfecte amb l'esquema de rima següent: 10A/10B/10A/10B//10C/10D /10C/10D//10E/10F/10G/10G . Per tant, els versos són decasíl·labs, d'art major, amb una rima totalment consonant i regular. Sobretot, er especial al·lusió a l'afany

-Explica'm, tu, què és el sol. – El sol. 10A
 -Explica'm què és la lluna. –La lluna. 10B
 -I per què en Pere plora amb desconsol? 10A
 -Perquè en sa vida no ha tingut fortuna. 10B

 -I les muntanyes què són? I els estels? 10C
 -No són més que els estels i les muntanyes. 10D
 - I aquestes canyes? I aquestes arrels? 10C
 -Doncs no són més que això: arrels i canyes. 10D

 -I aquesta taula? I aquest balancí? 10E
 I aquestes mans que fan l'ombra xinesa? 10F
 Digues: i el món? I l'home? 10E
 -Heus aquí
 l'última forma de la saviesa: 10F

 Mira't a fons, afirma sempre el que és 10G
 I aprèn amb seny que no pots fer res més. 10G

d'experimentació de Brossa en trobar noves formes expressives però també de modificar i jugar amb les clàssiques per a obtenir-ne nous resultats i efectes.

L'obra es submergeix en quantioses figures retòriques, especialment les fonètiques, com per exemple anàfores – *Explica'm, tu, què és.../ Explica'm, tu, què és...* –, preguntes retòriques – *I per què en Pere plora amb desconsol? / I les muntanyes, què són? I els estels?* –, paradoxes – *El sol / La lluna* –, enumeracions – *I aquestes canyes? I aquestes arrels? /...arrels i canyes* –, polisíndetons – *I aquesta taula? I aquest balancí?* – i epifonemes – *Mira't a fons, afirma sempre el que és / i aprèn amb seny que no pots fer res més* -. A més, podem concloure que tots aquests recursos literaris són eufònics – sonen bé o es consideren agradables –.

El tema del poema és la reflexió que fa sobre la vida i el sentit de la mateixa: completament determinats a l'esclavitud d'un destí fixat prèviament. Com a ampliació, és important mencionar que l'autor formula dues preguntes vitals – retòriques -, de les quals no pretén obtenir-ne resposta alguna: qui som i a on anem.

En conclusió, opino que la peça de Brossa està dotada d'una aureola de majestuositat i metafísica, convertint les idees compreses en ella en màgia i misticisme. Així doncs, els coneixements i emocions deterministes i reflexius que vol transmetre són els que em van cridar l'atenció i, consegüentment, incloure-la en la novel·la redactada.

1.2.4 Estudi del pla morfosintàctic

La novel·la de nova creació, tot i tractar-se d'un text narratiu, està repleta de figures retòriques, algunes d'elles pertanyents al pla morfosintàctic. Així doncs, les principals o més destacables són les el·lipsis – *Sempre he cregut que una casa...* (Jo (el Lleó, en aquest cas)): capítol 1 / *I què sap, de la nostra amistat* (l'Ona): capítol 4 / *...quan va veure per primer cop el Fred*. (Ella, la Ginebra): capítol 5 / *Ara mateix, deus estar enllestint els preparatius...* (Tu (El Lleó, en aquest cas)): capítol 6 –, les sinestèsies – *¡Què dolça la hora fresca i gris, plena d'olors humides...!*: capítol 8 –, les asíndetons – *...alça els ulls, busca l'estrella, allarga els braços, abraça-la, estima-la..*: capítol 9. –, les perífrasis – *...tranquil·la, feliç, estimada...*: capítol 9 – els epítets – *educada Laia / sorpresa Laia*: capítol 1 –, entre d'altres.

D'altra banda, sabem que, al llarg de l'obra, s'imposa d'una manera hegemònica el verb com a categoria gramatical, sempre acompanyat dels substantius que permetin ésser usats com a protagonistes de les accions narratives. Ara bé, tot i que en un àmbit secundari i complementari, els adjectius també participen de la riquesa literària del llibre, contextualitzant els fets amb detalls específics i explicatius, com per exemple en el cas dels paisatges – la casa del Lleó, Blanes, Alemanya... – i els personatges – capítol 3 (descripció física i psicològica del Lleó i la Laia): *un home tranquil, serè i clos, sobretot això. La seva mirada era freda i despullada de sentiments, i els seus llavis restaven segellats a les paraules. Era un home de mitjana edat, rondant els cinquanta anys, de complexitat forta i robusta, compensant una alçada considerable. Gaudia d'uns trets generals poc comuns que feien pensar en una possible procedència estrangera, potser nòrdica o germànica. Els seus cabells eren abundants, però curts, llisos i d'un color semblant al daurat metàl·lic. Aquests, revestien un rostre de pell pàl·lida i fina que donava pas a uns ulls grans aiguamarina. Posseïa un nas petit i punxegut, i uns llavis rosats i carnosos. Per tant, és evident determinar que la novel·la analitzada es tracta d'una narració i no una descripció com podria semblar en alguns passatges.*

Avançant en l'exhaustiu anàlisi, declarem que no es poden atorgar uns valors definits, en referència al predomini de les oracions simples o compostes, atès que ens trobem davant un procés evolutiu. Primer de tot, dominen les oracions simples, força curtes, ja que no existeix implicació emocional alguna. A continuació, tot i ja situar-nos en els inicis de la relació d'amistat entre la parella protagonista, continua imposant-se les oracions simples, potser degut, en certa manera, a la desconfiança de les primeres impressions. En tercer lloc, comencem a entreveure les primeres oracions compostes, de notable complexitat, en les disculpes que ambdós personatges s'envien, ja que el transfons moral que pretenen aconseguir ho requereix. Per últim, a mesura que avança la trama narrativa, les oracions augmenten la dificultat morfosintàctica, atribuint aquest fet al naixement d'un amor intents entre el Lleó i la Laia que demana a crits ser expressat en conceptes i idees difícils de relatar i plasmar sobre el paper, adquirint un to més greu que en els inicis del llibre.

En resum, doncs, concloem que la novel·la es troba immersa en una mar de figures retòriques pertanyents a l'àmbit de la morfosintaxi, combinant-se entre elles en una espiral de accions literàries que augmenten considerablement la qualitat de l'obra.

1.2.5 Estudi del pla lèxic-semàntic

Tal i com ocorre en els plans analitzats anteriorment, dins l'àmbit lèxic i semàntic, trobem una gran quantitat de figures retòriques, de les quals les principals són les següents: les metàfores – *Segueixo esperant-los, confiant en què els semàfors passin del vermell al carbassa* (en aquest cas, està fent al·lusió al canvi d'opinió que pugui tenir l'Ajuntament de venir a arreglar-li els desperfectes que la tempesta del principi de la novel·la va ocasionar en el seu habitatge): capítol 1 / *Recordes, amor, què et vaig dir, l'altre dia, mentre ens estimàvem sota llençols de somnis i desitjos estel·lars?* (en aquest cas, observem múltiples metàfores complementades en línia successòria. Primer de tot, el verb estimar es refereix al pur acte de fer l'amor. A continuació, els llençols de somnis representen el futur anhelat per la parella i, per últim, els desitjos estel·lars simbolitzen els sentiments de la mateixa i la intenció d'una llarga perduració de la relació establerta): capítol 9 –, les antítesis – *anar i quedar-se, i amb quedar anar-se* (pres d'una peça de Lope de Vega): capítol 5 –, les ironies – *Acostumo a ser cordial amb les visites, però el corrent glacial de gener no és la millor companyia, els ho puc ben assegurar. / Sembla que els reis s'han avançat i m'han regalat un forat a la paret més gran que el meu amor per la natura i els seus paisatges: capítol 1 (on abunden especialment) –, les hipèrboles – *Qui ha dit que posar-se moreno és cosa de l'estiu? Podria ser que, quan ens trobem, les tonalitats escarlates de la meva pell els espantin. –, les comparacions – *ets com un far que guia els meus pensaments i decisions: capítol 3 –, entre d'altres.***

El registre, com molts altres aspectes d'aquesta novel·la, sofreix una evident metamorfosi; aquest cop, iniciant el camí literari en uns orígens estàndards i finalitzant-lo en l'àmbit col·loquial (inclús, en algunes ocasions, fregant la vulgaritat). Primer de tot, contextualitzem el registre estàndard al principi de la narració, quan el Lleó i la Laia es coneixen, tot i que s'usa, sobretot, irònicament i com a batalla satírica entre els dos personatges. Aproximadament, a partir de la tercera entrega de l'obra, advertim la utilització del registre col·loquial que, de vegades, traspasa la línia de l'educació i s'aproxima al llenguatge i to utilitzats en

les barriades més baixes, com per exemple les discussions entre el Lleó i la Laia o la intromissió puntual de l'Ona en la conversació de la seva mare i el psicòleg. Per últim, considero important ressaltar el registre poètic i/o literari, proper a la metafísica filosòfica, que es dona en certs paràmetres narratius protagonitzats per la parella protagonista, on posen sobre la taula els veritables sentiments que professen l'un per l'altre. Això, transcorre, especialment, en els darrers tres capítols del llibre.

Pel que fa a la tipologia de *La tercera estrella a la dreta de la Lluna*, és evident concloure que es tracta d'una narració – en prosa –, on dominen desbordants relats que accentuen qualsevol forma verbal plantejada i deixen en segon lloc els adjectius contextualitzadors, en gran mesura, dels espais, els temps i els personatges.

En resum, és convenient, doncs, acceptar l'amplitud de punts lèxics i semàntics a tractar, pluralitzant els conceptes i les idees que s'hi troben intercalades i obrin les portes a una amplitud de correccions i derivacions de significats que aporten una important riquesa a la novel·la.

2. ASSAJOS LITERARIS

El món literari avarca un extens ventall de possibilitats creatives, tant formalment com estèticament. Així doncs, aparcant en un racó, durant uns instants, la novel·la redactada, procedeix a exposar altres creacions, de caràcter secundari, les quals realitzen la funció de complementar i reforçar la imaginació desbordada en l'obra narrativa.

LA POESIA EN ELS DIVERSOS ARQUETIPS CONEGUTS

CREACIÓ D'UN POEMA (SONET)

MAR, MARINER, MARINEROT

Quan la mar s'hagi endut totes les petxines
i deixis de cantar, sirena estimada,
silencia'm en fresses d'onades salines,
caníbals serves a sa lluna d'albada.

Quan el vent s'oblidi de bufar estrelles
i s'apaguin els llums del far mariner,
enterra'm amb clau i pany en platges belles,
lluny del dolor d'aquest present arponer.

Reprodueix nostres viatges amb barca,
detén les nits perdudes a l'hospital,
ama allò que il·lumina el sol, patriarca.

Però, malgrat tot, besa'm fins l'últim instant,
quan el delit embarqui a terra natal.
Estima'm fins llavors, dea hipnotitzant.

EL POEMA

Un **poema** és una composició literària que evoca una idea, un sentiment, una experiència o una impressió per mitjà d'una forma lingüística molt elaborada que té un objectiu concret: el plaer estètic.

EL CAL·LIGRAMA

Rep aquest nom una composició poètica que representa plàsticament el tema o el contingut del poema per mitjà de la tipografia i de l'escriptura.

ADAPTACIÓ DEL POEMA A POESIA VISUAL

LA POESIA VISUAL

Es tracta d'una composició poètica que combina lletres i paraules amb dibuixos, imatges i símbols per expressar el contingut o el tema de la composició.

ADAPTACIÓ DEL POEMA A PROSA POÈTICA

“Quan la mar s’hagi endut totes les petxines i deixis de cantar, sirena estimada, silencia’m en fresses d’onades salines, caníbals serves a sa lluna d’albada. Quan el vent s’oblidi de bufar estrelles i s’apaguin els llums del far mariner, enterra’m amb clau i pany en platges belles, lluny del dolor d’aquest present arponer. Reprodueix nostres viatges amb barca, detén les nits perdudes a l’hospital, ama allò que il·lumina el sol, patriarca. Però, malgrat tot, besa’m fins l’últim instant, quan el delit embarqui a terra natal. Estima’m fins llavors, dea hipnotitzant.”

Mar, mariner, marinerot (2011)

LA PROSA POÈTICA (O POESIA EN PROSA)

Es tracta d'una composició en prosa que fa servir recursos de la poesia: figures retòriques, ritme, imatges, símbols, etc.

EL TEATRE EN ELS DIVERSOS ARQUETIPS CONEGUTS

EL DIÀLEG (ADAPTACIÓ DE LA NOVEL·LA DE NOVA CREACIÓ)

ACTE SETÈ

Penúltima taula al fons de la terrassa del restaurant *Mar i Cel*, on regna la tenuïtat, únicament vençuda per un cercle perfecte de torxes, i la brillantor salina del mar. L'establiment és replè de clients, els quals vesteixen robes de mudar, però no massa formals. Al lateral esquerre, una família composta per un matrimoni jove i dos fills crida l'atenció pels crits que vocifera la canalla. Al lateral dret, una parella d'ancians resta immòbil, com si el temps no transcorregués, emmudint al xivarri general.

(Entra a escena el Lleó, qui es mostra tens i aterrat, quan el cambrer fa acte de presència i encén unes espelmes que aporten més claredat al quadre descrit. A continuació, pocs segons després, apareixen la Laia i el Jaume: l'una, amb la mateixa aparença d'histèria que el protagonista; l'altre, amb la confusió plasmada en el rostre. Els nouvinguts s'assenten, caient el pes del silenci en la taula. De sobte, el Lleó es disposa a dir alguna cosa)

LLEÓ. *(escurant el coll)* Sembla mentida, essent encara abril, quin bon temps que fa, no creieu?

JAUME. *(intrigat)* Per què ens has citat, Lleó?

LLEÓ. Després, Jaume, després.

JAUME. Després?

LAIA. Després!

JAUME *(pensatiu)* Per cert, de què us coneixeu?

(La incomoditat augmenta per moments i el mutisme, novament, impera en el sopar)

LLEÓ (Absort, observant la intensitat amb què es consumeix l'espelma, en una postura vaga) D'això et volíem parlar...

JAUME. I bé, doncs?

LLEÓ. Per què no mengem, primer?

LAIA. (estirant-se el vestit) Bona idea! On és el cambrer?

JAUME. Passa res, nois?

LLEÓ. No pas! Per què ho preguntes?

JAUME. Aleshores, quin problema teniu a l'hora de respondre'm?

LLEÓ. Veuràs, és un d'aquells temes, els quals és millor parlar-los passades les dotze; no creus, Laia?

LAIA. Suposo...

JAUME. (impacientant-se) M'ho voleu dir d'una vegada, sí o no?

LLEÓ. Tenim alguna altre opció?

(El marit se'l mira amb cara de pocs amics, com fera qualsevol que espera l'instant idoni per atacar la presa)

LLEÓ. D'acord, doncs *(cobrant forces, però amb veu tremolosa i frígida)*: la teva dona i jo ens coneixem des de fa uns mesos, quan vaig contactar amb ella perquè algú de l'Ajuntament vingués a arreglar alguns desperfectes ocasionats per un temporal.

JAUME: Et refereixes a la borrascada del passat gener?

LLEÓ (en un to força histriònic i patètic): Just a la fusta!

(Alguns dels clients es giren, en sentir tal crit. D'aquesta manera, la taula veïna rondant el vessant oest passa desapercebuda).

JAUME. (confús) Així doncs, si això és tot, quin era el problema?

LLEÓ. Dèries meves, Jaume, ja comences a...

(De repent, un cop d'aire apaga totes les llums existents en la terrassa, inclosa l'espelma agonitzant de la taula protagonista. Uns segons més tard, entra amb vehemència la Lena, abans que el Lleó pugui acabar la frase.)

LENA. (cridant escandalosament) Mentiders!!!

(Tothom es gira per observar, amb curiositat, l'espectacle)

LLEÓ. (*suant*) Arribes tard, estimada...

LENA. Però a temps per desmantellar la vostra farsa i covardia!

LAIA. (*recobrant la veu, tot i que tímidament*). Ja n'hi ha prou, Lena, la gent ens està mirant...

LENA. Calla, tu! Ja ho diu el refrany: sovint, les que aparenten ser més santes sou les pitjors!

JAUME: (*atònit*) Qui és vostè?

LENA: Què importa, això, en aquests moments? Allò veritablement transcendental és la veritat que s'amaga rere les màscares de traïdors amb què es disfressen aquests dos (senyalant abruptament el Lleó i la Laia).

LLEÓ. (*suplicant*) No és necessari, Lena...

LENA. (*trionfant*) Oi tant que ho és!

JAUME. Llavors, escupi-ho d'una vegada!

(El vent de tramuntana s'intensifica i fa trontollar els coberts de les taules i vessar les sopes servides).

LENA. (alçant notòriament la veu) La seva esposa i aquest home, si se'l pot titllar d'aquesta manera, són amants!

(L'escena baixa el teló amb l'ensordiment provocat per la sorpresa general i la trencadissa de plats ocasionada per un Jaume maldestre, incapaç de reaccionar davant la situació plantejada. Per últim, comença a tronar i a llampar violentament.)

EL DIÀLEG

La forma del text principal d'una obra de teatre és el diàleg. Uns personatges parlen entre ells, i aquestes converses, juntament amb els actes en escena, fan avançar l'acció de l'obra.

EL MONÒLEG (ADAPTACIÓ DE LA NOVEL·LA DE NOVA CREACIÓ)

(S'alça el teló i apareix, just en el centre de l'escenari, el Lleó, sol en el remor de les onades de la platja, qui es lamenta profundament de la tragèdia succeïda i del camí realitzat per haver acabat així).

LLEÓ. *(en un to greu i desesperat)* Digues-me, mar estimada: què he fet, per merèixer tant sofriment! Quantes vegades em digueres que tot plegat estava arribant massa lluny? Quantes vegades, em repetires que el meu amor per la Laia era impossible? Quantes vegades, em xiuxiuejares que, per més que ens hi esforcéssim, res acabaria bé? Digues-me, quantes! Així doncs, tinc el que em mereixo?

(Es baixa el teló amb el Lleó agenollat, vençut per la misèria del dolor, abandonant-se a la humitat de la mar salada.)

EL MONÒLEG

Es tracta d'un moment en una obra de teatre en què un personatge, normalment sol a l'escenari o apartat dels altres, parla per a ell mateix i pel públic com si pensés en veu alta, i reflexiona sobre els fets o sobre els seus temors.

L'APART (ADAPTACIÓ DE LA NOVEL·LA DE NOVA CREACIÓ)

ACTE NOVÈ (PETIT EXTRACTE)

De nit, quan és tot fosc. Casa costera del Lleó, al balcó. El protagonista i la Laia, com amants efervescents, s'abracen i s'estimen sota la llum de la lluna i la fulgència de les estrelles. De sobte, la Laia descansa el cap en el pit del Lleó, quan aquest es gira cap al públic i comença a enunciar la pregunta esperada

LLEÓ. *(amb veu creixent)* Així doncs, voleu què la besi?

(Resposta del públic, la qual s'espera que sigui afirmativa)

LLEÓ. I, voleu què us conti un secret?

(Resposta del públic, altre cop, la qual s'espera que sigui afirmativa)

LLEÓ. (somrient maliciosament). Aleshores, haureu d'esperar a que li expliqui a la Laia.

(A continuació, l'estimada alça els ulls i el Lleó li narra la història)

L'APART

Es tracta d'un moment breu en què un personatge s'aparta de la resta que hi ha en escena i parla d'amagat amb el públic, fent veure que els altres personatges no el senten. Solen ser intervencions breus, de complicitat amb el públic.

EL COR (ADAPTACIÓ DE LA NOVEL·LA DE NOVA CREACIÓ)

ACTE SETÈ (AFEGIT)

(Havent destapat la Lena la immoralitat de la veritat, els clients presents a la terrassa del restaurant esclaten en centenars d'opinions, algunes pitjors que d'altres. Tot i això, la tònica general juga un paper bastant despectiu envers la relació de la parella protagonista i així els hi ho fa saber.)

MARQUESA ESTRIDENT. *(en representació de l'opinió majoritària)* Quin escàndol! Aquests poca vergonyes! Senyor *(referint-se al Jaume)*, si jo fos vostè...

VELLA GRASSA *(realitzant notoris escarafalls)* Ja ho pot ben dir! Això, no passava, en la meva època!

ADOLESCENT MALEDUCAT *(desitjós de protagonisme)* Au, calli d'una vegada!

VELLA GRASSA *(ofesa)* Escolti, jove, tingui una mica més de respecte per la gent gran!

(Aleshores, la terrassa esclata en nombroses baralles aferrissades, tot mantenint-se el matís acusatori contra els enamorats.)

EL COR

Es tracta d'una veu col·lectiva que pot representar la veu crítica del poble, la veu de la consciència del protagonista, la veu d'un narrador que explica els records, el passat...

3. MATERIAL COMPLEMENTARI

3.1 CREACIÓ D'UN SLOGAN CONTRA L'ALZHEIMER

HI HA MALALTS INCURABLES,
PERÒ CAP D'ELLS ÉS INCUIDABLE

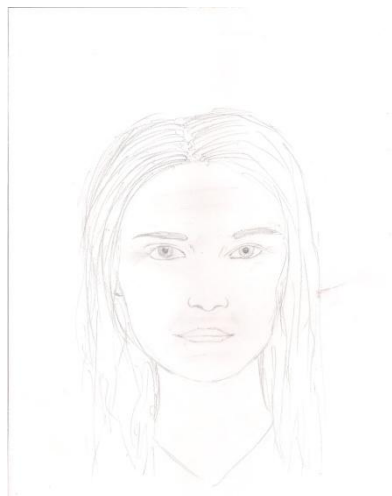
3.2 CREACIÓ D'UN ANUNCI CONTRA L'ALZHEIMER

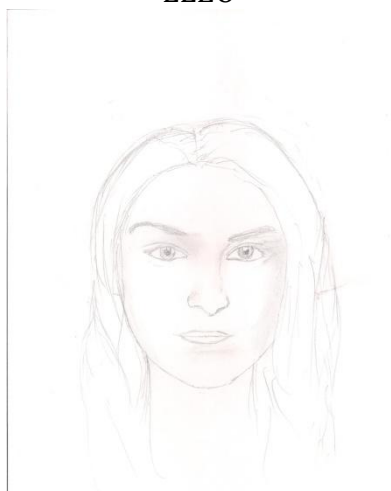
3.3 PERFILS DELS PERSONATGES

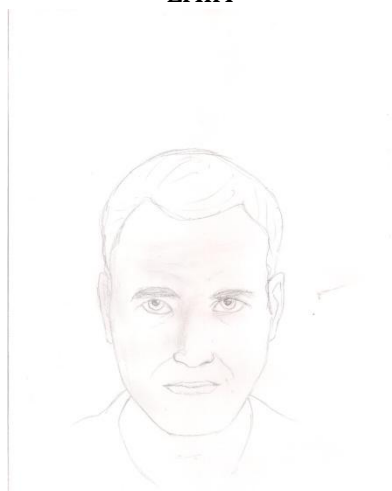
LLEÓ

LAIA

LENA

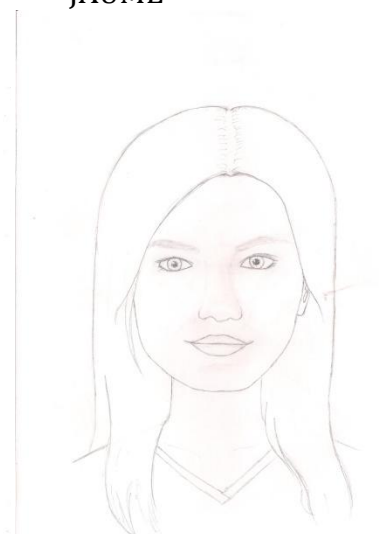
JAUME

GINEBRA

FRED

ONA

3.4 DISSENY DELS ACABATS DE LA NOVEL·LA

Tot el material inclòs en aquest Projecte de Recerca (sigui en forma d'escrits, d'índexs, d'esquemes, d'il·lustracions o d'imatges en general) ha estat creat en la seva totalitat per l'autor del treball, amb l'excepció de les obres estudiades (llibres, articles, diccionaris, etc). Contemplades als índexs bibliogràfic, webgràfic i filmogràfic.